

Helyi Esélyegyenlőségi Program

**Alsónémedi Nagyközség
Önkormányzata**

2022. novembere

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	11
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	21
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	53
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	79
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	88
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	96
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	108
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	111
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	112
1. A HEP IT részletei.....	112
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	112
Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását.....	116
Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.	116
Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális) ..Hiba!	
A könyvjelző nem létezik.	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	118
3. Megvalósítás.....	129
3.1 A megvalósítás előkészítése	129
3.2 A megvalósítás folyamata	129
3.3 Monitoring és visszacsatolás	131
3.4 Nyilvánosság	132
3.6 Érvényesülés, módosítás	133
4. Elfogadás módja és dátuma	134

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Alsónémedi Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Alsónémedi Pest megye egyik legrégebben lakott helye. Az első írásos emlékek 1067-ben keletkeztek. A falu 1398-tól egészen 1945-ig folyamatosan a váci püspökség birtoka volt. A

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

századok során a lakosság kétvallású (református, illetve katolikus) lett, amit a településszerkezet is tükrözött. A protestánsok az Alszeg, míg a katolikusok a Felszeg (Budapesthez közelebb) lakói voltak. "Kis-Kecskemét" jelzővel is illették a települést, a XIX. század végén országos vásártartási jogot kapott és a mezővárosi besorolást. Az évszázadok folyamán kialakult társadalmi struktúrára erős néprajzi, vallási, termelési, kereskedői tradíciókra épültek, több gazdasági és civil tömörülés, egyesület jött létre. Bár a mezőgazdasági kollektivitást nem tudták megakadályozni, azt azonban elérték, hogy a szakszövetkezetet nem téjeszesítették, és a régióban lévő országos hírvő gazdasággal való egyesítését is megakadályozták. A településen folyamatos volt a magángazdaságok jelenléte.

A térség természeti adottságai (domborzat, talajtípusok, vízrajz, kedvező éghajlati viszonyok, főleg a napsütéses órák száma) kedvez a mezőgazdaságnak, mely nagy hagyományokkal rendelkezik a településen. Alsónémedi lakóinak egy része ma is a mezőgazdaságból él és gyarapodik. A többi aktív kereső, részben az utóbbi évtizedben idetelepült és megerősödött vállalkozói szférában, részben pedig még mindig a fővárosban találja meg a munkahelyét. Az ipari tevékenység majdnem teljes egészében a település külterületén folyik, az északi és déli vállalkozói területen egyre több cég telepedik le. Az 5-ös úton Budapest felől Alsónémedi település, de megközelíthető az M5-ös autópályán és az M0-ás körgyűrűn is. Közvetlenül elérhető még az 5201-es, a 4602-es, vagy a 4617-es úton. A nagyközséget vasúton megközelíteni nem lehet, vasútállomása nincs. A térségből busszal könnyen elérhető a főváros közlekedési hálózata. A belterületi úthálózat zömében burkolt. Az elmúlt évtizedben kiépült a teljes vezetékes infrastruktúra.

Alsónémedi a Duna-Tisza közén fekszik, Budapest közigazgatási határától délre, 24 km-re a fővárostól, 10 km-re a főváros közigazgatási határától. A település határában tanyák vannak, nyugati határán található a Duna-Tisza csatorna.

A település a Gyáli kistérséghez, és a Gyáli járáshoz tartozik. A kistérség Magyarország Központi Régiója és a budapesti agglomeráció része.

A 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet alapján nem kedvezményezett járásban található a település.

A 105/2015. (IV. 23.) Korm. rendeletet vizsgálva sem kedvezményezett.

A településről könnyen elérhető a főváros és a járásközpont autóval és tömegközlekedéssel is, mely több szempontból is kedvező a településre, lakosságára és az ide települő vállalkozások szempontjából is.

A település 1990 óta folyamatosan fejlődik, ennek hatására folyamatosan nőtt a lakosság létszáma. Ugyan 2016-ban stagnált, 2017-ben kicsit visszaesett a lakosságszám, de az állandó lakosságszám 2020-ban elérte az 5545, majd 2021-ben az 5625 főt, mely köszönhető a település az agglomerációban való kedvező elhelyezkedésének, a folyamatos fejlesztéseknek, az ide települő vállalkozások növekvő számának. (Részletes adatok a későbbiekben táblázatban találhatóak!) A megnövekedett lakosságszám magával vonja a szükséges infrastrukturális fejlesztéseket; csatornaépítés -bővítés, óvoda építési tervek, közösségi terek fejlesztése, egészségügyi ellátást kiszolgáló épületek felújítása, új építése stb.

Kiemelendő többek között a Rákóczi út-Haraszti út kereszteződésében az óvodaépülettel szembeni parkoló kialakítása, melyhez fedett kerékpár tároló is csatlakozik, a világítást napelemes kandeláber biztosítja. Az orvosi rendelő mögötti parkoló is elkészült, de a településközpontban több parkoló építésének tervezése is folyamatban van, zöldfelületek biztosítása mellett. Megoldódik a Damjanich utca vízszikkasztásának és vízelvezetésének problémája. A Haraszti út és a Róna utca sarkán lévő gyalogátkelőhelyet áthelyezzük és közúti jelzőlámpát helyezünk el a településen lakók biztonságát szem előtt tartva. Az ügyfélfogadás színvonalának emelése érdekében a polgármesteri hivatal új épületbe költözött, a régi önkormányzati tulajdonú ingatlant pedig a környező épületekkel együtt megújítjuk, átépítjük vagy bontás után új épületet helyezünk el az ingatlanra.

A tömegközlekedés a VOLÁNBUSZ Zrt. által biztosított a településen, így Budapestre fél óra alatt el lehet jutni, de az utóbbi időben az átszállítások, budapesti útfelújítások és közlekedési korlátozások miatt egyre többen személygépkocsival teszik meg az utat. Ugyanezzel a közlekedési eszközzel lehet eljutni a Dabason lévő Szakrendelőbe is, de a visszautazási időpont bizonytalansága miatt szintén inkább személygépkocsival mennek az emberek. Így a buszjáratok kihasználatlansága miatt a járatsűrítés gazdasági szempontok miatt nem megoldható. (Korábbi ciklusban már volt próbálkozás saját finanszírozással járatok beiktatására, de óriási önkormányzati anyagi kiadás mellett a járatok kihasználatlanok voltak.)

A Kormányablak busz – a koronavírus miatti korlátozások megszűnése óta – kéthavonta érkezik településünkre, melyet nagy számban vesz igénybe a település lakossága. Így a szolgáltatások csupán egy része érhető el csak pl. gépjárműátírások, építéshatósági ügyek, támogatások intézése – nem, így a lakosoknak be kell utazniuk a Gyáli Járási Hivatalba, illetve Kormányablakba. Gyál azonban egyáltalán nem érhető el tömegközlekedéssel Alsónémediből. Fontos lenne olyan pályázati forrást találnunk, ami lehetőséget adna arra, hogy az ügyintézkést folyamatosan biztosítani tudjuk, azonban a buszjárat beállításának magas a forrásigénye, a busz más célú hasznosításával lenne érdemes kombinálni.

A 2020-ban újonnan átadott bölcsőde kapacitásai rövid időn belül elégtelennek bizonyultak, így egy újabb 14 személyes bölcsődét építünk 210 millió forintos állami támogatásból.

A közoktatási intézményeket ellátó és a szociális étkeztetést is biztosító jelenleg 500 adagos önkormányzati konyha bővítésére is szükség van – jelenleg is már a megadott kapacitás felett főznek –, így 750 adagos új konyhát építünk, melyhez 100 millió forintos állami támogatást nyertünk.

A településen és a környező településeken jelentkező magas igény miatt tervezzük egy idősek otthonának felépítését is. Az ilyen intézményekbe hosszú várakozási lista van, a bejutás több hónapot, néha éveket is igénybe vehet.

A Református Szeretetszolgálattal együttműködve, közösen szeretnénk megvalósítani a beruházást.

Ehhez önkormányzati hozzájárulásként a területet biztosítjuk, valamint az ingatlanépítés költségének 30 %-os támogatását, de maximálisan 300 millió forintos összeget. Az 50 fős bentlakásos intézmény látná el az idősek nappali otthonát is, az étkeztést pedig az újonnan megvalósuló önkormányzati konyha látja majd el.

A polgármesteri hivatal új épülete mögötti területen – mely kb. fél hektáros terület – dísz tér, parkoló kerül kialakításra, mely helyet ad a falu ünnepeinek, a téli jégpályának, minőségi kézműves vásároknak. Ez munkalehetőséget is teremt a 100 %-os önkormányzati tulajdonú Kft-nél.

A Fő út melletti három épületegyüttes áttervezése is folyik – ha egyelőre még csak elgondolás szintjén is –, melybe beletartozik a régi hivatali épület és az ún. Kövesi-ház, a jelenlegi pékség épülete és a mellette lévő épület, valamint a volt pártház és az ún. Kékesi-féle ház. A régi önkormányzati épületbe a szolgáltatásokat nyújtó szervezetek kerülnének (az ABÉVA Kft., a DAKÖV Kft. helyi irodája, a Járási Hivatal Kirendeltsége, a gyermekvédelmi szolgálat helyi irodája, a közterület-felügyelet, a jelenleg is ott székelő parkgondozók. Az ún. Kövesi-ház felújítás után bérbeadással lenne hasznosítva. A pékség helyén új épület építésére van szükség, ahol üzlethelyiségeket, szolgáltató helyiségeket hoznánk létre, amelyeket szintén bérbeadással hasznosítanánk. Az épület felső szintjén bérlakások kerülnének kialakításra, melyre szintén nagy igény van a településen. Ugyanez a terv a volt pártház és Kékesi-ház területén is. A fejlesztések indokoltságát a lakosság körében elkészített közvélemény kutatás is alátámasztja, a település lakóinak véleménye szerepet játszott a Képviselő-testület azon döntésében is, hogy a volt Kékesi-ház ne kerüljön elbontásra, csak átalakításra.

A Képviselő-testület egyik elsődleges célja, hogy a települést vonzóvá tegyék a potenciálisan idetelepülő vállalkozások számára. Az Északi-iparterületen már számos nagy cég dolgozik, több raktárbázis létesült. A Déli-iparterület fejlesztése is fellendült, egy nagy betonelemgyártó cég települ ide, lassan befejezve a beruházást.

Az önkormányzati célok között szerepel, hogy a központi elvonások mellett, minél inkább képes legyen az önkormányzat az önfenntartásra, ezért szerepel a tervei között több beruházás és az ingatlan bérbeadás.

A helyben működő cégek helyben teremtenek munkalehetőséget a lakosságnak, elhelyezkedésüket az Alsónémedi Hírmondóban történő ingyenes hirdetés lehetőségével segítjük.

A helyi közbiztonság fenntartása is fontos feladata az önkormányzatnak, ezért a körzeti megbízottak részére irodát tartunk fenn, valamint egy új Suzuki Vitarát is vásároltunk, hogy megfelelően láthassák el a munkájukat. A helyi két fős KMB-s státusz betöltése folyamatosan

biztosított, de az elvezénylések miatt sajnos sokszor egy rendőr sincs a településen. Emiatt közterület-felügyeletet is működtet az önkormányzat három fővel. Az Ócsai Rendőrőrsön most is komoly létszámhiánnyal küzdenek, 12 fő helyett 7 fő van szolgálatban álló rendőr van.

A település népesség megtartó képességének növelése érdekében próbálunk minél egységesebb, élhetőbb, értékteremtő és vonzó településképet kialakítani. Az egységesítést a Fő úton kezdtük el. A déli részen zöldfelülettel egybeépített kapubejárók, gyalogjárda épült, melyhez állami támogatást kapott a település. Hazai támogatásból készült el a Damjanich utcai játszótér mellett egy felnőtt „sportpark”, ami egyelőre még nem népszerű. A zöldítés a település Dunaharaszti része felé eső részen három park kialakításával folytatódott, de játszótér, ill. szabadidőpark létesítése is tervezzük, az újonnan kialakuló önkormányzati konyha melletti zárt területen.

A rezsiárak hirtelen emelkedése befolyásolja az önkormányzati beruházások kimenetét is. Az iskolafenntartó Monori Tankerülettől többlet hozzájárulást kér az Önkormányzat a megnövekedett költségekhez, azért, hogy a jelenléti oktatás fennmaradjon.

A rezsiárak alakulása egyben arra is késztet bennünket, hogy átgondoljuk az egyes beruházásainkat, ezért olyan energetikai felméréseket készítünk, amelyek a fejlesztések hatására optimalizálják vagy csökkentik az energiaszolgáltatást és a költségeket.

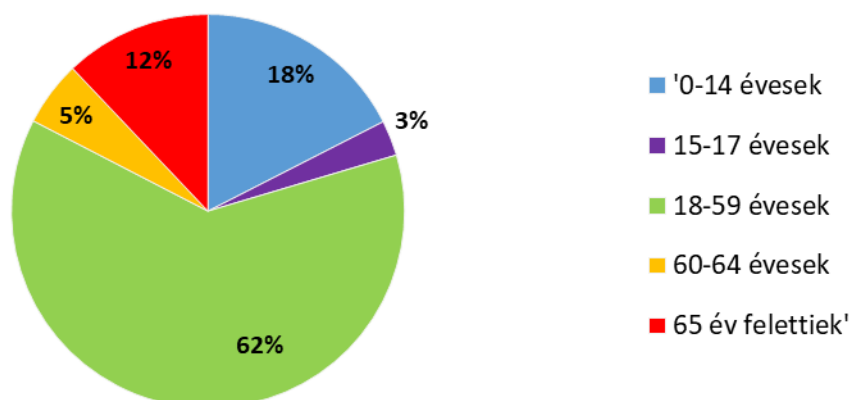
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	5 264	bázis év
2016	5 265	100,02%
2017	5 245	99,62%
2018	5 245	100,00%
2019	5 337	101,75%
2020	5 413	101,42%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

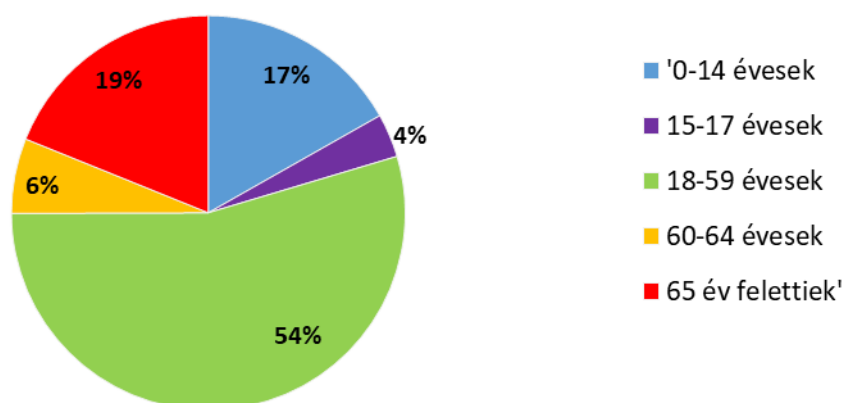
A lakónépesség a településen lakóhellyel rendelkező, de máshol tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes számát mutatja meg, míg az állandó népesség a bejelentett állandó népességet. Az adatokból jól látható a dinamikus növekedés.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2720	2825	5545	49,05%	50,95%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			n.a.	-	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	476	475	951	8,58%	8,57%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	79	101	180	1,42%	1,82%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1691	1542	3233	30,50%	27,81%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	145	174	319	2,61%	3,14%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	329	534	863	5,93%	9,63%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR					

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Az állandó népesség megoszlásában jól látszik, hogy az aktív korúak a lakosság több mint felét teszik ki, ez a nőknél a 60%-ot is meghaladja. A 18 év alattiak száma pedig meghaladja a nyugdíjas korúak számát.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	787	837	94,00%
2016	794	827	96,00%
2017	794	844	94,10%
2018	804	887	90,60%
2019	839	896	93,60%
2020	863	951	90,80%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

Alsónémedi fiatalos korszerkezetű település. A 0-14 éves korúak száma egyre magasabb arányban haladja meg a 65 éven felüli idős lakosok számát. A gyermeklétszám öröndetes növekedése pozitív hozadékai mellett, megoldandó gondokat is felvet. A nevelési-oktatási intézmények kapacitását folyamatosan fejleszteni kell, fel kell készülni a gyermekek és fiatalok ellátására, a hasznos szabadidő eltöltésének lehetőségét minél magasabb színvonalon kell alakítani.

A kiemelkedő kiskorú lélekszám amekkora lehetőséget kínál a polgárosodás megalapozására, akkora veszélyt is jelent a társadalmi szlömösödésre, fiatalkorú bűncsoportok kialakulására, ezért kiemelkedően fontos a magas minőségű, az igények változására gyorsan reagálni képes bölcsődei, óvodai és iskolai nevelés, oktatás fenntartására és a szabadidős lehetőségek fejlesztésére.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	10,50
2016	-5,70
2017	-6,30
2018	20,60
2019	7,50
2020	26,40
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A belföldi vándorlás egyenlege 2,5 szeresére nőtt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-3,10
2016	-0,40
2017	-0,80
2018	-2,30
2019	-2,40
2020	0,40
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR	

A természetes szaporodás egyenlege a 2015-ös -3,1-ből 2020-ra pozitívba fordult 0,4 ezrelék lett. A beköltözések száma a 2016-2017-es gyenge visszaesés óta évről évre emelkedik, mely a település vonzerejét mutatja. Az élve születések száma 2020-ban haladta meg először a halálozások számát.

Értékeink, küldetésünk

Az önkormányzat célja a népességmegtartás, és a képességmegtartás, a helyi lakosság igényeinek megfelelő kiszolgálása a törvényes működés biztosítása mellett.

A község vezetésében és a lakosság körében az az alapvető elvárás, hogy települési növekedés a gazdaságfejlesztésben valósuljon meg, munkahelyteremtő beruházások megvalósításával. A település jelentős lakóterületi tartalékokkal rendelkezik, így a népességszám növekedése is kívánatos a betelepülések támogatása mellett, a további növekedés a község természetes szaporodásából is adódjon a közösség alapú településfejlesztéssel.

- A stabil gazdasági környezet kialakítása a lakosság minél nagyobb arányú foglalkoztatása és magas jövedelmi szintje.
- Legyen a település épített-és természeti környezete esztétikus és vonzó.
- A község a helyi lakosok és a vonzáskörzetében élők számára egyaránt elérhető és magas színvonalú szolgáltatást nyújtson.
- A település nyújtson minél sokszínűbb és színvonalas kulturális-és szabadidős szolgáltatást mind a lakosoknak, mind az idelátogatóknak egyaránt.

Értékeink:

A településen a közszolgáltatások - folyamatos fejlesztés mellett – megfelelő minőségben elérhetőek. A közintézményekben a megfelelő szaktudás biztosított. Az önkormányzat számára fontos az esélyegyenlőség elvének alkalmazása, az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzetének javítása, a közösségépítés valamint a környezet védelmére és az egészséges életmódra való nevelés. Mindezek alapján kiemelten fontos célcsoport a gyermekek, fiatalok, fiatal családok, ezért alapvető feladatunknak tartjuk a nevelési-oktatási intézmények folyamatos fejlesztését mind infrastrukturális szempontból, mind a nevelési programok tekintetében.

Célunk:

A helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése és folyamatos megvalósítása, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt is.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a fenntartását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a tagok aktivitását.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Alsónémedi település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Helyi rendeletek:

- Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata Képviselő testületének 8/2022 (VIII.17.) önkormányzati rendelete a háziorvosi, a házi gyermekorvosi, fogorvosi és védőnői körzetek megállapításáról
- Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata Képviselő testületének 11/2022. (IX. 30.) önkormányzati rendelete a helyi szociális ellátásokról.

Az elfogadott szociális rendelet kiter egy helyi szociálpolitikai kerekasztal létrehozására, melynek feladatai;

- a szolgáltatásszervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése
- valamint a helyi szociálpolitikai feladatok ellátásának elősegítése.

A szociálpolitikai kerekasztal tagjai:

- a polgármester,
- a jegyző,
- a szociális ügyintéző,
- a házi orvosok,
- a házi gyermekorvos,
- a védőnők,
- a Kulturális, Sport, Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke,
- az Általános Iskola igazgatója,
- az Óvoda vezetője,
- a gyermekjóléti szolgálat képviselője.

A helyi szociálpolitikai kerekasztal legalább évente 1 alkalommal tart ülést, melynek előkészítése és lebonyolítása a Kulturális, Sport, Egészségügyi és Szociális Bizottság feladata.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Az Ebktv.-ben foglaltak szerint a Helyi Esélyegyenlőségi Programok intézkedéseinek kapcsolódnia kell az alábbi Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

- **Új Roma Stratégia (2019-2030):** a napjainkban is gazdasági nehézségekkel, előítéletekkel küzdő, a többségi társadalomhoz képest leszakadó roma népesség felzárkóztatása érdekében szükséges beavatkozási irányokat meghatározó stratégia, mely a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal együttműködésben kívánja megvalósítani a lefektetett célokat. A stratégia kiemelt figyelmet fordít a roma gyermekek sorsának alakulására.
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024):** a stratégia 2009 és 2024 közötti 15 éves időszakra vonatkozóan fogalmaz meg célokat és feladatokat annak érdekében, hogy az ifjúság „a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését”. (Nemzeti Ifjúsági Stratégia, 34. o.)². A stratégia egy átfogó célt fogalmaz meg: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítését. Ezt további specifikus célokra bontja.
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032):** A hosszú távra (2007-2032 közötti időszakra) szóló stratégia célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása. Elkészítésének három fő oka volt: 1. A gyermekek és családjaik nélkülözésének csökkentése, a gyermekek fejlődési esélyeinek javítása, azon gyermekekkel a fókuszban, akiknek érdekei a leginkább sérülnek, akik fejlődését a nélkülözés leginkább korlátozza. 2. A szegénységi ciklus megszakítása. 3. Az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében szükséges a gyermekek esélyeinek közelítése, a növekvő társadalmi szakadékok szűkítése. A stratégia három átfogó célt kíván megvalósítani egy

² <https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/ifjusagugy/nemzeti-ifjusagi/nemzeti-ifjusagi-strategia>

generáció alatt: - Jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkenjen a gyermekek és családjaik szegénységének aránya, és ezzel egyidejűleg közeledjenek egymáshoz a gyermekek továbbtanulási esélyei, életkilátásai. - Szűnjenek meg a gyermeki kirekesztés, szegregálás és mélyszegénység szélsőséges formái, csökkenjen az életesélyeket romboló devianciák előfordulása. - Alapvetően alakuljon át azon intézmények és szolgáltatások működés módja és szemlélete, amelyek ma hozzájárulnak a szegénység és kirekesztés újratermelődéséhez. Ezeknek az intézményeknek és szolgáltatásoknak a mainál sokkal nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a gyermekek képességeinek kibontásához, ahhoz, hogy felnőttként értelmes tevékenységek révén, teljes jogú polgárként kapcsolódjanak be a társadalom életébe.”³

- **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021):** A stratégia a Kormány abbéli elkötelezettségét fejezi ki, hogy biztosítsa a nők számára a férfiakkal azonos jogokat a mindennapokban, továbbá hogy a nők a férfiakkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. A stratégia hat prioritás mentén határozza meg azokat a lépéseket, melyeket a Kormány a nemek közti egyenlőtlenségek csökkentése, a nők és férfiak egyenlőségének elérése érdekében szükségesnek tart. E hat prioritás a következő: 1. a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele; 2. a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása; 3. a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén; 4. az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele; 5. a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása; 6. a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés). (1004/2010. (I. 21.) Korm. határozat, 1. ba)-bf))⁴
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024):** kapcsolódva a nemzetközi idősügyi politikákhoz, az időspolitika hosszú távú célkitűzéseit tartalmazó dokumentum, mely sokrétű és átfogó változásokat sürget az idősök helyzetének javítása érdekében, továbbá az egyik legfontosabb megoldandó kérdésként jeleníti meg az idősök diszkriminációját, esélyegyenlőségének megteremtését.
- **Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025):** Az Országgyűlés összhangban a vonatkozó ENSZ egyezményrel⁵, valamint az Európai Fogytékosságügyi Stratégiával, 2015 márciusában elfogadta az Országos Fogytékosságügyi Programot, mely a 2015 és 2025 közötti tíz éves időszakra vonatkozóan határoz meg célokat és feladatokat a fogytékossággal élő személyek élethelyzetének javítása és esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. Mivel a fogytékossággal élő emberek gyakorlatilag az élet minden területén hátránnyal indulnak, ezért a program számos szintén kíván beavatkozásokat eszközölni a célok megvalósítása érdekében, ehhez pedig az ágazatközi együttműködés és szakpolitikák gondos összehangolásának szükségességét is megállapítja. (Az Országgyűlés 15/2015. (IV. 7.) OGY határozata az Országos Fogytékosságügyi Programról (2015–2025.), Magyar Közlöny 2015. évi 47. száma)⁶

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek. A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció is. Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése

³ <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A07H0047.OGY>

⁴ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A10H1004.KOR&getdoc=1>

⁵ a Fogytékossággal élő személyek jogairól szóló, a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált egyezmény

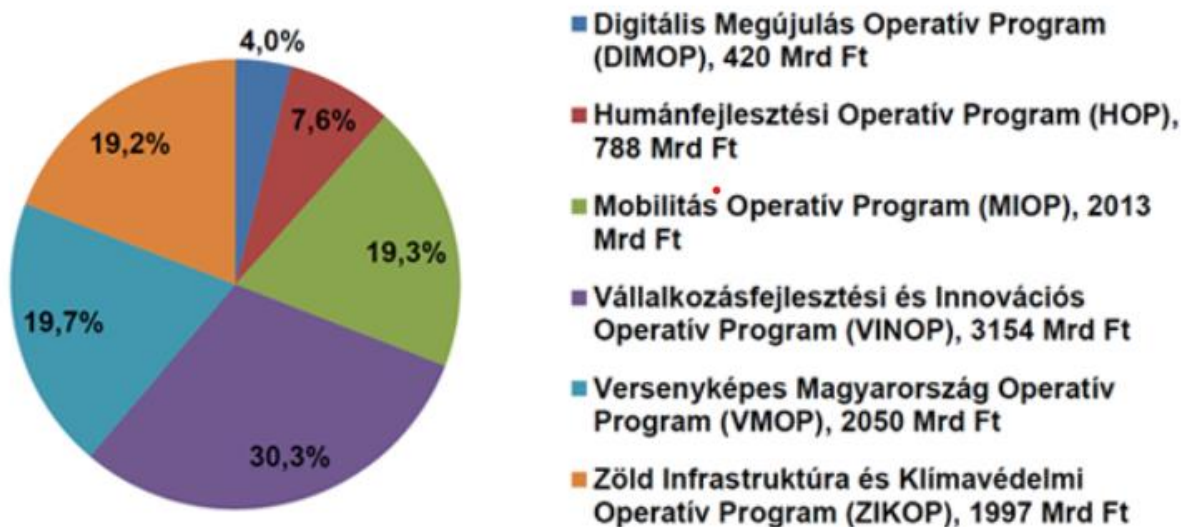
⁶ <http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/MK15047.pdf>

értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók célkitűzéseinek összhangjáról.

A 2021-2027 közötti programozási ciklus ismérvei:

- továbbra is kiemelt ügyek között szerepel a K+F+I, a KKV-k fejlesztése, hálózatosodás
- a teljes költségvetés 30%-a energia- és erőforrás-hatékonysághoz kapcsolódik
- Horizontális célok: hátrányos helyzet felszámolása, versenyképesség fokozása, fenntarthatóság, munkanélküliség csökkentése, esélyegyenlőség és környezetvédelem.
- egyszerűsített és általány alapú költségelszámolás nagyfokú kiterjesztése várható
- kifizetési kérelmek egyszerűsítése a terv

Operatív Programok 2021-2027-ben:

2014-2020 és 2021-2027 összehasonlítása:

OP 2014-2020	Keret (Mrd Ft)	OP 2021-2027	Keret (Mrd Ft)
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP), 38,2%	2659	Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Operatív Program (VINOP), 30,26%	3154
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (EFOP), 12,7%	885	Humánfejlesztési Operatív Program (HOP), 7,56%	788
Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP), 14,2%			
Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP), 3,9%	1256	Versenyképes Magyarország Operatív Program (VMOP), 19,67%	2050
Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP), 13,6%	948	Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP), 19,16%	1997
Közigazgatás- és Köszolgáltatási Fejlesztés Operatív Program (KÖFOP), 3,6%	250	Digitális Megújulás Operatív Program (DIMOP), 4%	420
Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (IKOP), 13,8%	963	Mobilitás Operatív Program (MIOP), 19,31%	2013
	6961		10422
	(295 Ft/€)		(350 Ft/€)
Forrás: Európai Bizottság, DG REGI, ITM			

- **A 2014-2020 közti állami támogatási szabályok és regionális támogatási térkép hatályát 2021.12.31-ig hosszabbítják meg (37/2011. (III. 22.) Korm. Rend.) A regionális térkép új szabályozása várhatóan 2022.01.01-től lép életbe**
 - a KKV-k 50%-os támogatása várhatóan marad
 - „KKV bónusz” érvényesítése továbbra is várható, mely azt jelenti, hogy a mikro- és kisvállalkozások +20%, a középvállalkozások +10% többlet támogatás kaphatnak)
 - Pest megyében elérhető támogatási intenzitás a korábbi 20-35%-ról 40-50%-ra emelkedhet
- **VINOP- vállalkozásfejlesztési és innovációs operatív program prioritásai:**
 - 1. Vállalkozásfejlesztés, kiemelt stratégiai ágazatok fejlesztése, digitalizáció
 - 2. Kutatás, fejlesztés, innováció
 - 3. Fenntartható munkaerőpiac
 - 4. Ifjúsági garancia
 - 5. Felsőoktatás, szakképzés
 - 6. Turizmus, örökségvédelem

Változás a korábbi GINOP-hoz képest:

- nincs külön energia, energiahatékonysági prioritás
- nincs külön VEKOP keret (nagyobb verseny)
- nincs támogatott hitel prioritás

- **HOP – humánfejlesztési operatív program**
 - 1. Egészségügyi fejlesztések
 - 2. XXI. századi köznevelés
 - 3. Társadalmi felzárkózás
 - 4. Szociális fejlesztések
 - 5. Rászoruló személyek támogatása
 - 6. Család- és ifjúságügyi fejlesztések
- **VMOP – versenyképes Magyarország operatív program**
 - 1. Versenyképes megye
 - 2. Térségfejlesztés
 - 3. Turizmus, helyi turisztikai fejlesztések
 - 4. Területi humán fejlesztések
 - 5. Budapesti infrastrukturális fejlesztések
 - 6. Budapest humán fejlesztések

Változás a TOP és VEKOP-hoz képest:

- nincs külön VEKOP-keret, Budapest integrálása
- egymásra épülő ERFA+ESZA intézkedések – de külön prioritásban
- külön megyei, térségi és MJV keret

- **ZIKOP – zöld infrastruktúra és klímavédelmi operatív program**
 - 1. Vízgazdálkodás, katasztrófakockázat csökkentés
 - 2. Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság

- 3. Környezet- és természetvédelem
- 4. Megújuló energiagazdaság
- 5. Igazságos átmenet
- **DIMOP – digitális megújulás operatív program**
 - 1. Közzolgáltatások digitalizációja
 - 2. Elektronikus közzolgáltatások összehangolása
- **MIOP – mobilitás operatív program**
 - 1. Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése
 - 2. TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése
 - 3. Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- **Gazdasági Program (2019-2024)**
- **Településfejlesztési koncepció**, mely a nagyközség középtávú, stratégiai szemléletű, megvalósítás orientált fejlesztésének legfontosabb irányait és beavatkozásait határozta meg.
- **Sportfejlesztési koncepció**
- **Kulturális koncepció**
- **Közbiztonsági koncepció**
- **Környezetvédelmi Program**
- **Forgalomtechnikai felülvizsgálat** 2020. szeptember 30-án a 155/2020. (IX.30.) sz. önkormányzati határozattal került elfogadásra.

Szükséges a már elavult koncepciók felülvizsgálata és harmonizálása.

Alsónémedi a jövőképét a térségi erőforrásokra és együttműködésekre alapozott gazdasági központban, egészséges családokban gyarapodó zöld nagyközségben látja. Ehhez kapcsolódó átfogó célok azonosításra kerültek, amelyek a versenyképességet és foglalkoztatást, fenntartható ökológiai és energetikai rendszereket, minőségi nagyközségi környezetet, aktív, egészséges, összetartó társadalom elérését segítik elő. Stratégiai célok mentén a térségi erőforrásokra és együttműködésekre épülő erős helyi gazdaság, vonzó üzleti környezet, korszerű energiahatékony és környezetbarát infrastruktúrák és szolgáltatások, egészséges társadalom, szolidáris, biztonságos, egyéni esélyeket biztosító településrészek kitűzésére. Ezek járulnak hozzá a nagyközség hosszú távú céljainak eléréséhez, a gazdasági, társadalmi és környezeti értelemben is fenntartható, térben is kiegyensúlyozott fejlődéséhez.

Alsónémedi hosszú távú társadalompolitikai céljai között a családpolitika, valamint horizontális célként az egyenlő esélyek biztosítása kitüntetett szerepet kap. A szociális ellátórendszerek fejlesztése, az ifjúsági és családpolitika, valamint a társadalmi felzárkóztatásra irányuló programok mellett a cél integrálja a közbiztonság javítását szolgáló beavatkozásokat, valamint a helyi közösségi élet támogatását. A cél sikeres megvalósításához szükség van a különböző fenntartású intézmények közötti együttműködésre és a civil szervezetek szerepvállalására.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

„Kertváros” Önkormányzati Társulás

„Kertváros” Gyáli Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás tagja jelenleg

Gyál, Alsónémedi, Bugyi, Ócsa.

Az előírásoknak megfelelően módosított Társulási Megállapodást a Társulási Tanács 12/2013.

(IV.25.) sz. határozatával fogadta el (a megállapodás természetesen azóta módosításra került).

A társulás a személyes gondoskodás keretébe tartozó szolgáltatásokat és szociális alapszolgáltatásokat biztosító intézmény.

A Társulás által alapított intézmény: Kertváros Szociális Központ

Székhelye: 2360 Gyál, Rákóczi Ferenc u. 42-44.

Nyitva álló helyiség:

2360 Gyál, Petőfi Sándor u. 16-18. Gyáli Idősek Klubja

2351 Alsónémedi, Fő út 66.

2347 Bugyi, Kossuth Lajos u. 17.

2364 Ócsa, Bajcsy-Zsilinszky u. 46-48.

Az intézmény ellátási területe: a társult települések teljes közigazgatási területe, illetve a Gyáli Járás.

Az intézmény tevékenységi köre:

kormányzati funkciószám kormányzati funkció megnevezése

104042 Család és gyermekjóléti szolgáltatások

104043 Család és gyermekjóléti központ

107051 Szociális étkeztetés

107052 Házi segítségnyújtás

107053 Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

102031 Idősek nappali ellátása

102032 Demens betegek nappali ellátása

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzéshez a TEIR-ben található adatsorok, KSH adatok és az intézményi adatnyilvántartások szolgáltatták az alapot. Sor került személyes információgyűjtésre a hivatal munkatársai, és a célterületen dolgozók, intézményvezetők és a HEP fórum tagjainak körében. Adatforrásként használtuk az Önkormányzat által ellátott feladatok, koncepciók, rendeletek, dokumentumok anyagait. Az előző 2013-2018-as időszakban hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Program megállapításait is felülvizsgáltuk. Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszerben a településről tárolt adatok csak 2020-ig szerepelnek. Továbbra is adathiány mutatkozik a településen élő fogyatékos személyekről, hiányosak a központi nyilvántartások, felméréssel is nehezen kimutathatók (elzárkózás, személyiségi jogok stb.), azonban az intézkedési tervben vállalat teszünk arra, hogy önkéntes adatszolgáltatással, felmérést készítünk a települési fogyatékos személyekről.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A szegénység-fogalom értelmezésének számtalan megközelítése létezik mind a tudományban, mind a köznyelvben, hiszen számos tényező függvénye az, hogy adott társadalomban kit tekintünk szegénynek. Még inkább igaz ez a mélyszegénység fogalmára, ami érezhetően valami súlyosabb, tartósabb formájára utal a jelenségnek. A modern terminológiában már megjelentek olyan fogalmak, mint a társadalmi kirekesztettség és leszakadás, a depriváció vagy a marginalizáció, melyek mind-mind igyekeznek árnyalni a képet, melyet a szegénység fogalmáról alkotunk. Beszélhetünk abszolút és relatív szegénységről, továbbá a szegénység típusairól, dimenzióiról, és olyan szempontsorokról, melyekkel könnyebben leírható a jelenség. Ilyen például a Havas Gábor által összeállított kritériumrendszer, mely nagyon találóan írja le a mélyszegénység jelenségét. Eszerint azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek, az alábbiak jellemzik:

- nagyon alacsony iskolázottság,
- nagyon alacsony foglalkoztatási ráta,
- erős települési, lakóövezeti, térségi koncentráció és szegregáció,
- az ezekből következő súlyos szociális deficit és
- a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége.

Nem veszhetünk el azonban a fogalmi meghatározások labirintusában, a településünkön élők helyzetének pontos feltárásához szükség van egy olyan definícióra, melynek révén eligazodhatunk a statisztikai adatok elemzése során. Számos más helyi esélyegyenlőségi programhoz hasonlóan tehát jelen dokumentumban is azokat a személyeket tekintjük mélyszegénységben élőknek, akik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből egymaguk, önerőből kilépjenek. A létminimum értékét korábban a KSH számolta ki adott évre vonatkozóan, azonban szakmai, módszertani okokból a Statisztikai Hivatal 2015 óta nem számol létminimum értéket. A korábbi KSH-módszertan alapján azonban a Policy Agenda 2017-re vonatkozóan is meghatározta a létminimum értékét, ami egy egyszemélyes háztartás esetén nettó 90.450.- forint volt havonta, 2018-ban 94.820.- forint havonta, frissebb adat azonban nem áll rendelkezésre.

A jövedelmi és vagyoni helyzet más tényezők mellett meghatározza a család társadalmi helyzetét. Az erre vonatkozó adatokat a szegénység mérőeszközeként használhatjuk, amelyek közvetve, közvetlenül utalnak a községben élők helyzetére. Fontos, hogy a személy kiszámíthatóan rendszeresen jut-e jövedelemhez, vagy esetlegesen (pl.: alkalmi munkából). A szegények esetében az időben nem teljesített kiadási kötelezettségek az életszínvonal súlyos, akár visszafordíthatatlan romlásával járhat.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek egy része, vagy számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

A jövedelem és vagyon fogalmát a Szt. 4. §-a és a Cst. 4. §-a határozza meg a jogszabályok hatálya alá tartozó ellátások vonatkozásában.

Általánosságban elmondható, hogy a szegény körülmények között élők jelentős része az építőiparban, általában segédmunkásként, feketemunkával keresi kenyerét. Ezekben a családokban gyakori a 3 vagy több gyermek, megfigyelhető az iskolai végzettség hiánya vagy alacsony szintje, ami nem teszi lehetővé, hogy az amúgy is nehéz munkahelykeresésben sikeresek legyenek. Egyre több szegénységben élő ember kényszerül szociális ellátásokból megélni. Jellemző munkaformájuk az időnyomunka és a közfoglalkoztatás. Tekintettel arra, hogy a mindennapi megélhetésük is nehézkes, takarékoskodni nem tudnak, így időskori ellátásuk is veszélyben van. A

szülők a hosszú munka nélkül töltött idejükkel, a szociális ellátások széleskörű kihasználásával, valamint a reménytelenség érzésével nem mutatnak követendő példát.

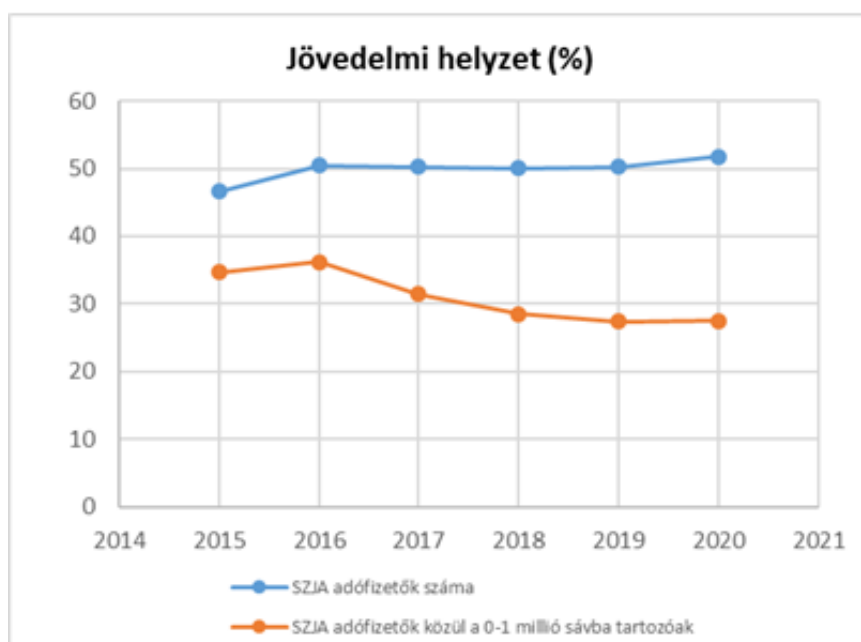
A településen mélyszegénységben élő, roma kisebbség nincs.

Az Önkormányzat szociális helyzet alapján rendeletben biztosítja a rászorulóknak részére a támogatásokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	46,60	34,70
2016	50,50	36,20
2017	50,30	31,40
2018	50,10	28,50
2019	50,30	27,40
2020	51,80	27,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az állandó népességből szja fizetők aránya megközelíti az aktív korú népesség arányát (67%). Az adófizetők száma 2020-ra már 52 %. Amíg az adófizetők száma emelkedik, addig a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma csökken. Az 1 millió feletti jövedelmi sávba tartozók számával együtt a település adóerőképesége is növekedett.

1 lakosra jutó adóerőképeség (2013-2021)

Egy lakosra jutó adóerőképeség	Egy lakosra jutó adóerőképeség	Egy lakosra jutó adóerőképeség	Egy lakosra jutó adóerőképeség	Egy lakosra jutó adóerőképeség	Egy lakosra jutó adóerőképeség	Egy lakosra jutó adóerőképeség	Egy lakosra jutó adóerőképeség	Egy lakosra jutó adóerőképeség
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
72 946	79 448	86 337	87 905	116 745	129 298	135 939	183 634	177 820

Forrás: saját adatgyűjtés, saját szerkesztés

Az adóerőképeség 2013 óta két és félszeresére nőtt. Az egy főre jutó adóerőképeség változása 2013 -2021 = 243,8. (2013=100). Az egy lakosra adóerőképeség az országos átlag százalékában 2021-ben 302,7%.

Az egy lakosra jutó adóerőképeség mértéke növeli a versenyképességet. A gazdasági versenyképesség javításának kulcsa pedig a település fejlesztése. Alsónémedi település próbál minden eszközt megragadni a település fejlesztésére.

Amióta a KMR-t leválasztották a fővárosról azóta jobb esélyekkel pályáznak a Pest megyei települések. Azonban a település abból a szempontból hátrányos helyzetből indult, hogy a lakosságának létszáma meghaladja az 5000 főt, így számos pályázati konstrukcióban nem indulhat el. Alsónémedi főként a munkahely megtartás és telephely kialakítás témában volt érdekelt.

Az elmúlt fejlesztési ciklusban több sikeres pályázatot valósítottunk meg, többek között:

- Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztési Operatív Program keretében megvalósult az Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata ASP Központozóhoz való csatlakozása a projekt összköltsége: 6 990 598 Ft – 100% támogatásintenzitás
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program keretében valósult meg „Energetikai felújítás és fotovoltikus rendszer kialakítása Alsónémedi óvodai épületein” című program projekt összköltsége: 87 197 494 Ft – 97%-os támogatásintenzitás
- Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program keretében pedig 110 000 000 Ft támogatásból az Északi Vállalkozói területet és munkahelyeket megközelítő önálló vonalvezetésű kerékpárutat alakítottunk ki.

A településen lévő számos vállalkozás az elmúlt projekt ciklusban összesen: 195 321 118 Ft támogatásban részesültek, a jelenlegi támogatási időszakban pedig: 727 912 784 Ft támogatási összeget nyertek el a Széchenyi Terv Pluszban.

A településen lévő munkahelyek teremtése is nagymértékben hozzájárulhat a település népességmegtartó, illetve népesség vonzó erejéhez. Ugyanakkor a logisztikai ágazatban foglalkoztatottak általában alacsonyabb képzettséggel rendelkeznek, így fontos a munkahelyteremtés során annak minőségi és ágazati kiválasztása.

A településfejlesztés egyik legfontosabb gondja a fejlesztési források biztosítása. A központi források szűkössége és az önkormányzatok korlátozott lehetőségei eddig számos fejlesztés megvalósítását akadályozták, illetve késleltették. Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik legfontosabb eredménye az ország rendelkezésére álló fejlesztési források többszöröződése (EU alapok, Norvég alap, Svájci alap). Ezen források jelentős része a település számára is elérhetővé válik, pályázatok elnyerése útján. Ehhez viszont az szükséges, hogy a támogatott témákról az önkormányzatok ismeretekkel, és részletesen kidolgozott elgondolásokkal, tervekkel rendelkezzenek. A térségi fejlesztési források mellett szükség van a nagyközség gazdasági erejének, forrás teremtő képességének erősítésére, ehhez szükséges a település gazdaságának helyi fejlesztése. Ez egyrészt a nagyközség lakossága számára jövedelemszerzési lehetőséget biztosít,

másrészt a gazdasági szereplők, vállalkozások adóbefizetései, az egyéb források mellett, a település működtetésének és fejlesztésének alapját képezik. Az életkörülményeket alapvetően meghatározó tényező a családok jövedelme, illetve ezek megszerzési lehetősége. A településen zajló fejlesztések nagyrészt saját forrásból valósultak meg, ehhez az adóbevételek nyújtottak fedezetet. Sajnos, a helyben beszedett adókból egyre több a központi elvonás.

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve a háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítünk elemzéseket. Azt, hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy adott településen, országtól, területi elhelyezkedéstől függően más és más.

A településen élő vendégmunkások száma stagnál, nagy részük már bejáró, de többségüket a mezőgazdasági vállalkozások (őstermelők) foglalkoztatják. A jövedelmi viszonyok – ha nem is hivatalosan bejelentve –, utolérik a szabályosan foglalkoztatottak bérét.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A településre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket az elmúlt évek változásainak szemléltetésével, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban mutatjuk be.

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	2,60%	2,80%	2,70%
2016	2,10%	2,00%	2,05%
2017	2,60%	2,10%	2,35%
2018	1,90%	1,80%	1,85%
2019	1,30%	2,00%	1,65%
2020	2,20%	3,50%	2,85%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	98	73	85	67	60	106
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	3,00	4,00	1,00	2,00	1,00	6,00
	%	3,06%	5,48%	1,18%	2,99%	1,67%	5,66%
21-25 év (TS 038)	Fő	7,00	4,00	9,00	7,00	6,00	7,00
	%	7,14%	5,48%	10,59%	10,45%	10,00%	6,60%
26-30 év (TS 039)	Fő	7,00	4,00	8,00	3,00	4,00	10,00
	%	7,14%	5,48%	9,41%	4,48%	6,67%	9,43%
31-35 év (TS 040)	Fő	4,00	6,00	10,00	7,00	9,00	10,00
	%	4,08%	8,22%	11,76%	10,45%	15,00%	9,43%
36-40 év (TS 041)	Fő	11,00	7,00	5,00	6,00	9,00	14,00
	%	11,22%	9,59%	5,88%	8,96%	15,00%	13,21%
41-45 év (TS 042)	Fő	12,00	10,00	5,00	6,00	6,00	13,00
	%	12,24%	13,70%	5,88%	8,96%	10,00%	12,26%
46-50 év (TS 043)	Fő	11,00	3,00	9,00	6,00	4,00	11,00
	%	11,22%	4,11%	10,59%	8,96%	6,67%	10,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	13,00	7,00	11,00	9,00	9,00	11,00
	%	13,27%	9,59%	12,94%	13,43%	15,00%	10,38%
56-60 év (TS 045)	Fő	15,00	10,00	14,00	6,00	4,00	7,00
	%	15,31%	13,70%	16,47%	8,96%	6,67%	6,60%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	15,00	18,00	13,00	15,00	8,00	17,00
	%	15,31%	24,66%	15,29%	22,39%	13,33%	16,04%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	51,00%	50,00%
2016	53,40%	46,20%
2017	52,90%	48,90%
2018	44,80%	53,30%
2019	41,70%	56,00%
2020	49,10%	55,80%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélkülieknek, nyilvántartott álláskeresőknél a regisztrált munkanélküliek, nyilvántartott álláskereső számához viszonyított arányából látszik, hogy 50% körüli a tartós munkanélküliség. A tartós munkanélküliség tehát összességében aggasztó jelenség településünkön, mely továbbra is különös figyelmet, célzott intézkedéseket igényel. Megfigyelhető, hogy a tartósan állás nélkül lévők közt a nők aránya szintén növekvő tendenciát mutat, ami már a nők munkaerő-piaci helyzetére, problémáira hívja fel a figyelmünket. A tartósan állást keresők között tehát érdemes a nők csoportját állítani az esetleges intézkedések fókuszába.

Nagyközségünkben az elmúlt évek során jelentős mértékben csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. A 20 évesnél fiatalabb korosztály nagy része még valamilyen tanulmányokat folytat, vagy a közelmúltban fejezte be a tanulmányait és már újabb, piacképes végzettséggel rendelkezik. Azonban a 20 éves kor feletti korosztályok mind magasabb arányban érintettek a munkanélküliséggel. Az öregségi nyugdíjkorhatár emelkedésének hatására nagymértékben nőtt az 59 év feletti álláskeresők száma, akiknek az elhelyezkedése a munkaerő-piacon igen nehéz, mivel többnyire nem rendelkeznek megfelelő piacképes végzettséggel, nyelvismerettel és sokszor egészségi állapotuk sem teszi lehetővé a munkavégzést.

A 2020-as évben a koronavírus-járvány gazdasági következményei markánsabban jelentek meg a munkanélküliségi adatokban. A 2020. február-április időszakban az országos munkanélküliségi ráta 3,8 %, áprilisban pedig már 4,1 %⁷ volt, Alsónémediben ez 2020-ra vetítve csak 2,85%, ami jóval alatta marad az országos értéknek, azonban 2018-cal összehasonlítva 1%-kal nőtt. Sokan váltak munkanélkülivé, gazdaságilag inaktívvá.

A járvány okozta válság társadalmi-gazdasági következményei az egyes szektorokra (pl. turizmus, vendéglátás, kultúra) negatívabban hatottak.

A válság általi érintettség mértéke függött a társadalmi státusztól. A legfőbb tényezők az iskolázottság, a megtakarítások mértéke és a munkamegosztásban elfoglalt státusz volt.

A bevételkiesés a középső életkori csoportokat (40-59 évesek) érintette a legnagyobb mértékben.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskereső megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	98	0	0,00%	25	25,51%	73	74,49%
2016	73	0	0,00%	24	32,88%	49	67,12%
2017	85	3	3,53%	32	37,65%	50	58,82%
2018	67	3	4,48%	24	35,82%	40	59,70%
2019	60	5	8,33%	18	30,00%	37	61,67%
2020	106	5	4,72%	21	19,81%	80	75,47%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal							

⁷ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/mun2004>

Összességében elmondható, hogy bár általában a nagy járványok hatása hosszú távon a társadalmi egyenlőtlenségek csökkenésével jár együtt, ez a koronavírus-járványra valószínűleg nem lesz jellemző. Az eddigi adatok szerint ugyanis súlyosabb csapást mért a járvány nyomán kialakult gazdasági válság az alacsonyabb bevétellel rendelkező, kiszolgáltatottabb, alacsonyabb végzettségű rétegekre. Munkahelyük nagyobb valószínűséggel szűnt meg hirtelen a korlátozások következtében, egyhavi bevételük hirtelen kiesése pedig jóval nagyobb relatív hiányt jelent számukra.⁸ Alsónémediben ez a trend, az adatok alapján, nem követte az országosat. Az alacsonyabb iskolai végzettségűekre nem volt olyan negatív hatással a korona-vírus járvány, mint a magasabb iskolai végzettségűre, azonban nagyobb az esély arra, hogy az alacsony végzettségű munkanélküliek nem jelentek meg a nyilvántartott munkanélküliek között, így torzítva a statisztikát.

Az alacsony iskolai végzettségűek számát jelentősen duzzasztják a régebben beköltöző, ma már letelepedett román vendégmunkások. A helyi gazdaságokban és a környező településeken dolgoznak. Javarészt iskolázatlanok, Romániában sokkal rosszabb körülmények között éltek, így nem szívesen mennének vissza, itt viszont alkalmi munkavállalóként, jogilag sem tisztázott körülmények között élnek és dolgoznak. A munkaadók ugyan válogathatnak a munkavállalók között, de így nehéz a számonkérés, nem ellenőrizhető a helyzet sem munkavállalói, sem munkaadói szempontból. Nincs érdekképviselő, sem jogorvoslati lehetőség. A munkaadó gazdák számára nem feltétlenül kívánatos a munkavállalók legális foglalkoztatása, a munkavállalók sem mindig ragaszkodnak hozzá, mert így az ő kötelezettségeik is csökkennek. Annyi órában dolgoznak amennyiben akarnak, olyan munkát végeznek, amihez inkább kedvük van, ennek az országos munkaerőhiány is kedvez. A település lakói közül többen szállásadásból élnek. Az önkormányzat próbálkozásai ellenére ezt ellenőrizhetetlen módon teszik.

Mindez ellenséges viszonyokat teremt a település lakói között.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2015	15	10
2016	12	10
2017	13	8
2018	5	5
2019	5	0
2020	43	1
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal		

⁸ <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/budapest/16522.pdf>

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza -, illetve bekerüljön az elsődlegesmunkaerő-piacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresői vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresői (kiemelten a megváltozott munkaképességűek, a hajléktalanok, menekültek, roma nemzetiségű álláskeresői) átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének jogi alapját a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény (továbbiakban: közfoglalkoztatási törvény) teremtette meg, ez a törvény a közfoglalkoztatás rendszerének legfőbb szabályozója. A közfoglalkoztatási törvény vezette be a közfoglalkoztatási jogviszony intézményét. A jogviszony e speciális formájára alkalmazandók a Munka Törvénykönyvének (Mt.) rendelkezései, de a közfoglalkoztatási törvényben meghatározott eltérések figyelembe vételével. A törvény 1. §-ának (2) bekezdése értelmében „közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely a közfoglalkoztatási törvény által meghatározott feladat, törvény által előírt állami feladat, helyi önkormányzatok kötelező vagy önként vállalt feladata, a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt szintén kötelező vagy önként vállalt feladat, továbbá közösségi célokat, közösségi szükségletek kielégítését szolgáló feladat (például: egészségmegőrzési, szociális, oktatási, kulturális, természet- és környezetvédelmi célokat szolgáló feladatok), valamint olyan Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását célzó feladat, melynek ellátására a törvény nem ír elő sem közalkalmazotti, sem közszolgálati, sem kormányzati szolgálati jogviszonyt”. Az egységes közfoglalkoztatás rendszerének megalkotásával, illetve a közfoglalkoztatásra fordított összegek jelentős mértékű növelésével egyértelműen a „workfare” szemléletű aktivációs foglalkoztatáspolitikája erősödött, melynek mottója: „segély helyett munka”.

Összességében elmondható, hogy a közfoglalkoztatás jó lehetőséget jelent számos hátrányos helyzetű ember, így több esélyegyenlőségi célcsoport számára is az átmeneti munkavállalási nehézségek kezelésére, sőt segítheti is az elsődleges munkaerő-piacra történő be- és visszailleszkedést, de hosszabb távon az érintettek számára akár több kárt okozhat, mint amennyi előnye van („beragadási hatás”, stigmatizáció, önbecsülés csökkenése stb.) ezért csupán átmeneti megoldásként tölt be hasznos szerepet. Megemlítené ugyanakkor, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű emberek számára gyakorta a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen megoldást hosszú távon is.

Az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma 2020-ig minimális volt, a korona-vírus hatására megugrott, Alsónémediben a közfoglalkoztatottak száma alacsony, a közfoglalkoztatásból származó jövedelem mértéke miatt jobban megéri a szürke- vagy feketegazdaságban munkát vállalni.

A közfoglalkoztatottak száma 2015/2016-ban érte el a legmagasabb számot, azóta fokozatosan csökkent.

Jelenleg az Önkormányzatnál nincs egy közfoglalkoztatott sem, az 1 fő régebbi közfoglalkoztatottat mára már főállásban foglalkoztatja az önkormányzat.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A település adottságai megfelelőek. A főváros vonzáskörzetében, megfelelő közlekedéssel, infrastruktúrával ellátott. Bár Alsónémedi számos természeti és épített értéket tudhat magáénak, jelenleg nem tartozik Magyarország idegenforgalmi szempontból számon tartott települései közé.

A helyi termékeknek, szolgáltatásoknak nincs túl sok esélyük Budapest közelsége miatt. Ez a helyi termékek és szolgáltatások preferálásával, gyökeres szemléletváltással változtatható meg. Helyben a nagygazdák mezőgazdasági területén, az iparterületen és a helyi intézményekben, szolgáltatásokban vállalhatnak munkát a településen lakók. Településünkön számos cég, vállalkozás és intézmény működik. Az üzleti szférában a profilnak megfelelő végzettséggel vagy betanított munkával lehet dolgozni. A vállalkozások egy része az építőiparban, logisztikában érdekelt, a lakosságszám folyamatos növekedése pedig kereskedelmi szolgáltatások iránti igényt teremtett. A településen jelen lévő kis és középvállalkozásnál lehetőség van munkavállalásra a betanított munkától a felsőfokú végzettséget igénylő munkakörökig. A lakosságszám növekedés teszi szükségessé a helyi intézményrendszer folyamatos fejlesztését, bővítését is. Ezért az intézményrendszer sok helyi lakos és a környező településen élő számára biztosít munkalehetőséget. Elmondható, hogy a lakosság egyre nagyobb része rendelkezik felsőfokú végzettséggel, amely nagyrészt a betelepülő, Budapestről vagy az ország más nagyvárosaiból ideköltöző fiataloknak köszönhető. A községben élők számára lehetőség van még a környező településeken munkát vállalni, a budapesti ingázás azonban a megnövekedett gépjárműforgalom miatt már hosszabb időt vesz igénybe.

A település folyamatosan keresi a fejlesztési lehetőségeket és célja a helybeni munkahelyteremtés. A jelenlegi országos munkaerő-piaci helyzet leképeződik Alsónémediben is, a munkaerőhiány miatt a vállalkozások 50-80 km-es körzetből hordják a munkavállalókat. Sokan nem akarnak, vagy nem tudnak munkát vállalni, feketén, bejelentés nélkül dolgoznak, vagy mentálisan/fizikailag alkalmatlanok a tartós munkavégzésre. Ilyen például a rokkantsági ellátásból kikerültek jó része. A lakosság munkahelyi elhelyezkedését és a különböző állami szervek – pl. tűzoltóság, rendőrség – munkaerő toborzását az Alsónémedi Hírmondó, a helyi hirdetőtáblák, az önkormányzati Facebook oldalon történő reklámozással segítjük.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	98	8
2016	73	8
2017	85	9
2018	67	5
2019	60	1
2020	106	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Árnyaltabb képet nyerhetünk a munkanélküliségről, ha számba vesszük, hogy a fiatalok körében milyen mértéket ölt a jelenség. A foglalkoztatási törvény meghatározása szerint pályakezdő álláskereső a 25. életévét - felsőfokú végzettségű személy esetén 30. életévét - be nem töltött, a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkező, az állami foglalkoztatási szerv által nyilvántartott álláskereső, feltéve, ha álláskeresői járadékra a tanulmányainak befejezését követően nem szerzett jogosultságot. (Ft. 58. § (5) bekezdés k) pont).

A fenti táblázat adatai alapján elmondható, hogy Alsónémediben a fiatalokat kis arányban érinti a munkanélküliség. A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és aránya az elmúlt években folyamatosan csökkent az összes álláskereső között, és 2020-ban már csak az összes nyilvántartott álláskereső 2%-a volt pályakezdő. A pozitív változás arra utal, hogy településünkön a fiatalok kevésbé nehéz helyzetben vannak a munkaerőpiacon, mint öt évvel ezelőtt, ugyanakkor a statisztikák javulásához a nagyarányú külföldi munkavállalás is hozzájárulhatott. A statisztikák alapján elmondható, hogy Alsónémedi esetében a pályakezdők csoportja összességében kevésbé nehéz helyzetben van a többi álláskeresőhöz képest, így nem képez markánsan esélyegyenlőségi célcsoportot.

Program jellege	van/nincs	Felsorolás
Fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	nincs	- közfoglalkoztatási program - „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program
Fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	nincs	- közfoglalkoztatási program - Az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósul GINOPmunkaerőpiaci program - „Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program
Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	van	- Büntetés Végrehajtási intézet országos toborzó programja - Országos Mentőszolgálat önkéntes toborzó programja - Egyéb szervezetek, vállalkozások toborzói - Pályaorientációs foglalkozások

Községünk igyekszik lehetőséget biztosítani a középiskolás fiatalok számára az érettségi megszerzéséhez kötelezően elvégzendő közösségi munkavégzésre, főként intézményi szinten foglalkoztatjuk őket.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Budapest vonzáskörzetében lévő településünk viszonylag kedvező helyzetben van képzés, továbbképzések elérhetőségének szempontjából. Felsőfokú intézmények képzései, programjai, számos képzési, továbbképzési lehetőség adott a fiatalok foglalkoztatását tekintve.

A legfontosabb szolgáltató természetesen a Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, mely többek közt a következő tevékenységeket látja el az álláskeresők megsegítése érdekében:

- Munkaerő-közvetítés: amennyiben a munkáltatók bejelentik munkaerőigényüket az Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatához, a munkaerőigény alapján a járási hivatalok foglalkoztatási osztályainak munkatársai megkeresik és kiközvetítik azokat a személyeket, akik a megadott feltételeknek megfelelnek.

- Munkatanácsadás: segítséget nyújt a pályaválasztásban, pályamódosításban, az egyéni munkaerő-piaci lehetőségek tisztázásában, az elhelyezkedési esélyek növelésében, illetve a munkavállalással kapcsolatos egyéb ismeretszerzésben.
- Pályatanácsadás: célja az igénybe vevő személy pályaválasztásának, pályamódosításának elősegítése, érdeklődésének, képességének, személyiségének és munkaerő-piaci igényének megfelelő pályaterv kialakítása.
- Álláskereső tanácsadás, álláskereső klub: azok számára ideális, akik munkát akarnak vállalni, valamint álláscéljuk egyértelmű és reális, de nem rendelkeznek az álláskeresőkhöz szükséges ismeretekkel, gyakorlattal. Létezik álláskereső technikákat ismertető foglalkozás, illetve Álláskereső Klub is.
- Rehabilitációs tanácsadás: a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára nyújt segítséget a számukra megfelelő munkakör, munkahely, valamint képzés meghatározásában és megtalálásában. Ezt a tevékenységet segíti a Rehabilitációs Információs Centrum (RIC) is.
- Pszichológiai tanácsadás: segít feltárni és megoldani az elhelyezkedni nem tudók számára az elhelyezkedésüket akadályozó tényezőket (pl.: életvezetésből, személyiségi problémákból eredő nehézségek).
- Helyi (térégi) foglalkoztatási tanácsadás: célja szakmai, módszertani segítségnyújtással hozzájárulni olyan célokhoz, mint a térség foglalkoztatási helyzetének javítása, a gazdasági élet résztvevői közötti együttműködés kialakulása, fenntartása, az esetleges foglalkoztatási feszültségek kezelése, a vállalkozási tevékenység élénkítése, illetve az új munkahelyek teremtése.
- Mentori tevékenység: hátrányos helyzetű személy segítése érdekében végzett mentorálás.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A roma származásúak önkormányzati fenntartású intézményekben történő foglalkoztatásával kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre adat. Az etnikai hovatartozás egy olyan szenzitív adat, melyről többnyire önbevalláson alapuló információ szerzés révén szerezhetünk tudomást, de településünkön ilyen jellegű felmérés nem készült az elmúlt években. A mélyszegénységben élők foglalkoztatásával kapcsolatban is csupán következtetni tudunk, pontos adatok e témakörben sem állnak rendelkezésünkre. Amennyiben a Központi Statisztikai Hivatal által meghatározott szegénységi küszöbértéket elfogadjuk, úgy az egy fogyasztási egységre jutó (ekvivalens) jövedelem mediánjának 60%-ánál (vásárlóerő-paritáson) kevesebb jövedelemmel rendelkező személyeket tekinthetjük szegénynek. Ez az érték 2017-ben 77.680.- forint volt havonta.⁹ Ezen értékhez viszonyítva feltételezhetjük, hogy szegénységben vagy akár mélyszegénységben élők azok a munkavállalók, akik régóta bennragadtak a közfoglalkoztatás rendszerében, hiszen a közfoglalkoztatási bér teljes munkaidőben nettó 54.217.- forint volt havonta 2017-ben, a közfoglalkoztatási garantált bér pedig 70.859.- forint, a közfoglalkoztatottak tehát ebben az időszakban csupán a szegénységi küszöbérték alatti munkajövedelemmel rendelkeznek.¹⁰

A román munkások adott munkára érkeznek a településre.

Sokan helyben a mezőgazdaságban dolgoznak, ill. Budapestre és más településekre is eljárnak dolgozni. Helyben is vállalhatnának munkát, Penny, GLS, CBA stb. Nem ellenőrizhető, hogy hol, milyen munkát végeznek, legtöbbjük ingázik az anyaország és Magyarország között.

⁹ https://www.ksh.hu/thm/2/indi2_6_1.html

¹⁰

<https://kozfoglalkoztataskormany.hu/download/8/9f/a1000/k%C3%B6zfoglalkoztat%C3%A1si%20b%C3%A9r%202017.pdf>

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az Ebtv. 21. §-a szerint az egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz, különösen az alábbi rendelkezések meghatározásakor, valamint azok alkalmazásakor:

- a munkához való hozzájutásban, különösen nyilvános álláshirdetésben, a munkára való felvételben, az alkalmazási feltételekben;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítését megelőző, azt elősegítő eljárással összefüggő rendelkezésben;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítésében és megszüntetésében;
- a munkavégzést megelőzően vagy annak folyamán végzett képzéssel kapcsolatosan;
- a munkafeltételek megállapításában és biztosításában;
- a foglalkoztatási jogviszony vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján járó juttatások, így különösen a munkabér megállapításában és biztosításában;
- a tagsággal vagy részvétellel kapcsolatban a munkavállalók szervezeteiben;
- az előmeneteli rendszerben;
- a kártérítési, illetve a fegyelmi felelősség érvényesítése során, valamint
- a munkavállalók szülői és munkavállalói kötelezettségeinek összehangolását és a gyermek gondozására fordítható idő növelését elősegítő szülői szabadság kérelmezésével, illetve igénybevételevel összefüggésben.

Nincs tudomásunk olyan esetről, melynek során hátrányos megkülönböztetés ért volna a munka világában bármely helyi munkavállalót. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy Alsónémediben a hátrányos megkülönböztetés nem jelenik meg a foglalkoztatás terén, csupán annyit tudunk, hogy ilyen eset nem került nyilvánosságra, ez irányú felmérés pedig nem készült községünkben. Az esetleges diszkriminációs gyakorlat megelőzése vagy visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, a tájékoztató kampányok, a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei településünkön adottak. Az általános- és középiskolai képzés során évről évre egyre hangsúlyosabb szerepet kap a digitális eszközök alkalmazása, illetve a diákok informatikai ismereteinek bővítése. Az iskola informatikai felszereltsége megfelelő. A COVID járvány alatt azoknak a diákoknak, akiknek nem állt rendelkezésükre megfelelő eszköz a rendelkezésükre az on-line tér használatához a digitális oktatás során, azoknak az iskola biztosított táblagépeket. Az iskola informatika tanára kis videók formájában segédanyagokat készített a különböző platformok felhasználásához. Digitális protokollt állítottak össze, optimalizálták és egységesítették a felhasználást. Az alsósok és felsősök különböző kihívásokkal küzdöttek. Felületek : Kréta, Teams, a Mozawebbet is használták, mert ott számos olyan tananyag volt elérhető, amelyet hasznosnak ítélték. Internetet is biztosítottak az arra rászorulóknak. A GLS digitális eszközökkel támogatta az intézményt.

Emellett gondoskodtak arról a néhány tanulóról is, nyomtatott formában kapták meg a tananyagot és a feladatokat, akik egyáltalán nem tudtak bekapcsolódni az on-line tanításba, ők a jelenléti oktatás során is lemaradók voltak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Az alábbiakban röviden ismertetjük a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások típusait a foglalkoztatás elősegítéséről és munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben foglaltak alapján, majd áttekintjük Alsónémedi kapcsolódó statisztikai adatait.

Ellátások típusai		
Folyósító szerv és ellátás típusa	Pénzbeli	Természetbeni
Járási hivatal	- Időskorúak járadéka - Aktív korúak ellátása: -Foglalkoztatást helyettesítő támogatás -Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás - Gyermekek otthongondozási díja - Ápolási díj - Tartós ápolást végzők időskori támogatása	- Közgyógyellátás - Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság
Járási hivatal foglalkoztatási osztálya	- Álláskeresési járadék - Nyugdíj előtti álláskeresési segély - Költségtérítés	
Önkormányzat	- Települési támogatás egyes típusai - Rendkívüli települési támogatás egyes típusai	- Települési támogatás egyes típusai - Rendkívüli települési támogatás egyes típusai - Közttemetés

Forrás: saját szerkesztés

Álláskeresési járadék (Flt. 25. § - 29. §) Az a személy jogosult rá, aki

- álláskereső,
- az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik,
- munkát akar vállalni, azonban önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani számára. Az álláskeresési járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző négy teljes naptári negyedévben az érintett jogviszonyokban elért munkaerő-piaci járulék alapja havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A járadék összege a folyósítás teljes időtartama alatt a járadékalap 60 százaléka, amely azonban nem lehet magasabb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegénél. Ha a járadék számításánál figyelembe vett összeg nem éri el a minimálbért, akkor a járadék számításának alapja a fentiek szerint számított összeg 60%-a. Az álláskeresési járadék folyósításának időtartama minimum 36, de legfeljebb 90 nap.

Nyugdíj előtti álláskeresési segély (Flt. 30. §)

Az ellátásban az a személy részesülhet, aki

- álláskereső,
- munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani számára,
- a kérelem benyújtásának időpontjában a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt éve hiányzik, és
- legalább 45 napon át álláskeresési járadékban részesült és annak folyósítási időtartamát kimerítette vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresési járadék folyósítása kereső tevékenység miatt megszűnt és az álláskereső álláskeresési járadékra ismételten nem szerez jogosultságot, és
- az álláskeresési járadék folyósításának kimerítését, vagy az előzőekben részletezett megszűnést követően három éven belül betölti a megállapításhoz szükséges életkort, és
- rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és
- korhatár előtt ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül. Az álláskeresési segély folyósításának kezdő napja a kérelem benyújtásának napja és addig folyósítható, amíg a jogosult öregségi nyugdíjra, megváltozott munkaképességű személyek ellátására nem szerez jogosultságot. A nyugdíj előtti álláskeresési segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40%-nak alapul vételével kell megállapítani. Az egy napra járó nyugdíj előtti álláskeresési segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.

Költségtérítés (Flt. 32. § - 33. §)

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevétele felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az itt felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet. A közfoglalkoztatott részére meg kell téríteni a tömegközlekedési eszköz igénybevétele felmerült, azon indokolt helyközi utazási költséget, amely az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett utazással összefüggésben - ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez, valamint a foglalkoztatóhoz történő oda- és visszautazást - merül fel. Jogszabály az itt felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

Időskorúak járadéka (Szt. 32/B. §– 32/E. §)

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A járási hivatal időskorúak járadékában részesíti azt

- a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-át, (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 85%-a)
- az egyedülálló, a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-át, (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 100%-a)
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-át (összege ebben az esetben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 135%-a).

Aktív korúak ellátása (Szt. 33. § - 37. §)

A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek:

- aki egészségkárosodott: - munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy - vakok személyi járadékában részesül, vagy - fogyatékosági támogatásban részesül;
- akinek esetében az álláskeresési ellátások (munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék) folyósítási időtartama lejárt, vagy
- akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően újabb álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy
- aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy
- akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az árvaellátásra jogosult gyermekek tartása címén megállapított özvegyi nyugdíjra jogosultság megszűnt, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött, feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Az aktív korúak ellátásának két típusa:

- egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás,
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás.

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult:

- aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy
- 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, csecsemőgondozási díjban - és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult személy az állami foglalkoztatási szervnél kéri az álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét (amennyiben még nem nyilvántartott álláskereső), valamint köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

Gyermekek otthongondozási díja (Szt. 38. § - 39. §)

2019-től bevezetésre kerülő ellátás, melyre az a (vér szerinti vagy örökbefogadó) szülő jogosult, aki

- a súlyos fogyatékoságából eredően önellátásra képtelen vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekéről, vagy
- a tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen gyermekéről gondoskodik.

A gyermekek otthongondozási díjának havi összege a 2019. évben 100 000 forint. A 2019. évet követően a gyermekek otthongondozási díjának havi összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt. A gyermekek otthongondozási díja folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. A gyermekek otthongondozási díjában

részesülő személy az ellátás után nyugdíjjárulék vagy magánnyugdíjpénztári tagság esetén tagdíj fizetésére kötelezett.

Ápolási díj (Szt. 40. § - 44. §)

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását, gondozását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult az a hozzátartozó, aki

- állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló - súlyosan fogyatékos, vagy - tartósan beteg 18 év alatti személy otthoni gondozását, ápolását végzi, és
- az előző pont szerinti ápoló személyre tekintettel a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultsága neki vagy hozzátartozójának nem áll fenn.

A járási hivatal kérelemre kiemelt ápolási díjra való jogosultságot állapít meg annak a személynek, aki

- komplex minősítés alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 3. § (2) bekezdés b) pont bd) alpontja szerinti minősítési kategóriába sorolt hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, vagy
- olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegségre vagy fogyatékosagra tekintettel folyósítják. A járási hivatal a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos személy gondozását, ápolását végző, de a kiemelt ápolási díjra való jogosultság feltételeinek meg nem felelő személy kérelmére emelt összegű ápolási díjat állapít meg. Az ápolási díj havi összege a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott alapösszeg
- 115%-a az alapösszegű ápolási díj esetében,
- 207%-a a kiemelt ápolási díj esetében,
- 173%-a az emelt összegű ápolási díj esetében.

Az ápolási díj folyósításának időtartama szolgálati időre jogosít. Az ápolási díjban részesülő személy az ellátás után nyugdíjjárulék vagy magán-nyugdíjpénztári tagság esetén tagdíj fizetésére kötelezett.

Tartós ápolást végzők időskori támogatása (Szt. 44/A. §)

Tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a személy, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha

- azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják - ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását -, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, gondozta gyermekét, és
- az előző pontban foglaltakra figyelemmel az érintett időszakban ugyanazon gyermekre tekintettel
- az Szt. alapján megállapított gyermekek otthongondozási díjában vagy ápolási díjban részesült és az ápolási díj esetében azt részére a vizsgált időszakon belül legalább egy év időtartamban emelt összegű ápolási díjként vagy kiemelt ápolási díjként folyósították, illetve
- tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekére tekintettel gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesült.

A tartós ápolást végzők időskori támogatásának havi összege 50 000 forint.

Köztemetés (Szt. 48. §)

A haláleset helye szerint illetékes települési önkormányzat képviselő-testülete gondoskodik az elhunyt személy közkölségen történő eltemettetéséről, ha

- nincs vagy nem lelhető fel az eltemettetésre köteles személy, vagy
- az eltemettetésre köteles személy az eltemettetésről nem gondoskodik.

Közgyógyellátás (Szt. 49. § - 53. §)

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított természetbeni támogatási forma. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott alábbi gyógyító ellátásokra:

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig,
- egyes, a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászatisegédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá
- az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátások.

Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátásra

- az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;
 - az aktív korúak ellátására jogosult egészségkárosodott személy;
 - a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott;
 - a rokkantsági járadékos;
 - az, aki
 - rokkantsági ellátásban részesül és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket,
 - külön jogszabályban meghatározottak szerinti rokkantsági ellátásban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult,
 - külön jogszabályban meghatározottak szerinti öregségi nyugdíjban részesül és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult, vagy
 - öregségi nyugdíjban részesül, és a nyugdíjra való jogosultságának megállapítását megelőző napon rokkantsági ellátásban részesült és az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladta meg a 30%-os mértéket, vagy külön jogszabályban meghatározottak szerinti rokkantsági ellátásban részesült és 2011. december 31-én I. vagy II. csoportú rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult;
 - az, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.
- Normatív jogcímen jogosult közgyógyellátásra az a személy, akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak az elismert térítési díja az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 10%-át meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 105%-át, egyedül élő esetén a 155%-át. Az alanyi közgyógyellátásra való jogosultságot két évre, a normatív közgyógyellátásra való jogosultságot egy évre állapítják meg.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság (Szt. 54. § - 55/D. §)

A járási hivatal az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 120%-át,
- aki egyedülélő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át nem haladja meg, és családjának vagyona nincs

A helyi szintű szabályozás folyamata a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényben (a továbbiakban: Szociális Törvény vagy Szt.) foglaltaknak megfelelően ment végbe településünkön. A szociális törvény 132. § (4) bekezdése értelmében a települési önkormányzat rendeletben szabályozza az étkeztetés, valamint a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, illetve az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

A szociális ellátások helyi szabályairól szóló helyi rendelet ebben az évben módosításra került – 11/2022. (IX.30.) önkormányzati rendelet –, mely a Szociális Törvényben foglaltaknak megfelelően szabályozza a szociális rászorultságtól függő önkormányzati támogatásokat. A teljesen új rendelet elfogadását indokolta, hogy a korábbi rendelet többször módosításra került, a jövedelemviszonyok is nagy változáson mentek keresztül az elmúlt években, ill. a háborús- és veszélyhelyzet miatt kialakult új támogatási formát is be kívánta vezetni az Önkormányzat.

A rendelet szabályozza mind a természetbeni, mind a pénzbeli ellátások rendszerét.

Települési támogatásként szabályozza a

- a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- gyógyszerkiadásokhoz,
- a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek kiadásaihoz,
- temetkezési költségekhez

történő önkormányzati hozzájárulást.

Szabályozza továbbá – a korábbi rendeletnek megfelelően – a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíjrendszerhez való csatlakozást és külön önkormányzati helyi támogatásként az állami vagy nem állami fenntartású felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulók támogatását, mely 25.000,- Ft/félév.

A korábbi szabályozásnak megfelelően továbbra is segíti és támogatja az idősek hulladékszállítási díjfizetését: a 60. életévét betöltött egyedülállók és a kétszemélyes háztartás esetén a 70. életévüket betöltötteket.

A csatornahasználati támogatást is fenntartotta a Képviselő-testület rendeletében.

A korábbi rendeletben is szerepelt már a 70 éven felüliek karácsonykor történő támogatása, melyet most részletesen szabályozott a Képviselő-testület (nemcsak természetbeni csomagként, hanem utalványban is adható e támogatási forma).

A köztemetés mellett továbbra is a szociális törvény szerint látja el az Önkormányzat a szociális szolgáltatások közül a meghatározott: étkeztetést, házi segítségnyújtást, családsegítést, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, melyeknek az igénybevétele önkéntes és az ellátás az igénylő kérelmére történik.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	98	2,70%	30	30,61%
2016	73	2,05%	31	42,47%
2017	85	2,35%	27	31,76%
2018	67	1,85%	28	41,79%
2019	60	1,65%	23	38,33%
2020	106	2,85%	29	27,36%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal				

A szociális támogatásban részesülő álláskeresők aránya 2017 után növekvő tendenciát mutatott, 2019-re azonban jelentős mértékben visszaesett. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT-ban) részesülők aránya 2018-ra meghaladta az álláskeresők egyötödét, 2019-re pedig 49 kismértékben visszaesett, 2020-ra megerősödött.

Az FHT a tartósan munkanélküliek esetében bír relevanciával, és mivel az álláskeresők jelentős része esik ebbe a kategóriába, ezért fontos információ, hogy ők mekkora arányban jutnak ellátáshoz. Az adatokat látva az FHT továbbra is jelentős szereppel bír az álláskeresők támogatási formái közt. Az ellátásban részesülők arányában 2018 után szintén jelentős mértékű visszaesést láthatunk. Összességében jelenleg visszaesés látható a passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak arányában. Amennyiben az álláskereső nem tesz eleget az igénybevétel feltételeinek, vagy nem felel meg minden jogosultsági kritériumnak, úgy az ellátástól könnyen eleshet. Fontos, hogy az álláskeresőkkel foglalkozó szakemberek (Foglalkoztatási Osztály munkatársai, Önkormányzat szociális ügyintézője, család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítője stb.) mindig kellő mértékű információval tudja ellátni az érintetteket annak érdekében, hogy a rászorulókat ellátáshoz jussanak. Fontos továbbá, hogy az álláskereső folyamatosan együttműködjön a járási hivatal foglalkoztatási osztályával.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	19	19,39%	n.a.	-	49	50,00%
2016	12	16,44%	n.a.	-	43	58,90%
2017	8	9,41%	12	14,00%	35	41,18%
2018	7	10,45%	6	9,25%	35	52,24%
2019	5	8,33%	5	8,67%	28	46,67%
2020	11	10,38%	6	5,75%	40	37,74%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal						

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma elenyésző községünkben. Ez arra utal, hogy az aktív korúak ellátása keretében a foglalkoztatást helyettesítő támogatás az az ellátási forma, melyben sokan részesülnek, és kevés olyan rászoruló van Alsónémediben, aki egészségkárosodása vagy 14 év alatti gyermekének felügyelete miatt nem tud elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	6
2018	4
2019	5
2020	4
Forrás: TeIR, KSH	

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A lakhatás kérdésköre fontos az esélyegyenlőség elősegítése és az egyenlő bánásmód biztosítása szempontjából, s e tekintetben a helyi önkormányzatok jelentős mértékű felelősséggel bírnak. Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 26. §-a az alábbiak szerint szabályozza, hogy mit jelent az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a lakhatás tekintetében:

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen a törvény 8. §-ában meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket

- közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan,
- hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

Az Ebktv. kiemeli továbbá, hogy a használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat a 8. §-ban meghatározott tulajdonságokon, illetve hogy a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.

A következő adatokból látható, hogy az alsónémedi lakásállomány jelentős mértékben gyarapodott az elmúlt években, ahogyan az épített lakások száma és 1000 lakásra jutó száma is. ezekhez a folyamatokhoz valószínűleg nagymértékben hozzájárult a megelőző időszak családtámogatási rendszerének bővítése, a számos támogatási forma, mellyel a magyar állam a családok otthonteremtését kívánta elősegíteni. (pl.: Babaváró Hitel, Családok Otthonteremtési Kedvezménye stb.) Bár a támogatások „mellékhatásaként” értékük beépülni látszik az ingatlan- és építőanyag árakba, s ennek orvoslását már központilag megpróbálták, ezek a támogatások vitathatatlanul nagymértékben járulnak hozzá a családok lakhatási helyzetének javításához. Az adatokból úgy tűnik, hogy Alsónémedi népszerű célpontja az otthonteremtésnek, az elmúlt időszakban számos családi-ház építés vagy felújítás történt, vagy van folyamatban. Az egy-két szobás lakások aránya minimálisan csökkent.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2015	2133	15	7	35,70%	88,20%	94,80%
2016	2130	0	0	35,70%	88,30%	95,60%
2017	2141	11	5	35,50%	87,90%	95,80%
2018	2151	14	7	35,20%	87,50%	96,00%
2019	2166	20	9	34,90%	87,10%	96,40%
2020	2186	20	9	34,50%	95,20%	100,00%
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok						

a) bérlakás-állomány

Alsónémediben nincs bérlakás állomány.

b) szociális lakhatás

Alsónémediben nincs szociális lakhatási lehetőség.

A szolgálati lakások közül egy már nem használt lakás ún. „krízislakásnak” van kijelölve, melyben egy házukat kényszerbontás miatt elhagyni kényszerült család van elhelyezve

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok felhasználásának kérdése, a településre beköltözött román vendégmunkások esetében vetődik fel. Sokáig ez kezelhető volt, azonban az otthoninál jóval kedvezőbb viszonyok és a szokásaik miatt, egy idő után családostól és nagyszámban érkeztek a településre. Az Alsónémediben tulajdonnal rendelkezők közül többen adnak szállást a munkásoknak. Sokszor nem lakáscélú ingatlanokban, szűkös, zsúfoltan néha 15-en is élnek egy-egy „lakásban”. A helyi gazdák napszámban alkalmazzák őket. A mezőgazdasági vállalkozások fogyatkozásával kisebb igény mutatkozik a munkások foglalkoztatására. A helyi iskola sokat tesz, az integrálódásukért.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	109	15
2018	13	13
2019	19	17
2020	32	24
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

Az állami szociális tűzifakeret sajnos tudtuk igénybe venni, mert a pályázati lehetőség az 5000 fő feletti települések részére volt nyitott, így az Önkormányzat más módon támogatja a megnövekedett rezsiköltségeket.

Lakáscélú támogatást igényelhetnek a legalább 1 éve Alsónémediben lakó házaspárok. Az önkormányzat olyan pénzbeli támogatást ad, amely felhasználható felújításra, bővítésre, (komfortfokozat növelés, központi fűtés létesítése, fürdőszoba létesítése, gáz-, víz-, villany bevezetése) és új lakás építéséhez, vásárláshoz is.

Feltételek:

- a házaspár egyik tagja még nem töltötte be a 35. életévét
- legalább egyikük 12 hónapja Alsónémediben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkezik
- a támogatás összegét a település közigazgatási területén lehet felhasználni
- a maximális összeg 500.000.- Ft.

Felújításra, korszerűsítésre támogatás nem adható.

e) eladósodottság

Nem jellemző a településen, néhányan érintettek voltak a svájci frank hitelben, de nincs különösebben érezhető probléma.

f) lakhatás egyéb jellemzői

Külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Több külterülete is van Alsónémedinek az egyik a Fő úti erdő, Felsőrada és a Tsz-tanya. 25 lakásban kb. 70 fő él külterületen. A külterületeken áramszolgáltatás és hulladékszállítás van, vizet fűrt kútból vesznek. A település szinte teljes úthálózata szilárd burkolattal ellátott, a közlekedési infrastruktúra jónak mondható. A külterületen élők gazdaságilag aktívak, nem hátrányos helyzetű emberek.

A településen kerékpározásra kijelölt út elenyésző. Így a kerékpárosok a gyalogos utat, és a közutakat is használják, mivel erre kényszerülnek.

A Pest Megyei Területfejlesztési Konceptióban (2014-2020) foglaltak szerint „Pest megyét több nemzetközi, vagy regionális kerékpárút hálózat is átszelné, ha a hálózat elemei összefüggően kerülnének megépítésre. Korábban ezek a beavatkozások nem kerültek összehangolásra, ezért pontszerűen történtek a fejlesztések. A 2014- 2020 uniós ciklusban a kerékpárút hálózatok építését kifejezetten regionális összefogáshoz rögzítjük. További fontos szempont, hogy a kerékpárútnak a hivatásforgalomban is fontos szerepet kell játszania, tehát gazdaságfejlesztési szerepének kimutathatónak kell lennie.”

A foglalkoztatás elősegítésére és a közösségi közlekedés kiegészítéseként Alsónémedin is szükséges továbbra is kerékpárutakat építeni, valamint a belterületi utakat fejleszteni. Ez a 2018. évben elkezdődött pályázati és önerős forrásból, mely fontos a munkahelyteremtés – vállalkozások elérése – és közlekedésbiztonsági szempontból is. 2019. júliusában elkészült VEKOP támogatással a településen belüli kerékpárút és kerékpársáv szakasz, valamint a temetőtől a PennyMarket Kft-ig kiépítésre került a kerékpárút, melyet a PennyMarket Kft. 46.209.500,- Ft-tal támogatott. Ez a munkabajárást, a foglalkoztatás elősegítését nagyban támogatja, hiszen a cég a település egyik legnagyobb vállalkozása.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A Központi Statisztikai Hivatal által végzett népszámlálás adatai alapján azokat a területeket nevezzük szegregátumoknak, ahol az aktív korú népességben belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya magasabb, mint 50 százalék (mindkét mutató esetében). Azok a területek, ahol a lakosok

számának legalább 40 százaléka a fent említett mutatók szerint alacsony státusú, veszélyeztetett területnek minősülnek.

Ezen meghatározás alapján Alsónémediben nem található olyan terület a 2011-es népszámlálási adatok alapján, mely szegregátumnak minősülne, és olyan területről sincs tudomásunk, melyek a szegregációval veszélyeztetettek lennének. Az esetleges szegregációs folyamatok megelőzésére kiemelt figyelmet fordítunk.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az alábbiakban a kérdéskör szempontjából fontos jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit ismertetjük röviden, annak érdekében, hogy a statisztikai adatokból levonható következtetéseket jogszabályi környezetbe foglalhassuk.

Az Ebtv. 24. és 25. §-a a következőket írja elő:

Az egyenlő bánásmód követelményét a szociális biztonsággal összefüggésben érvényesíteni kell különösen

- a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, valamint
- a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása során. Az egyenlő bánásmód követelményét az egészségügyi ellátással összefüggésben érvényesíteni kell különösen az egészségügyi szolgáltatásnyújtás, ezen belül
- a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel,
- a gyógyító-megelőző ellátás,
- a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata,
- az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXIII. törvény 5. §-a értelmében a települési önkormányzat egészségügyi alapellátás keretében gondoskodik:
- a háziiorvosi és házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
 - az alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról, és
- az iskola-egészségügyi ellátásról. Az egészségügyről szóló 1997. évi 153. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében
- gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- biztosítja a külön jogszabályban meghatározott rovarok és rágcsálók irtását,
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén - lehetőségeihez képest - saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát. A szociális törvény 56. § (1) és (2) bekezdése kimondja, hogy a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, illetve az önkormányzatok nyújtják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az Szt. 57. § (1) bekezdése szerint szociális alapszolgáltatások:
- a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás,
- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,

- az utcai szociális munka,
- a nappali ellátás.

Az Szt. 57. § (2) bekezdése szerint a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást az alábbi intézmények nyújtják:

- az ápolást, gondozást nyújtó intézmény,
- a rehabilitációs intézmény,
- a lakóotthon,
- az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény,
- a támogatott lakhatás,
- az egyéb speciális szociális intézmény.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	2	1	1	n.a.	n.a.
2016	0	2	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	2	1	1	87	18
2018	0	2	1	1	84	21
2019	0	2	1	1	87	9
2020	0	2	1	1	83	9
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

Jelenleg Alsónémediben két háziiorvos és egy gyermekorvos, egy fogorvos és két védőnő – korábbi vállalás volt a két védőnői státusz betöltése – látja el az egészségügyi feladatokat. A megnövekedett feladatok és gyermeklétszám miatt nemrégiben fogadta el a Képviselő-testület a 8/2022. (VIII.17.) rendeletet, melyben három védőnői körzet került kialakításra, melyből jelenleg az egyik státusz betöltetlen, az álláshely jelenleg is hirdelve van.

Saját erőből épült újjá a gyermekorvosi rendelő, mely a védőnői szolgálatnak is helyet ad. A gyermekorvosi szolgáltatás minden hétköznap elérhető. Külön vált az egészséges gyermek rendelés és gyermekorvosi szolgáltatás.

Az egészségügyi alapellátások a településen, a szakellátás a Dabason lévő Szakrendelőben érhető el. A városban egy rendkívül jól felszerelt és jól működő rendelőintézet található (dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet) melyben a legújabb fejlesztéseknek köszönhetően helyet kap egy 10 ágyas nappali kórház, valamint úgynevezett „egynapos sebészet”.

Orvosi ügyelet 16 és reggel 8 óra között, hétfőig és ünnepnapokon Ócsán az Egészségházban érhető el. A területi ellátásért felelős kórház a Budapest XX. Kerületében található Dél-pesti Kórház és Rendelőintézet, gyermekek esetében a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet. Mentőszolgálat: Interambulance Zrt. 0-24.

Sajnos a Dabasra való eljutás tömegközlekedéssel igen nehézkes Alsónémediből, de gépjárművel jól megközelíthető.

A fenti táblázatból jól látható, hogy a háziiorvosi és házi gyermekorvosi szolgálatok számában nem következett be változás az elmúlt években.

A közgyógy ellátottakkal kapcsolatban 2016-ig nem rendelkezünk adattal, az elmúlt években nem volt a számukban kiugrás.

Az ápolási díjban részesített személyek számát illetően elmondható, hogy 2018 óta ugrásszerűen csökkent az ápolási díjban részesítettek száma.

A felnőttek részére alkalmas orvosi rendelő 2019-ben készült el. Modern, napelemmel ellátott, hőszivattyús, az energetikai előírásoknak minden módon megfelelő intézmény.

Minden hétköznap van elérhető fogászat a településen, ügyeletet Budapesten érnek el a betegek.

A háziorvosoknál egyenlőtlen a betegek eloszlása az orvosváltás óta, így sok a beteg, nehéz őket 4 órában ellátni. Az egyik nap mindkét felnőtt körzetben 6 óráig van rendelés, hogy a munkába járók is odaérhessenek, de sokszor ilyenkor jönnek azok az idősek is, akik nehezen mozognak, mert ilyenkor tudja elhozni őket a család. A délutáni rendelési időt heti egy napon a gyermekorvosnál is bevezettük.

A településen élők sokszor vesznek részt a magánorvosi rendszer ellátásaiban, de a háziorvosi rendelőben próbálják azokat a vizsgálatokat felírni, amik a szakellátáshoz kötődnek.

Az egyik háziorvos tájékoztató diák vetítését tervezi a várakozási időben különböző témákban és Egységklubot tartanak a Művelődési Házban. Ez a koronavírus miatti intézkedések során abbamaradt, de természetesen kiemelt az egészségmegőrzés, így továbbra is folytatódnak majd ezek az előadások.

A külföldi, jogosulatlan személyek ellátása nagyon megnehezíti a háziorvosok dolgát. Vannak, akik nem tudnak fizetni az ellátásért, de sokan vannak, akik nem akarnak fizetni érte, munkaviszony bejelentés miatt nem rendezett a társadalombiztosításuk. Ez a probléma a koronavírus kapcsán természetesen visszaszorult.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A helyi intézmények egymással szoros együttműködésben számos prevenció rendezvény szervezését valósítják meg. A 40 év feletti felnőtt lakosság részére évente egy alkalommal ingyenes tüdőszűrési lehetőséget biztosítunk. Azoknak a 18-40 év közötti lakosoknak, akik állandó lakcímmel rendelkeznek a településen és leletet nem kérnek, azoknál az önkormányzat átvállalja az 1.700 forintos vizsgálati díjat. A szezonális influenza elleni oltóanyag minden évben elfogy.

A Covid idején részt vettünk az Oltási Akciónapok, valamint ellenanyag szűrés vizsgálatot szerveztünk. Oltó busz nem jött, de külön szállítóbuszt szervezett az Önkormányzat az oltó helyekre.

A felmerülő igényekre reagálva, 2022 októberétől minden szerdán 8-10 óra között iskolafogászati szűrővizsgálat szerveznek a fogorvosi rendelőben, mely a koronavírus miatti intézkedések miatt korábban nem működött.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A legjellemzőbb betegségek a mozgásszervi betegségek, a magas vérnyomás és a cukorbetegség. A rehabilitációs ellátás keretében heti két alkalommal fizioterápiás kezeléseket biztosítanak a gyógyulni vágyók számára a szakorvosi rendelőn keresztül, társadalombiztosítási finanszírozásban.

A gyermekfejlesztés terén a felmérésben szerepe van a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Gyáli tagintézményének, ahol az intézmény és a szülő is kérheti a gyermek vizsgálatát.

Sajnos a szakszolgálat is szakemberhiánnyal küzd, gyógypedagógus, pszichológus, gyógytestnevelő szakemberek révén sokszor önkormányzati támogatással biztosítanak helyi közoktatási intézményeink megfelelő fejlesztő foglalkozásokat, terápiákat. Korai fejlesztés, nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, konduktív pedagógia, gyógytestnevelés, óvoda- és

iskolapszichológia terén látja el fontos munkáját, de végez szakértői bizottsági tevékenységet, illetve a pályaválasztás és tehetséggondozás terén is lát el feladatokat.

Sajnos, egyre kevesebb az igénybe vehető szakember és nehezen érhetőek el, egyeztethetők össze a vizsgálatok, fejlesztések időpontjai a családok idejével. Szükség lenne helybeli fejlesztésekre. Az iskolában ugyan van 4 fejlesztőpedagógus, de a kötelező óraszámok miatt nem tudnak fejlesztő órát adni. Gyógypedagógus nincs. A szülők leterheltek, a legközelebbi hely, ahol megfelelő szolgáltatást elérhetnek az Budapest, ez azonban egész embert kíván, az egyik szülő kiesik a munkából. A pedagógusok próbálnak a szakvéleményeknek megfelelően differenciálni, a szűréshez speciális képzettséggel nem rendelkeznek. Gyógypedagógusra lenne szükségük a rászoruló gyerekeknek.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés biztosítása keretében az étrendtervezésre a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendeletben meghatározott szabályok az irányadók. A települési konyha a bölcsődében, az óvodában, valamint az iskolákban is biztosítja a közétkeztetést, részt vesz a szociális étkeztetésben is, melyben az anyagi lehetőségeknek megfelelően változatos, vitaminban, mikro-, makrotápanyagokban, ásványi anyagokban és rostokban gazdag étkezéseket kínál. Mindez azért is fontos, mert a tartósan rossz anyagi helyzetben lévő családokból származó gyermekek számára az elsődleges tápanyagforrást a közétkeztetés jelenti. Kiemelt fontosságú tehát, hogy számukra az egészséges étrend biztosítva legyen. A minőségi és mennyiségi ellenőrzés folyamatos. Az Alsónémedi Önkormányzati Konyha a speciális, illetve diétás étrendet igénylő gyermekek részére is biztosítja a megfelelő étkeztetést. Az iskolabüfékben szintén megjelennek az egészséges táplálkozás szempontjai, így ma már elsősorban egészséges ételeket, italokat, gyümölcsöt tudnak vásárolni a diákok az iskolai büfékben. A rászoruló gyermekek számára természetesen az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés lehetősége is biztosítva van településünkön.

A konyha kapacitásnövelésére új konyha építésére pályázott Önkormányzatunk, mely hamarosan elkezdődik. Jelenleg is az önkormányzati konyha biztosítja az iskolai, óvodai, bölcsődei és a szociális étkeztetést, de később az idősotthoni étkeztetésre is lehetőség lesz az intézmény keretein belül.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A testmozgás fontosságának előtérbe helyeződése megmutatkozik az utóbbi években megvalósult, illetve a még folyamatban lévő községi fejlesztésekben is, hiszen a sporttal, a szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatos számos beruházás történt Alsónémediben. A sportolás legfontosabb szinterei a Sportcsarnok, a sportpálya, atlétikai pálya és a műfüves focipálya. A településen sokfajta sportolási lehetőség van, rendszeresen szerveznek közösségi sportprogramokat is. Az Alsónémedi Sportegyesület labdarúgó és kézilabda szakosztályt is működtet, jelenleg több mint 200 fő versenyszerű sportolását biztosítja a gyermekkortól-felnőttkorig.

2022-telén új jégpályának örülhettek Alsónémediben élők. A településen lakóhellyel rendelkezők ingyenesen használhatták. Korcsolya bérletet is biztosítottak. Februárban Jégnap is megrendezésre került. Az idei télre már pályázatot nyújtott be Önkormányzatunk, de sajnos felfüggesztették, így az Önkormányzat figyelembevéve a jelenlegi helyzetet – rezsiárak – nem valósítja meg az idei évben a jégpályát.

Idén 8. alkalommal szervezte meg az Alsónémedi Községért Közalapítvány Alsónémediben a Családi Sport napot, de egyházi sportprogramoknak is örvendezhetnek a település lakói. 2021 végén játszótér is megújult.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások közül helyben az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, valamint a család- és gyermekjóléti szolgáltatás érhető el, amelyet a Kertváros Szociális Központ biztosít a helybéliek számára. Az idősök nappali ellátásának hiánya megoldódik, a Kertváros Önkormányzati Társulás megállapodása módosul, bekerül ez az ellátási forma is. Ehhez a tárgyi és személyi feltételeket biztosítani kell, de később elképzelhető önkormányzati vagy más üzemeltetéssel is. A Református Egyházmegye általi megvalósulás látszik jelenleg, melyhez az Önkormányzat területet biztosít és egyéb támogatással is hozzájárul Természetesen pályázati támogatásra is szükség van e nagy beruházáshoz.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Iskolai keretek között prevenciós előadásokat tartunk ebben a témában. A védőnők egészségvédelmi előadásokat szerveznek – Hogyan mondjunk nemet a káros szenvedélyekre? címmel. A rendőrségi előadások is népszerűek, habár a koronavírus kapcsán elrendelt online oktatás miatt ezek az előadások is korlátozottan kerülhettek megtartásra.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem érkezett ebben a témában megkeresés a Hivatal felé. A fenti szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, az Önkormányzat és az általa fenntartott intézmények ellen ilyen ügyben eljárás nem indult. Fontosnak tartjuk a klienskör témában történő tájékoztatását, ezért az ellátottjogi, gyermekjogi és betegjogi képviselők adatait a megfelelő nyomtatott anyagok és szóbeli tájékoztatás útján ismertetjük az ellátottakkal a szolgáltatás igénybevételét megelőzően.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A gyermek és nyugdíjas étkeztetés egy részét az önkormányzat magára vállalta. A házigondozás 2018-tól részben fizetős szolgáltatássá vált, de méltányossági alapon kérhető díjmentesség. A háziorvosok hosszított rendelési idővel próbálják a munkába járók igényeit is kielégíteni. Minden évben szerveznek karácsonyi és tartós élelmiszergyűjtést, az Önkormányzat pedig a 70 éven felülieknek minden évben karácsonyi csomagot ad.

A gyermekorvosi rendelő két különszobával rendelkezik, az egyik szoba komplett fertőtlenítő és elszívó berendezéssel felszerelt, így megfelelően elkülöníthetők a fertőző beteg gyerekek, illetve az autista gyerekek is, igény szerint, leválaszthatók a többi várakozótól. A településen a Katolikus Karitás, a Családsegítő és a Református Egyház is adományoz csomagot a település lakóinak. A településen nem működik népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A település törekszik a társadalmi viszonyok kiegyensúlyozottságára, annak megteremtése és fenntartására:

- A demográfiai kihívások kezelésére
- A közösségi összetartó erő, helyi identitástudat, szolidaritás megteremtésére és ápolására
- Az egészséges (fizikailag és mentálisan) egészséges társadalom kialakulásának elősegítésére
- A helyi kultúra, művészet és a sport településfejlesztés hatásának kiaknázására

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2018)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	1	6735	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A település közösségi életét elsősorban a Halász Károly Művelődési Ház és Könyvtár szervezi – az Önkormányzat jelentős anyagi támogatásával. – Különböző, sokszínű programokkal találkozunk, együttműködve a helyi iskolával, intézményekkel, egyházakkal, civil szervezetekkel. A hagyományos rendezvények minden évben megszervezésre kerülnek. Pl.: Pörkölt fesztivál, Falunap, Idősek napja. Nyugdíjasok is aktívan vesznek részt a rendezvények szervezésben, a rendezvényekre az idősek sütit sütnek, teát főznek. A programok részesei a település óvodásai és iskolásai is, így generációk közötti programok vannak. A falunapokon, író-olvasó találkozókon és ingyenes kulturális programokon nagy számban vesznek részt a falu lakosai. A Halász Károly Művelődési Ház és Könyvtár – nyári táborok, koncertek, kiállítások közösségi rendezvények helyszíne.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A község elsődleges színterei a különböző települési rendezvények, melyek egész évben teret adnak a közösségi élet gyakorlására. A nagyközség központjának átalakítása előtt kérdőíves felmérést végeztünk, hogy minél szélesebb körben építhessük bele az elvárásokat, igényeket ötleteket a tervezésbe és a megvalósításba. Alsónémedi alapvetően egy zárt közösség volt, ez a zártság adta „nyugalom” az elmúlt időszakban több okból is megrendült kicsit. Számos addig nem a településen élő ember költözött ide, újított vagy épített magának otthont, az ő beilleszkedésük szinte zavartalan volt, azonban a betelepülő román munkások eltérő szocializációja sokáig megrengette az őslakosság nyugalalmát. Terheket rónak a közösségre, az ellátórendszerre, konfliktusos helyzeteket okoz a település lakói között. Az önkormányzat munkájának, a támogató rendszernek köszönhetően a beilleszkedésük már elkezdődött és kevesebb problémát jelent a jelenlétük.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az általános iskolában számos alkalommal szerveznek ruha-, papír és kupakgyűjtést. Évente több alkalommal szerveznek véradást a Vöröskereszt segítségével az orvosi rendelő egészségmegőrző helyiségében. Az önkormányzat képviselő testülete az „Ukrajnából menekültek támogatására” gyűjtést szervezett.

d) helyi lakossági önszerveződések;

Az önkormányzat támogatja a közösség erősítésére, a helyi közélet fellendítésére irányuló tevékenységeket. 2022-ben újítként meghirdette az Alsónémedi legszebb kertje és legszebb konyhakertje pályázatot, azok részére, akik tulajdonosként maguk tartják rendben kertjeiket. Szintén új programként került megrendezésre ökumenikus piknik a településen, de szerveztek családi napot, traktorfesztivált, koncertet, számos színes, minden korosztálynak élményt nyújtó programmal.

Februárban a koronavírus utáni szigorítások elmúltával a községi disznótort is megrendeztünk.

A Nőnap generációkon átívelő program volt, mert az óvodások köszöntötték az édesanyákat, nagymamákat.

Pár éve hagyományos módon Ócsa városával megőrizve a jó kapcsolatot a Szent István nap kapcsán összefonódik a két település ünnepe, kerékpárral jönnek át a településre Ócsáról, majd megvendégelésük után Alsónémedi település lakói visszakísérik a kerekezőket.

Az elmúlt években rendszeresen szervez az Önkormányzat fásítási akciókat, lakossági igényfelmérés után, melyek ősszel kerülnek kiszállításra, ezzel is növelve a közterületi zöldítést. Szintén az utóbbi pár évben került bevezetésre a lakosság részére a virágosztás, mely jelentkezés alapján kerül kiosztásra a minden évben meghatározott keretből, ill. növényekből.

2022 nyarán ingyenes lakossági LED-csereprogramot is szervezett az Önkormányzat a CYEB támogatásával. Ezzel a háztartásokban lévő régi izzókat cserélhették le a villanyszámlával rendelkező, regisztrált lakosok, új korszerű LED fényforrásokra. Az energiahatékonysági programok, főként a meredeken növekvő rezsiköltségek idején, csökkentik a környezeti terhelést és a háztartások kiadásait.

Évek óta hagyomány a településen működő civil szervezetek, társaságok működési költségeihez önkormányzat pályázat kiírása. Az elkülönített civilkeret mellett az Alsónémedi Sportegyesület és az Alsónémedi Vízisport Egyesület több milliós támogatásban részesül, de nem feledkezik meg az Önkormányzat a helyi történelmi egyházak támogatásáról és a Romániában lévő Nagyajta testvértelepülésének támogatásáról sem.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A település eredeti roma lakossága nem számottevő. Egy-két roma család van csupán az „öslakosok” között, ám ők saját akaratukból asszimilálódásra törekedtek, törekednek a mai napig, nem kérnek érdekképviselőt, sem roma identitásuk megőrzésére irányuló lehetőségeket. Nincs roma nemzetiségi önkormányzat sem.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Naprakész adatok hiánya a szegénység témakörének egyes aspektusairól	Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés, intézmények közötti információáramlás erősítése
Tartós munkanélküliek magas aránya az összes álláskereső között.	Képzési, átképzési lehetőség biztosítása az érintetteknek, mentori szolgáltatás igénybevétele történő ösztönzés.
Konyhai kapacitás hiány	Pályázati lehetőségek keresése
Gyógypedagógus hiány	Újabb szakemberek bevonása a települési munkába

Idősek nappali ellátásának ideiglenes megoldottsága	Pályázati lehetőségek keresése, együttműködések kiépítése
Nincsenek szociális és piaci alapon bérbe adható önkormányzati bérlakások	Önkormányzati lakások bérbe adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése, korszerűsítése
További kerékpárutakra is lenne igény a biztonságos közlekedés és az egészséges életmódra nevelés jegyében.	Pályázati lehetőségek keresése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek helyzetét, jogait illetően számos nemzetközi egyezmény tartalmaz lényeges megállapításokat, melyek iránymutatásként szolgálnak a hazai jogalkotás számára. Ezek közül talán a legfontosabb az 1989-ben született a Gyermekek jogairól szóló New York-i Egyezmény, melyet Magyarország 1990-ben írt alá, majd az 1991. évi LXIV. törvénnyel hirdetett ki. Ennek részes tagállamai, felismervén a gyermekek speciális helyzetét és szükségleteit, számos gyermekjogi kérdésben megállapodást kötnek. Az Egyezmény kimondja például, hogy részes tagállamai tiszteletben tartják és biztosítják a joghatóságuk alá tartozó gyermekek számára az Egyezményben lefektetett jogokat minden megkülönböztetés, nevezetesen a gyermeknek vagy szüleinek vagy törvényes képviselőjének faja, színe, neme, nyelve, vallása, politikai vagy más véleménye, nemzeti, nemzetiségi vagy társadalmi származása, vagyoni helyzete, cselekvőképtelensége, születési vagy egyéb helyzete szerinti különbségtétel nélkül. A hazai jogszabályok az Egyezménnyel összhangban készültek. Legmagasabb szinten az Alaptörvény fekteti le, hogy Magyarország külön intézkedésekkel védi a gyermekeket (Alaptörvény, XV. cikk (5) bekezdés), illetve, hogy minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz (Alaptörvény, XVI. cikk (1) bekezdés). Törvényi szinten a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyermekvédelmi Törvény vagy Gyvt.), valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény is biztosít külön jogokat a kiskorúak számára.

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata elkötelezett a gyermekek jogainak maradéktalan érvényesítése mellett, jelen fejezetben az őket érintő kérdésekkel, problémákkal foglalkozunk.

Az alábbiakban a gyermekek főbb demográfiai mutatóit ismertetjük röviden.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 720	2 825	5545	49,05%	50,95%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			n.a.	-	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	476	475	951	8,58%	8,57%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	79	101	180	1,42%	1,82%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

A fenti táblázat a kiskorúak számát és arányát mutatja meg az állandó népességen belül nemek és korcsoportok szerint. A 0-2 év közötti gyermekek arányáról nincs adat a TEIR-ben, a 14 év alattiak összesen 17,15%-át, a 15-17 éves népesség aránya pedig 3,25% az állandó népességen belül. Nemek szerint a 17 év alatti népességben a lányok kicsivel nagyobb arányban jelennek meg. A település jövőjét illetően a gyermekek számának növekedése jó lehetőségeket kínál.

Esélyegyenlőségi szempontból a gyermekek demográfiai adatai alapján messzemenő következtetéseket nem tudunk levonni, ugyanakkor, ha a korosztály gyarapodását szeretnénk szorgalmazni, akkor a kisgyermekes családokat célzó szolgáltatások szervezésére, a családalapítás támogatásának kérdésére érdemes figyelmet fordítani.

A családok településre történő kitelepülése, ill. a Kormány utóbbi években tett intézkedései a gyermekek számának növekedését vontta maga után a településen is. A nemrégiben átadott bölcsőde már bővítésre szorul, de az óvodában is kevés a férőhely. Az iskolai étkezőbővítés nemrégiben fejeződött be, a konyha pedig ennek megfelelően pályázati támogatással új helyen, nagyobb kapacitással épül meg.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek helyzetének elemzését kezdjük az alapfogalmak rövid magyarázatával.

A **veszélyeztetettség** fogalmát a Gyermekvédelmi Törvény 5. § n) pontja tisztázza. E szerint a veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételevel megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi. (Gyvt. 15. § (4) bekezdés b) pont és 68. § (1) bekezdés)

Hátrányos helyzetű a Gyvt. 67/A. § (1) bekezdése alapján az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége (ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik),
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága (ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy),
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei (ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek).

Halmazottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fentebb meghatározott három körülmény közül legalább kettő fennáll,
 - a nevelésbe vett gyermek,
 - az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.
- (Gyvt. 67/A. § (2) bekezdése)

A **gyermek védelme** olyan tevékenység, mely a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére, illetve megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul. A gyermek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. (Gyvt. 14. § (1) (2) (3) bekezdés) A gyermekvédelmi törvény kimondja, hogy a gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. (Gyvt. 3. § (2) bekezdés).

Községünkben a védelembe vett és veszélyeztetett gyermekek száma ingadozónak mondható, az ingadozás részben annak is betudható, hogy az alábbi táblázatban és ábrán látható adatok csupán az adott év december 31-i állapotát jelenítik meg. Ahogy látható, a veszélyeztetett gyermekek száma alacsonyabb, mint a védelembe vetteké. Ez azt jelenti, hogy az a gyermek, aki veszélyeztetett helyzetbe került súlyos, nehezen kezelhető helyzetbe került és fontos a gyámhatóság védelme. A felmerült problémák olyan súlyosak, hogy a család és gyermekjóléti szolgálat nem tudja együttműködés keretében segíteni a családokat.

A központi TEIR adatbázis és a helyi adatok nem egyeznek, nagy az eltérés közöttük, így a helyi, a Gyermekjóléti Szolgálat adatait használtuk a táblázat feltöltésekor.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	20	n.a.
2017	22	n.a.
2018	23	n.a.
2019	7	32
2020	7	11
Forrás: saját szerkesztés, Gyermekjóléti Szolgálat		

A veszélyeztetettség legfőbb okai településünkön:

- gyermeknevelési problémák: többnyire a szülői készségek, képességek hiánya miatt alakulnak ki, és önkéntes alapellátás keretében kezelhetők;
- lelki-mentális problémák: egyedülálló felnőttek, és gyermekes szülők esetében is előforduló probléma, felismerése és kezelése sokszor nehéz feladatnak bizonyul;
- családi-kapcsolati konfliktusok: okai főleg a családban fennálló anyagi gondok, a szülők életvitele (az esetek egy részében szenvedélybetegség), de előfordult családon belüli bántalmazás is; a konfliktusok a szülők válása esetén a szülői felügyeleti jog, a gyermektartás díj, és a gyermekkel való kapcsolattartás terén alakulnak ki;
- anyagi (megélhetési) problémák és elégtelen lakáskörülmények: átmeneti vagy tartós jelleggel jelentkeznek, többnyire a munkavállalás nehézségeire vezethetők vissza, melynek oka a kliensek körében elsősorban az alacsony iskolai végzettség és egészségügyi problémák
- egészségi ok – az érintett gyermekekre vonatkozóan – tartós betegség, fogyatékosság, magatartás-, vagy tanulási zavar
- magatartási okok – az érintett gyermekekre vonatkozóan – gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, drogfogyasztás, alkoholfogyasztás, játékszenvedély, csavargás, tankötelezettség elmulasztása.
- környezeti okok, a gyermek környezetéből kell kiindulni – ide tartoznak a nevelési problémák, szülők, a család életvitele, családi konfliktus, szülők betegsége, fizikai bántalmazás, elhanyagolás, iskolai kirekesztés, erőszak, kortárs csoport negatív hatása, elégtelen lakáskörülmények, kilakoltatás veszélye, munkanélküliség.

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorú gyermeke	Veszélyeztetettség okai	Érintett kiskorú gyermekek száma
2019	7 fő	32 fő	nevelési probléma	8 fő
			szülők életvitele	1 fő
			családi konfliktus	16 fő
			gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	5 fő
			tankötelezettség elmulasztása (50, vagy +50 igazolatlan. óra)	1 fő
			anyagi	1 fő
2020	7 fő	11 fő	nevelési probléma	6 fő
			szülők életvitele	2 fő
			családi konfliktus	3 fő
2021	2 fő	-	-	-

A családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása összetett feladat, a jogszabály értelmében a Gyermekjóléti Központ esetenkezdszere végzi, de sokszor ez a Szolgálat családsegítőjének a bevonásával történik. A szakemberek életvezetési, mentálhigiénés tanácsokkal látják el a szülőket, felkészítve őket a gyermekeik fogadására, legtöbbször lakhatásban és álláskeresésben is segítve őket. Emellett nagy hangsúlyt fektetnek a rendszeres kapcsolattartásra ezzel biztosítva a gyermekek és a szülők számára nagyon fontos családi kötelékek megtartását.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) való jogosultság lényege, hogy az anyagi nehézségekkel küszködő családok számára megkönnyítse a gyermek(ek) ellátását. Az RGYK alapján a gyermek számos jogszabályban definiált kedvezményre lesz jogosult. A Gyvt. 19. § (1) bekezdése szerint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a törvényben meghatározott egyéb feltételeknek - a szüneti gyermekétkeztetésnek,
- meghatározott természetbeni támogatásnak (fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány), és
- a törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevitelére.

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

- az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 145%-át, - ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy - ha a nagykorúvá vált gyermek: középfokú nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be; és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult; (Gyvt. 20. § (2) bekezdés)
- az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az előző pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a gyermekvédelmi törvényben meghatározott értéket. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot főszabály szerint egy év időtartamra állapítják meg.

Az alábbi táblázat és ábra szemlélteti, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek száma az utóbbi években csökkent: korábbi adatokból tudjuk, hogy 2017-hez képest 2020-ra közel 50%-kal. A jelenség nagyrészt valószínűleg azzal magyarázható, hogy az RGYK-ra való jogosultság sok más ellátáshoz hasonlóan az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének bizonyos százalékában van meghatározva, azonban a nyugdíjminimum összege évek óta változatlan, az RGYK-ra jogosító százalékának értéke pedig csupán néhány százalékponttal emelkedett. Így azonban túlságosan alacsony az a jövedelemhatár, mely alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítható. Mindamellet, hogy ezen ellátás – mivel természetbeni ellátásokra, kedvezményekre jogosít – kifejezetten hatékonynak mondható, ha a jövedelemhatár nem emelkedik tovább a jövőben, akkor sok, egyébként rászorulónak tekinthető család eshet ki az ellátásból.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	43
2018	40
2019	30
2020	24
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok	

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az árvaellátás az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás, melynek szabályait az 1997. évi

LXXXI. törvény (Tny.) határozza meg. Az árvaellátás alapvetően a gyermek 16. életévének betöltéséig jár, kivéve ha nappali rendszerű oktatásban vesz részt a gyermek, ebben az esetben legfeljebb 25. életévének betöltéséig jár. (Tny. 55. §) Az árvaellátás összege gyermekenként annak a nyugdíjnak a harminc százaléka, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna. A nyugdíj hatvan százaléka jár árvaellátásként annak a gyermeknek, akinek mindkét szülője elhunyt, illetve akinek életben lévő szülője megváltozott munkaképességű. (Tny. 56. § (1) és (2) bek.)

Alsónémediben az árvaellátásban részesülők száma az öt évvel korábbi adatokhoz képest stagnál. Az árvaellátásban részesülők közt a férfiak és nők arányában nincs lényeges különbség. Elmondható, hogy településünkön nincsenek jelen nagy számban olyan gyermekek, fiatalok, akiknek esetében a szülő halála miatt árvaellátás jár.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	19	12	31
2016	18	12	30
2017	18	12	30
2018	15	14	29
2019	16	14	30
2020	16	16	32
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

d) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen meglehetősen sok, többnyire Romániából érkezett család tartózkodik időszakonként, akik elsősorban alkalmi munkából élnek és kiskorú gyermekkel érkeznek Alsónémedire. Ezekben a családokban viszonylag sok a csecsemőkorú gyermek. Albérletekben élnek és lakóörülményeik esetenként nem megfelelőek. A szülők aluliskolázottsága, írástudatlansága sok esetben a gyermekek fejlődésében is szerepet játszik. Nem mindenki rendelkezik bejelentett lakóhellyel, vannak, akik csak időszakosan tartózkodnak településünkön. A családok többségében a férfiak dolgoznak valahol, a nők pedig otthon vannak a gyermekekkel. Az Önkormányzat a védőnőkkel, házi gyermekorvossal együttműködve igyekszik ezeket a családokat felkutatni és a gyermekek egészséges fejlődését lehetőség szerint nyomon követni. Biztosítják számukra is a védőnői és gyermekorvosi ellátást, kötelező oltásokat, vizsgálatokat.

Az Alsónémedi Szivárvány Napköziotthonos Óvodában a 2022. 10.01-es statisztikai adatok szerint a más (román) állampolgárságú gyermekek száma 3 fő, egy gyermek pedig kettős (magyar-román) állampolgár. Az általános iskolában a külföldi állampolgárságú gyermekek száma 10 fő, ebből 9 fő román állampolgár. A kettős állampolgárságú gyermekek száma 26 fő, ebből 20 fő román/magyar.

- e) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.
Nem releváns településünkön.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Községünkben nem található szegregátumnak minősülő terület, így helyi gyermekek nem élnek telepszerű, szegregált lakókörnyezetben.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői szolgálatról általában:

A védőnő feladatait a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) EszCsM rendelet 3. §-a szabályozza. Ez alapján a területi védőnő gondozási tevékenységet szervez azon családok körében, ahol várandós és gyermekágyas anya, 0-7 éves korú gyermek, illetve 7-18 éves korú iskolába nem járó gyermek él. Ennek keretében családlátogatást végez, tanácsadást nyújt önállóan és szakorvossal együttműködve. A védőnő által ellátandó feladatok:

- Nővédelem, ezen belül:
 - családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
 - az anyaságra való felkészítés segítése,
 - a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel;
 - Várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
 - Gyermekágyas anya gondozása: gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban;
 - Újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során:
 - a törvényes képviselővel előzetesen egyeztetett gondozási terv alapján a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása,
 - az újszülöttek, koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése,
 - a szoptatás és az anyatejes táplálás fokozott figyelemmel kísérése, az anyatejjel való táplálás ösztönzése különösen az első 6 hónapban, az anya tanítása a szoptatás helyes technikájára, a tejelválasztás fenntartásának és fokozásának módjaira, fokozott figyelemmel minden korcsoportban az életkornak, egészségi állapotnak és fejlettségi szintnek megfelelő táplálásra és táplálási nehézségekre,
 - a szűrővizsgálatok elvégzése a módszertani ajánlások alapján és az észlelt eltérésről a házi gyermekorvos, illetve a háziorvos írásban történő értesítése,
 - a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,
 - a család felkészítése a beteg csecsemő és gyermek otthoni ápolására,

- az egészségügyi ok miatt fokozott gondozást igénylő, a krónikus beteg, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló tv szerinti fogyatékossgal élő, valamint a magatartási zavarokkal küzdő gyermek és családja életviteléhez segítségnyújtás és tanácsadás együttműködve a háziorvossal és szükség esetén más illetékes szakemberekkel,
- a családok tájékoztatása az életkorhoz kötött védőoltások fontosságáról, a védőoltások szervezése, nyilvántartása, jelentése a külön jogszabályban, módszertani levélben foglaltak szerint.
 - Az óvodában, általános iskolában és a középiskolában a védőnői feladatok ellátása;
 - Az oktatási intézményekbe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása;
 - Családgondozás keretében:
- a gondozott családban előforduló egészségi, mentális és környezeti veszélyeztetettség megelőzése, felismerése érdekében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus, szerető családi környezet kialakításához,
- kívüli családlátogatás végzése az iskolavédőnő írásbeli jelzése alapján,
- a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézt súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén,
- figyelemfelhívás a népegészségügyi szűrővizsgálaton történő megjelenés fontosságára, továbbá tájékoztatás az önkéntesen igénybe vehető ajánlott szűrővizsgálatokról,
- tájékoztatás az állami, civil karitatív családtámogatási formákról és lehetőségekről,
- tájékoztatás a gyermek jogairól, az egészségügyi ellátáshoz való jogairól és a törvényes képviselő az irányú feladatairól, kötelezettségeiről,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységéről évente írásos tájékoztató készítése az illetékes gyermekjóléti szolgálat számára,
- részvétel a család- és gyermekjóléti szolgálat éves szakmai tanácskozásán, esetmegbeszélésein, esetkonferenciáin,
- szükség esetén, felkérésre – illetékességi körén kívüli körzetben – eseti gondnokság ellátása;
 - Az egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezésében, szervezésében és megvalósításában való részvétel.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	2	174	87
2016	2	172	86
2017	0	168	-
2018	1	165	165
2019	2	156	78,00
2020	2	170	85,00
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

Alsónémediben két védőnői körzet került kialakításra, a védőnői álláshelyek száma 2019 óta teljes mértékben betöltött. Két védőnő látja el a 0-3 éves korosztályt, az egy védőnőre jutó gyermekszám 85. Válsághelyzetben lévő várandós anyát védőnőink nem tartanak nyilván. A 2022. évben 3 védőnői körzet került kialakításra a védőnői státusz betöltése folyamatban van.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2015	0	2	1	910	0
2016	0	2	1	927	0
2017	0	2	1	956	0
2018	0	2	1	964	0
2019	0	2	1	975	0
2020	0	2	1	990	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok					

A gyermekorvosi szolgáltatásokat gyönyörű és abszolút praktikus gyermekorvosi rendelőben 1, csak gyermekeket ellátó gyermekorvos látja el, az ellátott gyermekek száma ezer fő körüli.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Az önkormányzat több szinten igyekszik a gyermekek fejlesztését, egészséges életmódját támogatni. A Művelődési házban helyt adunk baba jogának, mozgásterápiának, fejlesztő és iskolai előkészítő foglalkozásoknak. Térítésmentesen vehető igénybe a zenebölcsőde szolgáltatás is.

Mind az óvodában, mind az általános iskolában találhatók olyan gyermekek, akik valamilyen speciális igénnyel rendelkeznek (tartósan betegek, sajátos nevelési igényűek, beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdenek stb.). Számukra mindkét intézmény speciális szolgáltatásokat biztosít. Az óvodában logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus áll az érintett gyermekek és szüleik rendelkezésére, az általános iskolában pedig gyógypedagógus és fejlesztő pedagógus végzi a speciális igényű tanulók ellátását, illetve gyógytestnevelői ellátást is biztosít az intézmény. Ellátásban részesülnek továbbá az iskola kisfokú autizmus spektrumzavarban, illetve beszédfigyetéklenségben érintett tanulói.

A speciális igényű gyermekek nevelése, oktatása integrált módon történik településünkön.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat az általános iskola és az óvoda napköziotthona útján biztosítja.

Az intézményi gyermekétkeztetést jogszabályi rendelkezés alapján ingyenesen biztosítja. A 2021. évi tavaszi szünetben 12, a nyári szünetben 12 gyermek, az őszi szünetben 10 gyermek, a téli szünetben pedig 12 gyermek részére igényeltek és biztosított az intézmény térítésmentesen déli meleg főétkeztetést. Az ételek elszállítása egyszer használatos edényekben történik a szülők által. Abban az időszakban, amikor a nyári szünetben az önkormányzati konyha zárva tart karbantartás miatt, helyi vendéglátó üzlettel köt az intézmény szerződést az étkezés zavartalan biztosítására.

A Család és Gyermekjóléti Szolgálatban 1,5 szociális munkás dolgozik a településen, minden tárgyi feltétel adott a megfelelő munkavégzéshez. A gondozott családok száma 2022-ben 37 volt. A gyermekek száma 33. 138 esetben nyújtottak a kollégák információt, 201 esetben történt segítő beszélgetés és 105 esetben tanácsadás. Jelzőrendszeri megkeresés 35 alkalommal történt. Az esetek száma nem magas, azonban a problémák jellege és az azokra való megoldás keresés nehezíti a munkát. A kliensek további ellátórendszerbe irányítása, súlyos plusz munkát jelent, hiszen nehéz az egyes elhelyezések, ellátáshoz való juttatás. Sokszor okoz problémát a speciális igényű gyerekek tényleges fejlesztésbe vonásának elérése, néha lehetetlen is, mert nincs elegendő szakember. A pandémia alatt kialakult on-line ügyintézés lehetősége számos családnak feladta a leckét, sokszor meghatalmazással a kollégák intézték a kliensek ügyeit.

Tanítási időszakban, az iskolában 120 gyermek étkezik 50%-os nagycsaládos kedvezmény igénybevételével, 20 gyermek tartós betegként szintén 50%-os kedvezményben részesül, míg 12 gyermek térítésmentesen étkezik, mivel rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül.

Az óvodában a nevelési időszakban az átlagos számmal számított 216 beíratott gyermekből átlagosan 158 gyermek részesül 100%-os kedvezményben. Ebből átlaggal számolva 10 gyermek tartós betegség miatt, 52 fő nagycsaládosként, 1 fő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság alapján nem fizet térítési díjat. Átlagosan számolva 95 gyermek családjában a szülők nyilatkozata szerint az egy főre eső jövedelem mértéke alapján igényeltek és kaptak kedvezményt.

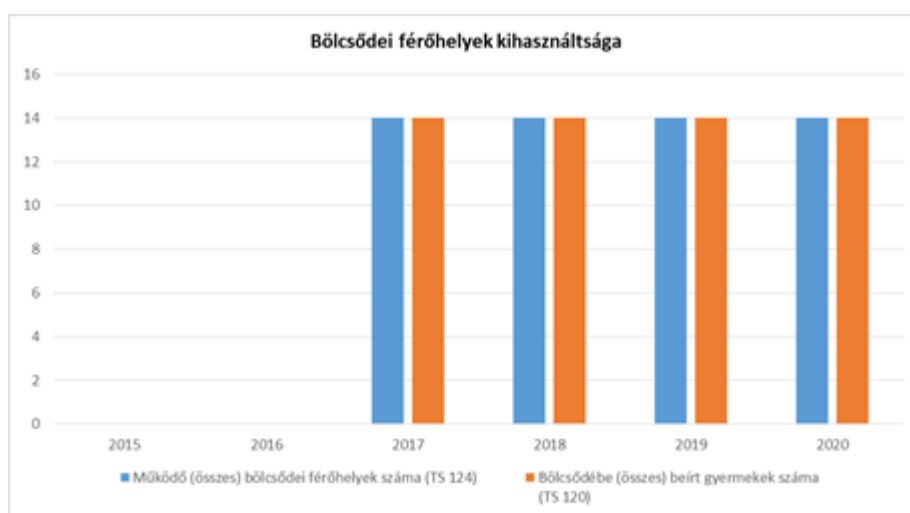
Biztos Kezdet Gyerekház és Tanoda nem működik a településen.

- f) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

2020 novemberétől a Váci Egyházmegye Szamaritánus Intézményfenntartó Központ üzemeltetésében egy négy csoportos 28 fős minibölcsőde működik a településen.

4.3.3. a) számú táblázat – Bölcsődék és bölcsődébe íratott gyermekek száma					
ÉV:	2017	2018	2019	2020	2021
Beíratott gyermekek száma:	25	19	22	28	45
Várakozó listán lévő gyermekek száma:	12	10	18	24	21
Munkavállalók létszáma:	4	4	4	7	10
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés					

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2016	0	0	0	n.a.	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	14	n.a.	0	0	14	14
2018	0	0	14	n.a.	0	0	14	14
2019	0	0	14	n.a.	0	0	14	14
2020	0	0	14	n.a.	0	0	14	14
Forrás: TelR, KSH Tstar								

g) gyermekvédelem;

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló

tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszerműködtetése állami és önkormányzati feladat. (Gyvt. 14. § (1) – (3) bekezdés)

A fentiekben már részletezett ellátásokon túl a gyermekvédelem szempontjából fontos információ, hogy a család- és gyermekjóléti szolgálat a Gyvt. 39. § (3) bekezdésének a) pontja, a 15/1998. NM rendelet 9. § (1) bekezdése értelmében veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet, melynek célja az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése, ami elengedhetetlen a problémák mihamarabbi enyhítéséhez, kezeléséhez.

Az észlelő- és jelzőrendszer lényege az egyes ágazatok, intézmények, szakemberek közötti hatékony együttműködés megvalósítása, melynek keretében a problémák, veszélyeztető tényezők, krízishelyzetek észlelése és jelzése történik a megfelelő szolgáltató felé. A jelzőrendszernek biztosítani kell a folyamatos információ-áramlást, és elsődlegesen prevenciós funkciót kell ellátnia.

A gyermekek tekintetében a jelzőrendszer megfelelő működése kiemelkedően fontos, hiszen ők csak részben vagy egyáltalán nem képesek önállóan jelezni problémáikat.

A jelzőrendszer tagjai:

A Gyvt. 17. § (1) bekezdése szerint gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal,
- az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

A fentiekben meghatározott intézmények és személyek kötelesek:

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet. Ezen személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A jelzőrendszeri tagok a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének és működtetésének szakmai módszereit alkalmazva járnak el, amelyeket a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzétesz. (Gyvt. 17. §(2) – (3a) bekezdés)

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat által ellátandó feladatokat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet határozza meg. A rendelet alapján a család- és gyermekjóléti szolgálat az észlelő- és jelzőrendszer működtetése körében:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban – krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,
- veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket – beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, és
- a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Az esetmegbeszélésre meg kell hívni:

- a megelőző pártfogó felügyelőt, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki megelőző pártfogás alatt áll,
- a pártfogó felügyelői szolgálatot, ha olyan gyermek ügyét tárgyalják, aki fiatakorúak pártfogó felügyelete alatt áll, vagy ha a gyermek kockázatértékelése alapján a gyermek bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettsége legalább közepes fokú,
- a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó más személyeket, illetve intézmények képviselőit indokolt esetben, különösen akkor, ha részvételük a gyermekkel kapcsolatos probléma megoldásához szükséges, és

- az esetmegbeszélés témájától, céljától függően a járási jelzőrendszeri tanácsadót vagy a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserét (a továbbiakban: esetmenedzser). A család- és gyermekjóléti szolgálat és a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, előre meghatározott témakörben, évente legalább hat alkalommal szakmaközi megbeszélést kell szervezni. A szakmaközi megbeszélésre meg kell hívni a gyermekvédelmi jelzőrendszer azon tagjait, akik részvétele a gyermekek nagyobb csoportját érintő veszélyeztető tényezők megszüntetését célzó cselekvési terv kidolgozásához szükséges.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza:

- a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- az éves célkitűzéseket,
- a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Az éves szakmai tanácskozást minden év február 28-áig kell megszervezni, és arra meg kell hívni:

- a települési önkormányzat polgármesterét, a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,
- a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,
- a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- a gyámhivatal munkatársait,
- a fiatakorúak pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét, és
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat több családsegítőt foglalkoztat, közülük települési jelzőrendszeri felelőst kell kijelölni a fentebb részletezett feladatok ellátására, koordinálására.

Ha a család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer működtetése körében a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó vagy szakmai támogatását igénylő esetről szerez tudomást, haladéktalanul megkeresi a család- és gyermekjóléti központot. (15/1998. NM rendelet 9. § (1) – (7) bekezdés)

A Kertváros Szociális Központtól bekért beszámoló szerint a 0-18 évesek száma 2019-ben 1117, 2020-ban pedig 1180 volt.

Önkormányzatunk e feladatát részben önállóan, részben a Kertváros Szociális Központ útján végzi. A Szociális Központ a Családsegítő Szolgálat működtetésével biztosítja az Alsónémedin élő családok, gyermekek testi, lelki egészségének, a gyermekek biztonságos családban történő nevelésének támogatását. 37 gondozott családja volt 2021-ben a Szolgáltatnak. Az Önkormányzat polgármesteri hivatalának szociális ügyekkel foglalkozó kollégái folyamatosan kapcsolatot tartanak a Szolgálat munkatársaival. Az Önkormányzat az óvodában, általános iskolában gyermekpszichológust foglalkoztat megbízási szerződés alapján, hogy a gyermekek fejlődését e téren is elősegítsük. Az óvodában, iskolában a nevelő- és tantestület tagjai külön figyelmet fordítanak arra, hogy a gyermek fejlődése szempontjából veszélyeztetett otthoni élethelyzetekre felhívják a családsegítő szolgálat figyelmét.

A gyermekvédelem területén fenntartjuk a kapcsolatot a társhatóságokkal, gyermekjóléti szolgálattal a kialakított jó kapcsolatot. Az önkormányzat a családsegítő szolgálat részére térítésmentesen biztosít helyben megfelelő irodahelyiséget.

A Család és Gyermekjóléti Központban minden tárgyi feltétel megfelelő. A 2022-ben védelembe vett gyermekek száma 2 fő, nevelésbe 5 fő került. A 2021-es év áprilisától Alsónémedi, Felsőpakony és Ócsa települések esetmenedzseri feladatait egy szakember látja el kettő helyett (születési szabadság), aki egyben jelzőrendszeri tanácsadóként is tevékenykedik. 2021 áprilisa óta a Központ működését 1 fő új asszisztens segíti. Rendelkezésre áll még egy felnőtt klinikai szakpszichológus 40 órában, egy szerződéses munkaformában alkalmazott 8 órás családterapeuta is, aki veszteségfeldolgozást segítő tanácsadóként, családi, párkapcsolati nehézségek megoldásában, haláleseti gyász, válási és szakítási veszteségek feldolgozásában vesz részt.

Az esetek menedzselése mellett szakmai támogatást nyújtanak a gyermekjóléti szolgálatok számára, havi rendszerességgel esetmegbeszéléseket szerveznek. A Központ feladatai közé tartoznak még a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működésének összehangolása, a készenléti szolgálat működtetése, a krízishelyzetben történő azonnali tanácsadás vagy segítségnyújtás is.

Az intézmény rendelkezik hivatalos honlappal, facebook oldallal, valamint instagramm profillal is, ahová folyamatosan töltik fel a rendezvényeikkel kapcsolatos információkat, tájékoztatókat a lakosságot érintő változásokról, támogatásokról. Az intézményt a rendszeresen kiadott protokollok és jogszabályi változások mentén az ellátási területen élő lakosok igényeihez mérten alakítják.

h) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatásként jelzőrendszeri készenléti szolgálatot működtet. A készenléti szolgálat megszervezésével állandó elérhetőséget, folyamatos jelenlétet biztosít a nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben. Egy folyamatosan hívható, elérhető telefonszám áll azok rendelkezésére, akik azonnali tanácsot vagy tájékoztatást kívánnak kapni krízishelyzetükben. Telefonszám: 06/20-510-41-11. A szám munkaidőn kívül hívható munkanapokon, szabad-, munkaszüneti-, vagy ünnepnapokon 0-24-ben. Amennyiben valamiért zárva tart az intézmény, akkor külön felhívjuk az elérhetőségre a figyelmet.

i) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A művelődési ház szervezésében a tanítási szünetekben táborokat szervezünk, mellyel a dolgozó szülők számára lehetővé tesszük a gyermekek felügyeletét, értelmes időeltöltését. Minden évben pályázunk Erzsébet táborok megrendezésére, ezen felül saját pénzeszköz biztosításával külön táborokat szervezünk a művelődési ház dolgozóinak bevonásával, illetve általános iskolai pedagógusok megbízásával a tanítási szünetekben a gyerekeknek.

A testmozgás fontosságának előtérbe helyeződése megmutatkozik az utóbbi években megvalósult, illetve a még folyamatban lévő községi fejlesztésekben is, hiszen a sporttal, a szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatos számos beruházás történt, ahogyan arról a 3.6. szakasz e. pontjában már írtunk.

j) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfélig, szünidei);

A gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat az általános iskola és az óvoda napköziotthona útján biztosítja. Az intézményi gyermekétkeztetést jogszabályi rendelkezés alapján ingyenesen kell biztosítani.

A Gyvt. 21/B. § (1)-a. pontja alapján:

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy **óvodai nevelésben** részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjállulékallal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

A Gyvt. 21/B§ (1)-b. pontja alapján:

b) az **1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő** tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették.

Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj **50%-os kedvezményével kell biztosítani**

A Gyvt.21/B§ (2)-b. pontja alapján:

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

k) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Településünkön gyakorlatilag minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolatok kialakulását, az intézményi, községi rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül. Ezek a fentebb már említett rendezvények minden esetben az eltérő helyzetű gyermekek integrált módon történő szórakoztatását valósítják meg, s ezzel lehetővé teszik a csoportközi kontaktusok kialakulását, eltérő családi helyzetű gyermekek közti interakciót, barátságok szövődését, s erre számtalan példát látunk Alsónémedi mindennapjaiban.

- l) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, az Önkormányzat és az általa fenntartott intézmények ellen ilyen ügyben eljárás nem indult. Fontosnak tartjuk a klienskör témában történő tájékoztatását, ezért az ellátottjogi, gyermekjogi és betegjogi képviselők adatait a megfelelő nyomtatott anyagok és szóbeli tájékoztatás útján ismertetjük az ellátottakkal a szolgáltatás igénybevételét megelőzően.

- m) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Míg az egyenlő bánásmódhoz való jog mindenkit megillet, addig az esélyegyenlőség biztosítása a jogalkotó részéről külön intézkedések, jogszabályi rendelkezések megtételét követeli meg. Ezeket nevezzük általában pozitív intézkedéseknek. Nyilvánvaló tehát, hogy nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését a hátrányos helyzetű csoportok számára esélyteremtő pozitív intézkedések meghozatala.

Az Ebktv. 11. § (1) bekezdése előnyben részesítés címszó alatt megfogalmazza, hogy nem jelenti az egyenlő bánásmód követelményének megsértését az a rendelkezés, amely egy kifejezetten megjelölt társadalmi csoport tárgyilagos értékelésen alapuló esélyegyenlőtlenségének felszámolására irányul, ha az törvényen vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeleten, illetve kollektív szerződésen alapul, és határozott időre vagy határozott feltétel bekövetkeztéig szól.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat célzó ellátások általában véve is pozitív intézkedésekkel segítik a rászorulókat, a pozitív megkülönböztetést szükség esetén az eljárások, illetve a szolgáltatások nyújtása során érvényesíti az Önkormányzat, illetve a szolgáltató intézmény annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben levőket kompenzálja, esélyegyenlőségüket biztosítsa.

Alapképzésben, osztatlan mesterképzésben vagy mesterképzésben résztvevő diákok részére fél évente 25.000 forintos támogatás igénybevételének lehetőségét dolgoztuk ki. A kérelemhez csatolni kell az iskolalátogatási igazolást, és a szülők jövedelemigazolását.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 4. § 13. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékossgal együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd; (Nktv. 4. § 25. pont)

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá

személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek; (Nktv. 4. § 3. pont)

- kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség; (Nktv. 4. § 14. pont)

- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja és a Szivárvány Napköziotthonos Óvoda pedagógiai programja fontosnak tartja a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek esélyegyenlőségét, integrálását. Az óvoda ennek szellemében folytatja szakmai munkáját, melynek keretében számos módon segíti azon gyermekeket, akik valamilyen okból kiemelt figyelmet érdemelnek.

A sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára az óvoda fejlesztő foglalkozásokat biztosít logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus, gyógytestnevelő szakemberek bevonásával, az óvodapedagógusok pedig maguk is igyekeznek a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekekkel kapcsolatos továbbképzéseken részt venni.

Az iskolai oktatás területén elmondható, hogy az általános iskola – ahogy az az intézmény pedagógiai programjában is szerepel, kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, illetve a tehetséggondozásra, az e célokat elősegítő programok minél hatásosabb végrehajtására, a tanulók személyiségének fejlesztésére. Rendszeres kapcsolatot tart az illetékes gyermek- és ifjúságvédelmi, szociális és egészségügyi intézményekkel, illetve pedagógiai szakszolgálatokkal a gyermekek, tanulók érdekeit veszélyeztető problémák megoldása érdekében. Az intézményben folyó pedagógiai munka eredményességi mutatói megfelelőek, potenciálisan biztosítják a hátrányos helyzetű tanulók eredményes oktatását, szociális hátrányaik kompenzálását. Az iskola inkluzív oktatási-nevelési gyakorlatot folytat.

A sajátos nevelési igényű tanulók (beszédfigyatekos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők) nevelése-oktatása integráltan történik az általános iskolában. Az együttnevelésre javasolt SNI gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval közös iskolai nevelésének, oktatásának feltételei adottak. Ellátásuk az egyenlő bánásmód elveinek figyelembe vételével teljesül az intézményi élet valamennyi szintjén. A sajátos nevelési igényű tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,
- a gyakorlati képzés kivételével egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Az a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, akit a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól mentesítettek, a mentesítés időtartamának félbeszakadása nélkül, középfokú iskolai tanulmányainak befejezéséig egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól mentesülhet. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató mentesíti:

- az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő,

- a gyakorlati képzés kivételével egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

Az SNI-ben, BTM-ben érintett tanulók fejlesztése a legtöbb esetben az intézményben helyben megoldható, egyéb esetekben a Pedagógiai Szakszolgálat segítségével történik. A településen élő óvodáskorú autista gyermekek ellátása nem megoldott, ezért szeretnénk volna együttműködni a Gyáli Tátika óvodával, de sajnos ez nem valósult meg.

Minden gyermek megfelelő ellátására törekszünk. Pszichológus és gyógypedagógus szolgáltatásra egyre nagyobb igény mutatkozik az iskolában, ezen kívül szükséges lenne még egy konduktor bevonása is a munkába, illetve a kisgyermekek számára elérhető mozgásfejlesztésre is. A korai életkorban való fejlesztés hatással van a későbbi iskolai előmenetelre is.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	194	8	4,10%
2016	204	3	1,50%
2017	203	3	1,50%
2018	217	2	0,90%
2019	217	0	0,00%
2020	214	1	0,50%

A településen élő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeke aránya az óvodás korosztályon belül elenyésző, összesen fél százalék. Az általános iskolások körében ez az arány még alacsonyabb, középiskolában pedig már nem is mérhető.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015	480	17	3,50%
2016	481	18	3,70%
2017	485	16	3,30%
2018	490	9	1,80%
2019	485	12	2,50%
2020	511	1	0,20%
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés			

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2016	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2017	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2018	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2019	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
2020	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Forrás: TeIR, KSH Tstar						

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2015	9	20
2016	0	16
2017	5	21
2018	0	28
2019	0	15
2020	2	14
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

Összességében a település a hátrányos helyzetű gyermekek számának tekintetében kedvező helyzetben van, hiszen az óvodai és iskolai adatok alapján kevés olyan gyermek van községünkben, akik esetében a szülők alacsony iskolai végzettsége, alacsony foglalkoztatása, vagy az elégtelen lakáskörülmények miatt megállapításra került volna a hátrányos helyzet. Mindemellett fontos, hogy a szülők folyamatosan teljes körű tájékoztatásban részesüljenek e témában, hiszen nem szeretnénk, hogy a kedvező statisztikákat az érintettek esetleges tájékozatlansága is magyarázza.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az egyik telephely a Rákóczi úti épület 3 csoportszobával a nagyközség központibb területén található. A Szent István téri épület 6 csoportszobával, tornaszobával forgalmasabb útvonaltól beljebb, térrel, zölddel övezett, csendes nyugodt környezetben helyezkedik el. Mindkét épület mellett a parkolási lehetőség kialakított. A nagy és teraszos kivitelezésű udvaruk kellemes színtere a szabadtéri mozgásoknak, szabad játéknak. A játszóudvar füvesített, minősített szabványnak megfelelő fajtákkal felszerelt. Az udvaron kialakított pálya és az épület mellett található téren kialakított KRESZ PARK alkalmas a közlekedés gyakorlására, kerékpározásra is.

Az óvoda két épületben 9 csoporttal működik, 225 férőhellyel, 7 homogén és 2 vegyes életkorú csoportszervezéssel. A felvételt kérő, beiratkozó gyermekek létszáma nagyon magas a megüresedett óvodai férőhelyekhez képest. A megnövekedett férőhely igényekhez igazodva az óvodai csoportok összeállításánál a létszámokat a törvényileg előírt maximális csoport létszámokat kihasználva kellett feltölteni. A csoportok kialakításánál nem tudták figyelembe venni, hogy az SNI-s gyerekek 2 főnek számítanak, sokszor időközben derül ki a gyermekekről ez a probléma, amikor már beilleszkedtek a csoportba (mely jelenleg vegyes csoportként működik).

Humán erőforrás:

Pedagógusok:

- Óvodapedagógus 17 fő, ebből 1 fő óvodavezető

Nevelő segítő munkát segítő alkalmazottak:

- Gyógypedagógiai asszisztens 1 fő
- Pedagógiai asszisztens 2 fő

- Óvodatitkár 1 fő
- Dajka 9 fő
- Fűtő- karbantartó-kertész 1 fő + 1 fő Önkormányzati munkatárs
- Logopédus 1 fő

Az óvoda nyitvatartási ideje alkalmazkodik a szülők munkaidejéhez.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	2	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)		
Óvodai férőhelyek száma (fő)	225	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	9	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6	17.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	14 nap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	19	2
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	17	
Gyógypedagógusok létszáma	1	
Dajka/gondozónő	9	
Kisegítő személyzet	5	
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2015	174	9	225	2	194	0	0	22
2016	172	9	225	2	204	0	0	23
2017	168	9	225	2	203	0	0	23
2018	165	9	225	2	217	0	0	24
2019	156	9	225	2	217	0	0	24
2020	170	9	225	2	214	0	0	24
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés								

Iskola:

Alsónémedi Széchenyi István Általános Iskola

Korábban az iskola auláját és ebédlőjét az önkormányzat kifestette, illetve a tetőtérben cserére szoruló szanitereket és a hozzájuk tartozó tartályokat újra cserélték. Szükség lenne a tetőtéri ablakok árnyékolására, sötétítésére, az idegen nyelv oktatáshoz interaktív táblára.

Személyi feltételek:

Pedagógusok 37 fő

Könyvtáros 1 fő

Fejlesztő pedagógusok 3 fő

Gyógypedagógus 1 fő

Nevelő- és oktatómunkát közvetlenül segítők: 2 fő

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	0	19	1	n.a.	11,00%
2015/2016	0	20	1	n.a.	13,90%
2016/2017	0	20	1	n.a.	13,20%
2017/2018	0	20	1	n.a.	12,50%
2018/2019	0	21	1	n.a.	12,40%
2019/2020	0	23	1	n.a.	10,90%
Forrás: TeIR, KSH Tstar					

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2014/2015	52
2015/2016	55
2016/2017	51
2017/2018	52
2018/2019	55
2019/2020	46
Forrás: TeIR, KSH Tstar	

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oktatás, képzés terén gyermekeket érintő hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, ilyen ügyben eljárás nem indult egyik köznevelési intézmény ellen sem. A bölcsődében, óvodában és az iskolákban nincs szegregált oktatás-nevelés, minden intézmény a kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek integrációját igyekszik megvalósítani azzal együtt, hogy a számukra szükséges speciális szolgáltatásokat természetesen biztosítják.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nem releváns a településünkön, révén, csak egy iskola van.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjölési szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2015			n.a	n.a.
2016			n.a	20
2017			n.a	7
2018			n.a	27
2019			39	18
2020			25	19
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok				

A kiemelt figyelmet érdemlő gyermekek számára nyújtott ellátások (így például a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a hozzá tartozó számos természetbeni ellátás, vagy a szolgáltatások terén a fejlesztő foglalkozások) hátránykompenzáló célzattal, pozitív megkülönböztetés révén segítik elő a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek esélyegyenlőségét. További speciális szolgáltatások, így például Biztos Kezdet Gyerekház vagy Tanoda nem működnek településünkön, de ilyen típusú hátránykompenzációra nem is mutatkozott igény.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Bűnmegelőzési programok szervezésének hiánya	Együttműködés a Pest Megyei Rendőrség Bűnmegelőzési Osztályával
Szükséges lenne a szülői szerepek megerősítése	Szülők iskolájának szervezése együttműködve a települési oktatási intézményekkel, művelődési házzal
Szükség lenne a Gyáli Kistérségben élő 3-18 éves korosztály átmeneti gondozásának biztosítására, akiket a családjuk valamilyen okból, rövid ideig nem tud ellátni.	Gyermekek Átmeneti Otthonának létrehozása, forrás keresés
Szakember hiány van az egyes területeken	újabb szakemberek bevonása az oktatásba, szociális munkába.
Gyermekek, fiatalok számára több prevenciós program nyújtása szükséges	Prevenciós programsorozat szervezése gyermekek, fiatalok részére
Sok a gyengénlátó, beszéd-, mozgásproblémákkal rendelkező gyermek, nem megfelelően érhetőek el a korai fejlesztés szolgáltatásai.	Gyermekek folyamatos szűrése, mérése, megfelelő szakemberek bevonása
A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat részére, kellene, egy interjú helyiség, ahol külön tudnának vonulni a mediátorral, stb. Adományok tárolására raktár. Ehhez szükséges pályázatok keresése, pályázattírás	Forrás keresés, pályázat figyelés
A két óvodai telephely egyikében szükség lenne egy torna és fejlesztő szobára	Forrás keresés, pályázat figyelés
Óvodaépület bővítésre vagy új épület létesítésére lenne szükség a növekvő gyereklétszám ellátása érdekében	Folyamatos pályázatfigyelés, önerő bevonása
A településen megnőtt a lakosságszám, ezáltal a gyermekek száma, így szükséges a meglévő parkok, sport- és játszóterek felújítása, újak létesítése az újonnan kialakult lakóterületeknél	Folyamatos pályázatfigyelés, önerő
A településen élő 14-20 éves korosztály részére kevés a megfelelő, igényre szabott program, szórakozási lehetőség	Az ifjúsági referens koordinációjában igényfelmérés, programok szervezése, pályázatok keresése, a programok beépítése az intézmények szolgáltatásaiba
Hiányzó oktatást segítő eszközök az iskolában	Eszközök beszerzése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők és férfiak közti egyenlő bánásmód szükségessége és fontossága már a Római Szerződésben is megjelent, de az 1997. évi luxemburgi csúcsertekezleten került be a foglalkoztatási irányelvek közé. Az Európai Unió foglalkoztatási stratégia részét képezi a férfiak és nők foglalkoztatási arányának kiegyensúlyozása, valamint az egyenlő bérezés elve is. Hazánkban az Alaptörvény XV. cikkének (3) bekezdése rögzíti a férfiak és nők egyenjogúságát, a Munka Törvénykönyve (2012. évi I. törvény 12. §) pedig rendelkezik az egyenlő bánásmód követelményéről a munkabérezéssel és munkaviszonnyal kapcsolatban, amikor kimondja, hogy a munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni. Az Ebktv. a vonatkozó Európai Unió irányelveknek megfelelően szabályozza az egyenlő bánásmód követelményét, az esélyegyenlőség előmozdítását a nők tekintetében is. (2003. évi CXXV. törvény 65. §) Az Ebktv. 8. §-a védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A munkavállalási korban lévő népesség száma mind a férfiak, mind a nők esetében csökkenő tendenciát mutat az országunkban, azonban ez a tendencia Alsónémediben nem érvényesül, a sok fiatal beköltözőnek köszönhetően. Az alábbi adatokból jól látszik, hogy 2015 óta mindkét nem esetében jelentősen csökkent a munkanélküliek száma, és nincs jelentős aránytalanság a két nem között. Azonban a 2020-as év olyan változást hozott, valószínűsíthetően a pandémiának köszönhetően, hogy a munkanélküliek száma a férfiak esetében megközelítette a 2015-ös adatokat, a nők esetében pedig jelentősen meg is haladta azt.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	2,60%	2,80%	5,40%
2016	2,10%	2,00%	4,10%
2017	2,60%	2,10%	4,70%
2018	1,90%	1,80%	3,70%
2019	1,30%	2,00%	3,30%
2020	2,20%	3,50%	5,70%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2015	51,00%	50,00%
2016	53,40%	46,20%
2017	52,90%	48,90%
2018	44,80%	53,30%
2019	41,70%	56,00%
2020	49,10%	55,80%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az összes álláskereső között viszonylag nagy arányban vannak jelen a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső, azaz a tartós munkanélküliek, azonban körükben 2019-ben volt a legmagasabb a nők aránya 56 %, inkább a hasonló arány a jellemző.

Természetesen nem mindenki jelentkezik, így a statisztikai adatok vélhetően nem pontos adatok.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	98	8
2016	73	8
2017	85	9
2018	67	5
2019	60	1
2020	106	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskereső aránya az összes álláskereső között alacsonynak tekinthető, megállapítható, hogy településünkön az oktatásból a munkaerőpiaca való átlépés nehézsége nem képezi jelentős okát a munkanélküliségnek. I

Természetesen a pályakezdőknél sem mindenki jelentkezik álláskeresőnek – tekintettel arra, hogy nem kap támogatást –, így a statisztikai adatok vélhetően nem pontos adatok.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Településünkön nem készült statisztikai felmérés arra vonatkozóan, hogy a foglalkoztatást elősegítő és képzési programokban milyen arányban jelentek meg a női nem képviselői, erre vonatkozóan nincs adatunk. Azonban azt tudjuk, hogy kifejezetten nőket célzó programok Alsónémediben nem indultak az elmúlt időszakban. A meglévő és kifutott programok azonban egyenlő mértékben célozták a nőket és a férfiakat, valamint kellő rugalmasságot biztosítottak annak érdekében, hogy a női résztvevők a családdal, gyermekneveléssel kapcsolatos teendőiket is el tudják látni a programban való részvételük ideje alatt. Mivel a települési munkanélküliségi adatokból az olvasható ki, hogy a foglalkoztatás terén nem jellemzők nagyobb aránytalanságok a két nem között, így kifejezetten nőkre fókuszáló programok indítása nem feltétlenül szükséges a jövőben. Figyelemmel kell lennünk azonban arra, hogy az egyes foglalkoztatást segítő és képzési programokban érintett hölgyek számára a továbbiakban se jelentsen nehézséget az adott programban való részvétel.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerő-piaci esélyek tekintetében az egyik legmeghatározóbb tényező az iskolai végzettség, így azok a nők, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, vagy még az általános iskola nyolc osztályát sem végezték el, komoly nehézségekkel szembesülnek a munka világában. Fokozhatja hátrányukat, ha e mellé még idősebb életkor, munkatapasztalat-hiány, vagy kisgyermekes családi háttér is társul. Ez a probléma a betelepülő vendégmunkások között gyakori, hiszen ahonnan jönnek, ott nem kötelezik az iskolai végzettségre az állampolgárokat.

Az alsónémedi nők iskolai végzettségére vonatkozóan csupán a 2011-es népszámlálás adatai állnak rendelkezésre, ez a mutató valószínűsíthetően sokat javult az elmúlt években, így közösségünkben feltételezhetően csekély a végzettséggel nem rendelkező nők aránya (kivéve a jelzett betelepülőkre vonatkozóan, habár köztük is vannak, akik törekszenek a 8 általános iskola elvégzésére, de akár gyorsított tanfolyamon szakmai képzésre).

Ugyanakkor továbbra is érdemes figyelmet fordítani arra, hogy a helyi lányok fiatalon versenyképes végzettségre tegyenek szert, ugyanis a lemorzsolódók egyéb kötöttségeik miatt később már sokkal nehezebben juthatnak megfelelő képzettséghez. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők esetében kitörési pont a piacképes képzettség megszerzése lehet, melyre a járási hivatal foglalkoztatási osztályán és egyéb foglalkoztatást segítő projektek keretében kaphatnak lehetőséget.

Meg kell említenünk, hogy országos viszonylatban egyre magasabb a felsőfokú végzettséggel rendelkező nők aránya, már a férfiak ugyanezen mutatóját is meghaladja. A nők nagyobb számban vesznek részt a gimnáziumi, főiskolai, egyetemi oktatásban, mint a férfiak, és iskolai eredményeik is gyakran jobbak, mint a férfiaké. Kisebb számban vannak jelen az elitegyetemeken, viszont bizonyos kevésbé piacképes szakokon felülreprezentáltak. Ennek sajnos egyenes következménye a munkaerő-piacon megjelenő horizontális (feminizálódott és elférfiasodott munkakörök) és vertikális szegregáció (üvegplafon jelenség). A nők iskolázottsága és munkaerő-piaci helyzete közt státuszinkonzisztencia áll fenn, ami azt jelenti, hogy a nők jobb iskolai eredményei a munkaerő-piacon nem jelentkeznek előnyként, ott továbbra is hátrányos helyzetben vannak a férfiakkal szemben. Ez pedig azt jelenti, hogy nem csupán az alacsony végzettségű nők szembesülhetnek nehézségekkel a munka világában, hanem magas kvalitásokkal rendelkező társaik is.

Az utóbbi időszakban megvalósuló települési beruházásoknak is jelentős szerepe van az alacsony iskolai végzettséget igénylő munkahelyteremtésben.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, számos formája létezik. Megmutatkozhat például a munkára való jelentkezés és a munkaviszony létesítése során (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem kíván nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenségnek nevezzük, mikor egy munkavállaló előmenetele a munkahelyi hierarchiában csak egy bizonyos szintig lehetséges, a fölé nem tud lépni a láthatatlan üvegplafon miatt, melynek oka a hátrányos megkülönböztetés – a jelenség elsősorban a női munkavállalók körében jellemző). A településen a vizsgált időszakban nem jelentettek nővel szembeni hátrányos megkülönböztetést, de ez nem jelenti azt, hogy az ilyen jellegű diszkrimináció egyáltalán nincs jelen községünkben. Ezzel kapcsolatos teendő a tájékoztatás nyújtása mind a munkavállalók, mind a munkáltatók számára.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A releváns fogalmakról röviden (Gyvt. 43. § - 44/D. §):

- Bölcsőde: olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.
- Mini bölcsőde: olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által akár több, a bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést.
- Munkahelyi bölcsőde: olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a foglalkoztató, vagy a foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján az Gyvt. 5. § s) pontja szerinti fenntartó tart fenn, elsősorban a foglalkoztatónál keresőtevékenységet folytató személyek gyermekei bölcsődei ellátásának biztosítására.
- Családi bölcsőde: olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít.
- Napközbeni gyermekfelügyelet: olyan szolgáltatás, melynek keretében - nem nevelési-oktatási céllal - a szolgáltatás nyújtója az életkornak megfelelő napközbeni ellátást biztosít
 - a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben nem részesülő gyermek számára,
 - a kötelező óvodai nevelésben való részvétel alól felmentett gyermek számára,
 - az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára a kötelező óvodai nevelésben való részvételének idején kívül,
 - a magántanuló számára,
 - az iskolai oktatásban részesülő tanuló számára az Nktv. szerinti kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokon való részvételének idején kívül, valamint a tanítási szünetekben, és
 - az Nktv. rendelkezései szerint az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól felmentett gyermek számára.
- Alternatív napközbeni ellátás: a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,
 - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciók szolgáltatás,

- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – jogszabályban meghatározott - személyi és tárgyi feltételekkel.

2020-ban Alsónémediben a 0-3 év közötti gyermekek száma 170 fő volt, melyre 2 fő védőnő jutott. Ha a 0-3 éves ellátott gyermekek számát vesszük alapul, akkor egy védőnőre ugyanebben az évben 85 gyermek jutott. Ez az arány a törvényben engedélyezett 250 gyermek/védőnő aránynál jóval alacsonyabb, ugyanakkor az ideálisnak tartott 50 gyermek/védőnő aránytól jelentősen magasabb. Ezek a statisztikai adatok azóta változtak és változni fognak a növekvő gyermeklétszám és a 2022-ben létesített 3. védőnői státusz miatt.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2015	2	174	87
2016	2	172	86
2017	0	168	-
2018	1	165	165
2019	2	156	78
2020	2	170	85
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok			

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés		

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2015	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	14	14	0	0	14	14
2018	0	0	14	14	0	0	14	14
2019	0	0	14	14	0	0	14	14
2020	0	0	14	14	0	0	14	14
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

2022-ben új bölcsődei pályázatot nyert a település 210 millió forintos támogatási összeggel. A 2020 októberétől működő mini bölcsőde, ami négy csoportszobával rendelkezik és maximum 32 fővel tud működni, azonnal megtelt, így szükséges egy normál bölcsőde létrehozása is. Itt egy csoportot hozunk létre, ahol 14 gyermek napközbeni ellátására lesz majd lehetőség. Olyan mintatervet választottunk, ami lehetőséget ad arra is, hogy kis átalakítással még egy csoportszobát létrehozassunk, ha szükséges lesz. 2023-ban fog megkezdődni a beruházás. Családi Napközi nem működik a településen.

Szeretnénk tovább ösztönözni a gyermek vállalási kedvet és növelni a fiatalok helyben maradását. Az óvoda kihasználtsága 90%-os, ezzel kapcsolatosan két elképzelésünk van; a Rákóczi úti telephelyre szeretnénk egy tornaszobát és egy csoportszobát, a haraszi felé eső új részre, az új konyha mellé, pedig szeretnénk egy három csoportszobás új óvodát. Ez az a terület, melyre az elmúlt időszakban a legtöbb fiatal kisgyermekes pár költözött be. Az iskola is maximálisan kihasznált ez is fejtörésre ad okot, ezzel kapcsolatosan egyeztetni fogunk az iskola vezetésével. Egyelőre még bírjuk kapacitással.

A munkahelyek családbarát jellegéről kevés információ áll rendelkezésünkre. A közszférában általában jellemző a 8:00 és 16:00 óra közti munkaidő, ami lehetővé teszi, hogy gyermekük napközbeni ellátása mellett a szülők munkát tudjanak vállalni. A magánszférában ettől eltérő munkarend is lehetséges, azonban tapasztalatunk szerint a községünkben működő cégek kellő rugalmassággal kezelik a kérdéskört, így például a több műszakos munkavégzés ellenére sok esetben lehetővé teszi a gyermekes munkavállalók számára a 8:00-tól 16:00 óráig tartó munkavégzést is.

A női munkavállalók túlterheltségét jelentős mértékben enyhítheti a családbarát intézkedések megtétele állami- és magánszektorban egyaránt, ezért ezeket az intézkedéseket ösztönözni, támogatni szükséges.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés támogatása, az anya- és gyermekgondozás többek közt a védőnői hálózat szakmai munkájának keretében valósul meg. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására elsősorban az általános- és középiskolákban kerül sor. Az anya- és gyermekgondozásra a települési védőnői szolgálat munkatársai kiemelt figyelmet fordítanak, nagy hangsúlyt fektetve a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyukákra és gyermekeikre. Az anya- és gyermekgondozás összességében megfelelő módon biztosított községünkben, a védőnői szolgálat hatékony működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítottak. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos tanácsadás révén a család- és gyermekjóléti szolgálat is segíti a védőnők szakmai munkáját.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A téma vizsgálata nehézségekbe ütközik, mivel a nőket érintő erőszak egy olyan társadalmi probléma, melyben nagyfokú látenciával kell számolnunk, az esetek többsége nem, vagy csak hosszú évek múltán kerül a hatóságok látókörébe. A bántalmazások gyakran egyáltalán nem, vagy csak minimális mértékben öltenek a külső szemlélők számára is látható formát. A helyzetet tovább nehezíti, hogy a családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan, ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

Településünkön nem jellemző a családi viszályokhoz a rendőrség riasztása.

A Család és Gyermekjóléti Központban szerződéses munkaformában 8 órában alkalmazott családterapeuta segíti a veszteség feldolgozást segítő tanácsadóként, családi, párkapcsolati nehézségek megoldásában, haláleseti gyász, válási és szakítási veszteségek feldolgozásában vesz részt.

Kapcsolati erőszak sértetté válásainak száma a rendőrség statisztikai adatai alapján (2020)*			
Baranya	13	Nógrád	18
Bács-Kiskun	31	Pest	57
Békés	15	Somogy	24
Borsod-Abaúj-Zemplén	14	Szabolcs-Szatmár-Bereg	42
Csongrád	49	Jász-Nagykun-Szolnok	14
Fejér	17	Tolna	18
Győr-Moson-Sopron	25	Vas	13
Hajdú-Bihar	13	Veszprém	24
Heves	16	Zala	4
Komárom	37	Országos	587

*a táblázat csak a női sértettek számát jeleníti meg Forrás:BM Bűnügyi Statisztikai Rendszere¹¹

A rendőrség a nőket érintő erőszak tekintetében az alábbi tapasztalatokról számolt be:

A nőket érintő, családon belüli erőszak kapcsán tett rendőri, biztonsági intézkedések akkor válnak szükségessé, ha a sértett bejelentést tesz, rendőri segítséget kér az őt ért sérelem, bántalmazás, zaklatás, fenyegetés, stb. kapcsán. Ezen alkalmak során a sértettek minden esetben megkapják a felvilágosítást arra vonatkozóan, hogy magánindítvánnyal élhetnek a bántalmazóval szemben, amennyiben nem hivatalból üldözendő a sérelmére elkövetett cselekmény. A sértettek nagy százalékban utasítják el az indítvány lehetőségét, illetve a megindult eljárások során sok esetben nem tesznek terhelő vallomást a bántalmazójukra. Emiatt nem jut el a bírósági szakaszig az eljárások nagy része, azonban az áldozatok bántalmazása tovább folytatódik, ez által ismételt rendőri intézkedések válnak szükségessé ugyanazon családoknál. Azon esetekben, ahol a bántalmazott kitart az eljárás megindulásakor tett vallomása mellett vagy kéri a távoltartást, továbbá megteszi a segítségkérő lépéseket, hogy magát és kiskorú gyermekét biztonságban tudja, ott sikeres befejezéssel zárulnak az eljárások. A sikeres végeredmény érdekében fontos és

¹¹ <https://bsr.bm.hu/>

elengedhetetlen a sértett együttműködése, így a biztonsága érdekében ajánlott szabályok elfogadása, azok betartása.

A bántalmazás egy lehetséges formája, a kapcsolati erőszak sértettjeinek számát jeleníti meg a fenti táblázat a 2020-as évre vonatkozóan megyék szerinti bontásban (települési bontás nem áll rendelkezésünkre), kizárólag női sértettek vonatkozásán. Pest megye az élen helyezkedik el, 2020-ban a kapcsolati erőszak sértettjeinek száma 57 nő volt. Ez azonban csak a felderített esetekre vonatkozó statisztika, a látenciát itt is figyelembe kell vennünk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A válsághelyzetben lévő várandós édesanyák gondozása a Családsegítő Szolgálat feladata. A krízishelyzetben lévő anyát az őt és a magzatot megillető jogokról, lehetőségekről és kötelezettségekről, válsághelyzetet felmérve közös célokat, feladatokat tűznek ki. Lakhatási problémánál a családsegítő felveszi a kapcsolatot a Családok Átmeneti Otthonával, vagy Anyaothtonnal annak függvényébe, hogy az édesanya párkapcsolatban él vagy egyedülálló. Amennyiben az anya nem tudja vállalni születendő gyermeke felnevelését akkor a szakember tájékoztatja őt az örökbeadás jogi lehetőségeiről, annak kimeneteléről és módjáról. Ellátási területünkön az elmúlt években nem volt krízisben lévő várandósról tudomásunk.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben markáns szerepet töltenek be a női nem képviselői. Habár a 9 fős képviselő-testületben jelenleg csak 1 nő foglal helyet, az önkormányzati fenntartású intézmények és gazdasági társaságok kb. kétharmadát nők vezetik, és alkalmazottaik jelentős többsége is a női nemhez tartozik, ahogy a polgármesteri hivatal dolgozóinak jelentős része szintén. A jegyzői pozíciót szintén hölgy tölti be.

Nem csupán a közszférában töltenek be jelentős szerepet községünk hölgyei, de a civil szervezetek vezetői és tagjai között is számos nőt találhatunk, akik aktív szerepvállalással, kemény munkával segítik elő a társadalmi problémák helyi szintű kezelését. Az adatok azt mutatják, hogy településünkön a megfelelő kvalitások birtokában a nők számára is elérhetők a magasabb pozíciók.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkön a nőket hasonló problémák foglalkoztatják, mint az ország bármely másik településén, hiszen a „gyengébbik” nemhez tartozók igencsak egyező nehézségekkel szembesülnek országszerte. Fejlett társadalmunkban a nőkre egyre több teher hárul: egyszerre kell megfelelniük számos szerepkörnek, így például helyt kell állniuk a munka világában, a családi életben, a háztartás-vezetés és gyermeknevelés terén, valamint az idős vagy beteg hozzátartozók gondozása, ápolása során, a párkapcsolati elvárásokról nem is beszélve. Számos tényező nehezíti azonban a sokféle szerepkívánsnak történő megfelelést: a foglalkoztatás terén a hátrányos megkülönböztetés, az üvegplafon, a családi élet kapcsán a munkával való összeegyeztethetatlenség, a gyermeknevelés, a háztartásvezetés, a hozzátartozókról való gondoskodás kapcsán a férfi-női munkamegosztás problémái, azaz a férfiak alacsony szerepvállalása ezen területeken, a párkapcsolat tekintetében pedig a férfiak részéről tapasztalható magas elvárások, a nőkkel kapcsolatos fiatalság-kultusz stb. Mindennek eredménye sajnos az lehet, hogy számos nő megfáradt, kiégett, stresszes és a végsőkéig kimerült lesz egy bizonyos idő után, amit megerősíteni látszanak a női depresszióval kapcsolatos statisztikák is. A

szerepkihívások tehát valószínűleg folyamatosan foglalkoztatják a községünkben élő nőket is, ezért törekedni szükséges arra, hogy a helyi szintű intézkedések a nők érdekeinek figyelembe vételével kerüljenek megtervezésre és megvalósításra. Ezek célja a nők terheinek mérséklése, esélyegyenlőségének megteremtése, kiegyensúlyozott életvitelük biztosítása kell, hogy legyen, akár a pozitív diszkrimináció eszközének alkalmazásával is. Arra kell törekedni továbbá, hogy a gyermekvállalást a munka világa ne büntesse, hanem támogassa, s a kisgyermekes anyukák helyzetének megkönnyítése fontos szempontként kell, hogy megjelenjen a munkahelyeken.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei.	Családbarát munkahelyek létrejöttének támogatása, családbarát intézkedések támogatása az önkormányzati fenntartású intézményekben, ahol magas létszámban dolgoznak nők, atipikus foglalkoztatási formák kialakulásának ösztönzése a településen.
Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén.	Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciójához szükséges erősítése, tagjainak aktivizálása, illetve az állampolgári aktivitás fokozása a járási jelzőrendszeri tanácsadó segítségével. Ennek érdekében szakmai megbeszélések szervezése, a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása szóban és írásban, személyes együttműködés fokozása.
A dolgozó édesanyák nehéz helyzete, testi-lelki egészségük károsodása.	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára, nagycsaládosok számára közösségi tér/fórum létrehozása tapasztalat- és információcsere, tájékoztatás céljából. A női munkavállalók túlterheltségét jelentős mértékben enyhítheti a családbarát intézkedések megtétele állami- és magánszektorban egyaránt, ezért ezeket az intézkedéseket ösztönözni, támogatni szükséges.
Napközbeni gyermekfelügyelet biztosításának hiánya	bölcsőde projekt megvalósítása
GYES, GYED után a munkába állás segítése	Kisgyermeküket nevelő nők foglalkoztatását segítő és tehermentesítő szolgáltatások fejlesztése, bővítése. A sikeres munkaerő-piaci részvétel támogatása programok szervezésével, civilszervezetek felkeresésével, információáramoltatás biztosítása a témában az érintettek felé.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

A fejlett társadalmakat olyan demográfiai folyamatok jellemzik, melyek az idős korosztály nagymértékű gyarapodásához vezettek. A születéskor várható élettartam egyre inkább nő, a halandóság csökken, mindehhez pedig több évtizede alacsony gyermekszám társul, így a csökkenő számú népességen belül az idősök száma és aránya folyamatosan nő, a fiatal, aktív korosztály száma és aránya pedig csökken. Mindennek következményeképp társadalmunkban a népesség öregszik, s egy „eltartó” személyre egyre több „eltartandó” jut. Ez sajnos a társadalombiztosítási és szociális ellátórendszert jelentős kihívások elé állítja, ami a hazánkban hagyományos felosztó-kiróvó nyugdíjrendszer válságához is vezethet.

A kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak köszönhetően az idősök csoportja egyre fontosabb esélyegyenlőségi célcsoportnak tekinthető, a szociális és egészségügyi szolgáltatások fókuszába került.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	787	837	94,00%
2016	794	827	96,00%
2017	794	844	94,10%
2018	804	887	90,60%
2019	839	896	93,60%
2020	863	951	90,80%
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR			

A 65 év felettiek aránya az állandó népességen belül magas Alsónémediben. A népesség 15%-ában képviselik magukat a 65 év felettiek. Ez az érték az országos átlag alatt van, azaz településünkön a népesség öregedése kevésbé súlyos mértékű társadalmi problémát jelent, mint térségünkben, vagy országos viszonylatban. Az öregedési index évről évre jelentős mértékben csökken Alsónémediben. Az idős korosztályba tartozó népesség nemek szerinti összetételét vizsgálva elmondható, hogy a 65 év feletti népességen belül nagyobb arányban képviselteti magát a női nem, ez utalhat a nők - férfiakhoz képest - magasabb élettartamára.

A nyugdíjban, illetve nyugdíjszerű ellátásokban részesülők száma, aránya információt nyújthat időseink jövedelmi helyzetéről, a téma vonatkozásában irányadó jogszabály a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tbtv.), melynek értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék. (Tbtv. 6. § (1) és (2) bekezdése)

Bár településünkön csökkent a 60 év felettiek száma és aránya az elmúlt években a nyugellátásban ellátottak száma, ami lehet részben a nyugdíjkorhatár emelkedésének következménye is, de tulajdonítható a település vonzerejének is, megszorodtak a kisgyermekes családok a községben. Az ellátásban részesülők közt nagyobb arányban találunk nőket, mint férfiakat: 2020-ban az előző évekhez hasonlóan az ellátottak 60%-a nő, és csak 40%-a férfi.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	429	697	1126
2016	423	697	1120
2017	411	694	1105
2018	417	689	1106
2019	425	694	1119
2020	415	682	1097
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	16	2	318	524	2	44	n.a.
2016	16	0	312	533	1	42	n.a.
2017	17	0	307	538	1	39	11
2018	18	0	322	544	1	33	12
2019	16	0	332	554	2	33	10
2020	13	0	324	554	1	26	9
Forrás: TeIR, KSH Tstar							

Az egyéb nyugdíjszerű ellátásokban részesülő nők és férfiak adatait az alábbiakban láthatjuk. A nemek szerinti összehasonlítást megnehezíti, hogy csak az életkoron alapuló ellátásban és öregségi nyugdíjban részesülők esetében rendelkezünk a férfiak és nők adataival is, a többi ellátás esetében az adatok hiányosak. Összességében annyi megállapítható, hogy a nyugdíjszerű ellátásokban részesülők közt e táblázat adatai szerint is több a nő, mint a férfi.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma <i>(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)</i>			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	429	697	1126
2016	423	697	1120
2017	411	694	1105
2018	417	689	1106
2019	425	694	1119
2020	415	682	1097
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A nyugdíjasok foglalkoztatása kapcsán a jogszabályi környezet jelentős korlátokat állít, ugyanakkor az utóbbi időszakban számos változtatás szolgálta az idősek foglalkoztatottságának bővülését, nyugdíj utáni munkavállalásuk elősegítését.

2013. július 1-jével lépett hatályba a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. LXXXI. törvény 83/C. § (1) bekezdése, mely kimondja: „Az öregségi nyugdíj folyósítását - a jogviszony létesítésének hónapját követő hónap első napjától a jogviszony megszűnése hónapjának utolsó napjáig - szüneteltetni kell, ha a nyugdíjas közalkalmazotti jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban, állami vezetői szolgálati jogviszonyban, köztisztviselőként vagy közszolgálati ügykezelőként közszolgálati jogviszonyban, bírói szolgálati viszonyban, igazságügyi alkalmazotti szolgálati viszonyban, ügyészségi szolgálati viszonyban, fegyveres szervvel hivatásos szolgálati viszonyban vagy a Magyar Honvédséggel szerződéses vagy hivatásos szolgálati viszonyban áll.”

E rendelkezés nem segíti elő a közszférában történő munkavállalást nyugdíjasként, ugyanakkor a versenyszférában számos intézkedés járul hozzá a nyugdíjasok foglalkoztatásának bővítéséhez (A Munka Törvénykönyve szerinti munkaviszonyban foglalkoztatott nyugdíjas dolgozó keresetét 2019. január 1-je óta kizárólag a 15% SZJA terheli, a járulékok megfizetése alól mentesül, a munkáltató pedig a szociális hozzájárulási adó (19,5%) és a szakképzési hozzájárulás (1,5%) megfizetése alól mentesül, azaz egy nyugdíjas munkavállaló alkalmazása kevesebbe kerül neki, mint egy aktív korú munkavállaló foglalkoztatása).

2017. július 1-jével lépett hatályba az egyes törvényeknek a közérdekű nyugdíjas szövetkezetek létrehozásával összefüggő módosításáról szóló 2017. évi LXXXIX. törvény, amely a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosításával lehetőséget nyújt ún. közérdekű nyugdíjas-szövetkezet létrehozására. A közérdekű nyugdíjas-szövetkezet célja,

hogy a még aktív időskorú tagja számára foglalkoztatást, munkalehetőséget biztosítson nyugellátásának folyósítása mellett. Célja továbbá a tudás-átörökítés, azaz, hogy a következő generációk számára a tagoknál felhalmozódott tudás, szakmai- és élettapasztalat átadásra kerüljön. A munkavállaló bruttó béréből ebben az esetben is csak 15% személyi jövedelemadó kerül levonásra. A munkáltatók által kifizetett bruttó bért itt sem terheli semmilyen közteher (sem a 19,5%-os szociális hozzájárulási adót, sem az 1,5%-os szakképzési hozzájárulást nem kell megfizetni). Első lépésként taggá kell válni valamely szövetkezetben, így lesz jogosult az álláskereső nyugdíjasként történő munkavégzésre a fent említett kedvezményes feltételek mellett.

Az időskorú, nyugdíjas személyek foglalkoztatása több szempontból is hasznos. A munkavállaló számára elsősorban az alábbi tényezők miatt lehet előnyös a nyugdíj melletti munkavégzés:

- többletjövedelemre tehet szert általa,
- elfoglaltságot nyújt,
- fizikailag, szellemileg aktív maradhat,
- társasági életet élhet, kevésbé fenyegeti az időskori elmagányosodás,
- nyugdíjasként is a társadalom hasznos tagjának érezheti magát.

A munkáltató számára pedig főleg a következő szempontok miatt lehet vonzó lehetőség a nyugdíjas dolgozó alkalmazása:

- olcsóbb, mint az aktív korú munkavállaló alkalmazása,
- jelentős mértékű munkatapasztalattal rendelkeznek,
- kevesebb családi, magánéleti kötöttsége van, ezért rugalmasabb munkaerőt jelenthet, mint aktív korú társai.

Az időskorúak foglalkoztatásának egyéni, gazdasági és társadalmi hozadéka is van, ezért az ilyen jellegű törekvéseket érdemes támogatni, ugyanakkor Alsónémediben nem kimondottan jellemző a nyugdíjasok nagyarányú foglalkoztatása, egy-egy helyi munkáltató alkalmaz nyugdíjas munkavállalókat.

- b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Településünkön elsősorban a közfoglalkoztatási programok nyújthatnak lehetőséget az idősök munkaerő-piaci aktivitására, egyéb, kifejezetten ezt a korosztályt célzó program nem szolgálja időseink foglalkoztatását.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A következő táblázat azt szemlélteti, hogy a különböző korcsoportok milyen arányban jelennek meg a nyilvántartott álláskeresők között. Látható, hogy a 61 év felettiek szerepelnek legmagasabb arányban az összes álláskereső között. Szintén magas arányban jelennek meg az 56-60 év közötti korcsoportokhoz tartozók is. Ez sajnos utalhat arra, hogy az idősebb korosztály tagjai jelentős elhelyezkedési nehézségekkel néznek szembe a munkaerőpiacon, ami összefüggésben állhat az idősebb munkavállalókat esetlegesen érintő hátrányos megkülönböztetéssel. Úgy tűnik, az idősebb korosztály foglalkoztatását még több központi és helyi intézkedéssel lenne szükséges támogatni a jövőben.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	98	73	85	67	60	106
41-45 év (TS 042)	Fő	12	10	5	6	6	13
	%	12,24%	13,70%	5,88%	8,96%	10,00%	12,26%
46-50 év (TS 043)	Fő	11	3	9	6	4	11
	%	11,22%	4,11%	10,59%	8,96%	6,67%	10,38%
51-55 év (TS 044)	Fő	13	7	11	9	9	11
	%	13,27%	9,59%	12,94%	13,43%	15,00%	10,38%
56-60 év (TS 045)	Fő	15	10	14	6	4	7
	%	15,31%	13,70%	16,47%	8,96%	6,67%	6,60%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	15	18	13	15	8	17
	%	15,31%	24,66%	15,29%	22,39%	13,33%	16,04%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás terén időseket ért hátrányos megkülönböztetés kapcsán konkrét esetről nincs tudomásunk, de mivel egy rendkívül kiszolgáltatott munkaerő-piaci csoportról beszélünk, így településünkön is lehetséges a velük szembeni diszkrimináció előfordulása. A nyugdíjazás előtt álló munkavállalók különösen nagy nehézségekkel szembesülnek a munkaerőpiacon, sok munkáltató nem szívesen alkalmazza őket, és a vállalati leépítéseknek is gyakori célpontjai. Ezen a helyzeten javíthat a hatályos Munka Törvénykönyvének azon rendelkezése, hogy a munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül csak a munkavállaló munkaviszonyt ellehetetlenítő magatartása, illetve súlyos kötelezettség-szegés okán történő felmondással szüntetheti meg. (Mt. 66. § (4) bekezdés)

A fenti adatok alapján általánosságban elmondható, hogy a veszélyeztetett életkorú népesség kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzete problémaként jelenik meg községünkben is.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A szociális alapszolgáltatások közül időseink számára helyben biztosított a házi segítségnyújtás, az étkeztetés, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a család- és gyermekjóléti szolgáltatás, az idősek nappali ellátása hiányzó szolgáltatás a településen. Szakosított szociális szolgáltatások szintén nem érhetőek el helyben az idősek számára, azonban hozzáférhetőségüket igény szerint elősegíti a Szociális Központ a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint szociális diagnózis készítése révén.

Az idősek nappali ellátása kiemelt fontossággal bír az időskori elmagányosodás, izoláció megelőzése és kezelése szempontjából, illetve az időskori aktivitás fenntartásához is hozzájárul, de számos más előnyét is említhetnénk, melyek mind-mind alátámasztják, hogy kívánatos lenne a szolgáltatást igénybe vevők számának emelkedése. A házi segítségnyújtásban és szociális étkeztetésben részesülők száma az elmúlt 3-4 évben emelkedő tendenciát mutat, az igénybevevők 65 év feletti lakossághoz viszonyított aránya a házi segítségnyújtás terén nem magasabb, mint a korábbi években, azonban a szociális étkeztetésben részesülők száma 2019 óta alaposan megugrott. A 65 éven felüliek számának növekedése nagyobb terheket ró a településen élő

családokra és szociális ellátóra. Erős igény mutatkozik egy bentlakásos idősellátó intézményre, amelynek megvalósítását évek óta kiemelt feladatként kezeli az önkormányzat.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idősokorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülőok száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülőok száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	787	0	12	18
2016	794	0	15	30
2017	794	0	17	28
2018	804	0	14	33
2019	839	0	16	232
2020	863	0	15	227
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A település közösségi életét elsősorban a művelődési ház- és könyvtár szervezi, különböző, sokszínű programokkal, együttműködve a helyi iskolával-, intézményekkel, egyházakkal, civil szervezetekkel. A hagyományos rendezvények minden évben megszervezésre kerülnek. Pl.:

Pörkölt fesztivál, Falunap, Idősek napja. Nyugdíjasok aktívan vesznek részt a rendezvények szervezésben, a rendezvényekre – mint pl. az iskolai Széchenyi Napok – az idősek sütit sütnék, teát főznek. A programok részesei a település óvodásai és iskolásai is, így generációk közötti programok vannak. A falunapokon, író-olvasó találkozókon és ingyenes kulturális programokon nagy számban vesznek részt a falu lakosai. Az önkormányzat minden évben támogatja a nyugdíjas klubot anyagilag, évente többször rendelkezésükre bocsájtja az önkormányzati kibuszt is.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősek közül többen vettek részt a „Kattints rá nagyí” programon. Ebből szeretnének egy ismétlő programot, megerősítésnek és az új bekapcsolódóknak is. „Kattints rá nagyí” – A tanfolyam célja az internetezés és az elektronikus levelezés alapjainak gyakorlatorientált bemutatása és átadása. A szenior tanulók előzetes ismeretek nélkül is bátran jelentkezhetnek a tanfolyamra. A korosztályi csoportok megfelelően lassú tempóban, gyakori ismétléssel, az egyes lépések jegyzetelésével dolgozzák fel és gyakorolják be az új ismereteket.

Minden tanuló saját internetes számítógépen tanul, általában tízfős csoportban, egy oktatóval.

d) a generációk közötti programok.

Az idősek folyamatosan részt vesznek a települési programokon, sokszor egy-egy rendezvényen a helyi óvodásokkal és iskolásokkal.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Kertváros Szociális Központ Házi Segítségnyújtó Szolgálatának tevékenységét a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. III. évi törvény 63. §-ában előírtak szerint véggezi.

Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtó Szolgálat:

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségügyi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, – az önálló életvitel fenntartására, segélyhívó készülék megfelelő használatára képes – időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére a felmerülő krízishelyzetek gyors elhárítása céljából nyújtott ellátási forma.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a személyes gondoskodást nyújtó ellátást magába foglaló szociális alapszolgáltatás, melyet az állam, vagy a területileg illetékes önkormányzatok, jelen esetben a „Kertváros” Önkormányzati Társulás biztosít a térségi/járási szociális intézmény (Kertváros Szociális Központ) által.

Szociális étkeztetés:

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 62. § (1) bekezdése alapján az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. A jogosultsági feltételek részletes szabályait az Alsónémedi Önkormányzat rendeletben határozza meg.

Önkormányzati támogatásként a 70 éven felüliek évek óta karácsonyi csomagot kapnak, az idei évtől pedig a csomag helyett az utalvány formájában történő támogatás is megjelent a rendeleti szabályozásban, hogy az idősek a számukra szükséges élelmiszert vagy háztartási dolgokat vehessék meg.

Települési támogatásként a nagyfokú rezsiemelkedés miatt, a veszélyhelyzet kapcsán új települési támogatást vezetett be az Önkormányzat, mely főként az alacsony nyugdíjjal rendelkezőket segíti.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek érdekében szeretnénk elérni, hogy az idős emberek minél tovább maradhassanak a saját megszokott környezetükben, élhessenek teljes életet. Törekvésünk, hogy a személyes gondozás során a rászorulóknak családi kapcsolatait, egészségi állapotát figyelembe véve lássuk el magas szakma színvonalon a munkánkat.

Mivel az idősek sokszor maradnak egyedül, a gyermekek dolgoznak, ezért a fentiek mellett szükségszerűnek tartjuk az idősek nappali ellátásának és az idősek otthonának mielőbbi megvalósulását.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányzik a településen egy Idősök bentlakásos intézménye, valamint az idősök nappali ellátása	Pályázati forrás keresése, partnerségek megerősítése
A számítógépet és a kommunikációs eszközöket nem ismerik, nem tudják megfelelően használni. Ezáltal kevesebb információhoz jutnak, szűkül az ügyintézési és kapcsolattartási lehetőség.	Újabb „Kattints rá nagy” jellegű program szervezése
Az idősök szeretnék más települések idős közösségeivel gyakrabban tartani a kapcsolatot, közös programokat szervezni, hiányzik a pénzügyi finanszírozás	Pályázatok keresése. Térségi együttműködési lehetőségek feltárása anyagi források felkutatása. Programok szervezése
65 év felettiek magas aránya a teljes népességen belül, helyi társadalom öregedése.	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába az idős korosztály állítása, számukra minél több, szükségletekhez igazodó szolgáltatás és ellátás biztosítása, igény szerint kapacitásbővítése.
56 év felettiek magas aránya a nyilvántartott álláskereső közt.	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételek ösztönzése. „Az idős ember, mint erőforrás” szemlélet erősítése a helyi munkáltatók esetében.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az esélyegyenlőségi célcsoportok közül talán a fogyatékossgal élők esetében a legegységértelműbb az egyenlő bánásmód követelményének mibenléte és az esélyegyenlőség előmozdításának szükségessége. Rendkívül sérülékeny és kiszolgáltatott társadalmi csoportról van szó, akik számára minden lehetséges segítséget meg kell adni ahhoz, hogy a társadalom integráns, teljes jogú tagjaiként, a lehető legönállóbb életvitel biztosítása mellett, akadálymentes környezetben élhessenek.

A vonatkozó jogszabályokra a következőkben térünk ki röviden annak érdekében, hogy a releváns fogalmak és az állami szabályozás alapvető elemei tisztázásra kerüljenek.

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy az ország külön intézkedésekkel védi a fogyatékossgal élőköt (XV. cikk, (5) bekezdés), valamint, hogy fogyatékossgal esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult. (XIX. cikk, (1) bekezdés).

Mindezzel, valamint a nemzetközi szabályozással összhangban alkotta meg az Országgyűlés a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt (a továbbiakban: Fot.) mely kimondja, hogy a fogyatékos emberek egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai társadalmunknak, akik azonban a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A törvény célja a fogyatékos személyek jogainak, a jogok érvényesítési eszközeinek meghatározása, továbbá a fogyatékos személyek számára nyújtandó komplex rehabilitáció szabályozása, és mindezek eredményeként a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének, önálló életvitelének és a társadalmi életben való aktív részvételének biztosítása. (Fot. 1. §) A törvény meghatározza a fogyatékos személy fogalmát: fogyatékos személy az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - illetve ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja.

(Fot. 4. § a) pont) A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény a fogyatékossgal élők szempontjából fontos nemzetközi egyezményt hirdetett ki, melynek célja valamennyi emberi jog és alapvető szabadság teljes és egyenlő gyakorlásának előmozdítása, védelme és biztosítása valamennyi fogyatékossgal élő személy számára, és a velük született méltóság tiszteletben tartásának előmozdítása. (1. cikk)

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Alsónémediben a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma az elmúlt években jelentős mértékben csökkent, 2015-höz képest mintegy 20%-kal. A megváltozott munkaképességű személyek között minden évben nagyobb arányban vannak jelen nők, mint férfiak, ami arra utal, hogy a településen a női nemhez tartozókat nagyobb számban érintheti a fogyatékossgal problémája. 2020-ban a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők 57%-a nő volt.

Településünkön nincs kezdeményezés külön a fogyatékossgal élők részére történő munkahely kialakítására.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	63	87	150
2016	67	83	150
2017	61	83	144
2018	55	78	133
2019	52	74	126
2020	54	70	124
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók	

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot. 15. § (1) bekezdése értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. (Fot. 15. § (2) bekezdés) Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti. (Fot. 16. §)

A foglalkoztatási törvény szerint fogyatékossgal élő munkavállaló, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással - valamint ezek bármilyen halmozódásával - él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. (Flt. 57/B. § (4) bekezdés f) 3.)

Megváltozott munkaképességű személy:

- a rehabilitációs hatóság vagy jogelődjei által végzett hatályos minősítés alapján
- akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű,
- aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány alapján,
- akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű,
- aki a komplex minősítés alól jogszabály rendelkezése alapján mentesül, rokkantsági ellátás folyósításának időtartama alatt. (Flt. 58. § (5) bekezdés m) pont)

Alsónémediben több munkáltató is alkalmaz megváltozott munkaképességű munkavállalókat, többnyire részmunkaidőben, és a közsférában is jelen vannak a megváltozott munkaképességű munkavállalók, a helyi intézmények lehetőség szerint folyamatosan foglalkoztatnak egy-egy megváltozott munkaképességű munkavállalót. A közfoglalkoztatás szintén lehetőséget nyújt a munkavállalásra. A helyzetelemzést nehezíti, hogy nem állnak rendelkezésünkre pontos statisztikai adatok a fogyatékossgal élők foglalkoztatásával kapcsolatban. Annyi bizonyos, hogy a tartós egészségi problémával, fogyatékossgal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen korlátozottak, így minden segítséget meg kell adni számukra ahhoz, hogy elhelyezkedési esélyeik növekedjenek. Szintén fontos a munkáltatók ösztönzése a megváltozott munkaképességű munkavállalók alkalmazására. Ennek eszköze a meglévő törvényi szabályozásban foglalt kedvezmények, támogatások megismertetése a munkáltatókkal, az érzékenyítő programok, illetve a megváltozott munkaképességű munkavállalók előnyeinek hangsúlyozása a munkáltatók felé.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a kérelem benyújtását megelőző
- 5 éven belül legalább 1095 napon át,
- 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át
- a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- keresőtevékenységet nem végez és
- rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- a) rehabilitációs ellátás, vagy
- b) rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek munkavállalását elősegíti, hogy az akadálymentesítés egyre több helyen megvalósul akár részlegesen, akár teljeskörűen. A célunk az, hogy a közeljövőben minél nagyobb mértékű akadálymentesítés valósuljon meg a községben. Az elsődleges célpont a településen való gördülékeny közlekedés elősegítése a gyalogjárdák megújításával, építésével, akadálymentes gyalogátkelőhelyek létrehozása.

A járdák akadálymentesítése nem csak a fogyatékos személyek, hanem az idősek, kisgyermekes anyák közlekedését is jobbá teheti.

Amennyiben a közintézményekben az akadálymentesítés megtörténik, az nem csupán a szolgáltatások igénybevételét könnyíti meg, de az intézményekben történő munkavállalást is.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás terén történt hátrányos megkülönböztetés kapcsán nincs tudomásunk konkrét esetről, de ettől függetlenül természetesen lehetséges, hogy a fogyatékossgal élőkkel szembeni diszkrimináció jelen van községünkben is. Előfordulhat továbbá az is, hogy a munkáltató alkalmazna ugyan megváltozott munkaképességű munkavállalót, de a munkahely infrastrukturális és tárgyi adottságai nem felelnek meg ehhez. A községintézményeinél, a nagyobb cégeknél, kereskedelmi egységeknél nagyrészt megtörtént az akadálymentesítés, a kijelölt parkolóhely kialakítása, információs táblák kihelyezése az elmúlt években, így számos akadály hárult el a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatása elől. Annak ellenére, hogy nem áll rendelkezésünkre adat az őket érő esetleges diszkrimináció kapcsán, érdemes figyelmet fordítani mind a fogyatékossgban érintett munkavállalók, mind a munkáltatók tájékoztatására a témában.

Amennyiben előfordulna hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos eset, úgy a diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása érdekében településünk megteszi a megfelelő lépéseket.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünkön elsősorban a Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ nyújt olyan szociális szolgáltatásokat, melyek a fogyatékossgal élő emberek számára könnyebbé teszik az önálló életvitelt. Ilyen szolgáltatás a házi segítségnyújtás. Ez az ellátási forma az érintett személy saját otthonában történő segítségnyújtást jelent, amit a fogyatékossgal élő személyek is jobban preferálhatnak. A házi segítségnyújtást több fogyatékossgban is érintett személy veszi igénybe községünkben is.

Támogató szolgáltatást az Önkormányzat nem biztosít, Alsónémediben erre nem mutatkozott igény.

Országos szinten fontos említést tenni a Fogyatékos Személyek Közhasznú Nonprofit Kft. tevékenységéről is, hiszen az FSZK rendkívül sokrétű és hasznos munkát végez a fogyatékos személyek társadalmi integrációjának, rehabilitációjának elősegítése, esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. Az FSZL módszertani fejlesztések generálása, szakmai műhelyek működtetése, illetve felnőttképzés révén segíti elő e célok megvalósulását. Több kiemelt szakmai programot valósít meg a foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra történő belépés ösztönzése, a minőségi oktatás és általános hozzáférés biztosítása, valamint a társadalmi befogadás és részvétel erősítése érdekében. A szervezet jelentős létszámban foglalkoztat megváltozott munkaképességű személyeket.

Hosszú éveknek kellett eltelti ahhoz, hogy létrejöjjön a fogyatékossgügyi tanácsadás országos hálózata. Már a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi törvényben is szerepelt, hogy a fogyatékossgal élők és családtagjaik számára tanácsadó szolgáltatást kell nyújtani. Az 1997-es a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról törvény rendelkezett arról, hogy e feladatkört család- és gyermekjóléti központok látják majd el.

Aztán az is évekbe tellett, hogy európai uniós forrásból elinduljon a MONTÁZS projekt, amelynek fő célja az volt, hogy a fogyatékossgal élők igényeire reagáló, rendszerszerű szolgáltatásokat fejlesszen ki és tegyen hozzáférhetővé számukra, a szolgáltatások hatására pedig javuljon az érintettek életminősége, önálló életvezetési képessége, valamint erősödjön a társadalmi befogadásuk.

Végül 2021 októberében az EMMI közleményében kijelölték azt a 21 család- és gyermekjóléti központot, amelyeknek a működtetnie kell a fogyatékoságügyi tanácsadást. Az országos hálózatban 42 szociális munkás dolgozik.

Pest megyében a Dunakanyari Család- és Gyermekjóléti Intézmény kapta meg ezt a feladatot, amihez két új státuszt is biztosított a minisztérium. Pest megye 1,3 milliós lakosságának a KSH 2016-os mikrocenzus vizsgálata alapján mintegy 13 százaléka mérsékelten és mintegy 5 százalék súlyosan korlátozott a mindennapi élet teendőinek ellátásában. (Ma Magyarországon több mint 50 ezer embernek jár az ápolási díj valamelyik fajtája, az ápolat állapotától, gondoskodási igényétől függően ez a díj havi 41 ezer forinttól 100 ezer forintig terjed.)

A fogyatékoságügyi tanácsadók feladatköre:

- segítségnyújtás szolgáltatások igénybevételéhez,
- a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos információnyújtás,
- a tartósan beteg, súlyosan, halmozottan fogyatékos személyek hozzátartozóinak információs segítségnyújtás,
- tanácsadás biztosítása fogyatékos személyek, fogyatékos gyermeket nevelő családok, hozzátartozók, és fogyatékos gyermekkel foglalkozó szakember számára, személyesen, telefonon vagy elektronikus úton,
- hiteles, aktualizált ismeretek, információk gyűjtése a fogyatékos személyeket érintő ellátásokról és szolgáltatásokról, speciális szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi és regionális eseményekről tájékoztatás,
- sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók számára elérhető oktatási nevelési intézmények, szolgáltatások, ellátások.

A megyében, különböző településeken rendszeresen tartott személyes ügyfélfogadás mellett a legfontosabb feladatuk, hogy feltérképezzék a területük helyzetét. Pontos képet kell kialakítaniuk arról, hogy milyen szolgáltatások érhetők el az egyes településeken a fogyatékkal élők és hozzátartozók számára. Fel kell mérni, hogy hány családban gondoznak otthon súlyosan korlátozott családtagokat, milyen a társadalmi környezet (az akadálymentesítéstől a jeltolmács biztosításáig), milyen módon segítik teljesebb élethez a fogyatékkal élőket, milyen intézményeket működtetnek az önkormányzatok (nappali foglalkoztatók, speciális nevelési igényű gyermekek óvodai, iskolai ellátása stb), milyen civil szervezetek foglalkoznak a fogyatékkal élőkkel.

Ezekről részben van információjuk a megyében működő járási család- és gyermekjóléti központoknak, az idősellátást végző intézményeknek, de nincs teljes kép, vagyis ezeket az intézményeket felkeresve részletes probléma- és feladattérképet kell összeállítanunk.

Mindezek mellett konkrét segítséget is nyújtanak a hozzájuk fordulóknak, ezért tartunk személyes ügyfélfogadást is tartanak, de online és telefonon is elérhetőek.

Szentendrén a személyes ügyfélfogadás:

Dunakorzó 25, P'Art mozi épületében a földszinten.

Hétfőn 08:00-12:00 és pénteken 12:00-14:00 óráig.

Telefon: +36 20 565 3038, +36 20 565 2616

Email: deak.julianna@dunakanyari.hu, bognar.reka@dunakanyari.hu

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékossgal élők számára számos pénzbeli és természetbeni ellátástípus került meghatározásra. Az alábbiakban ezeket ismertetjük röviden.

Fogyatékosági támogatás (Fot. 22. § - 23/A. §)

Havi rendszerességgel járó pénzbeli ellátás, melynek célja a fogyatékossgal élő személy esélyegyenlőségének növelése, illetve anyagi hozzájárulás a súlyos fogyatékossgból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez. Jogosultja az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, illetve hontalanként elismert. A **fogyatékosági támogatás** összege évenként változik: a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül. A támogatás havi összege 2019. január 1-jétől

- 22.373, Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos - függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiányától-, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékosági támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékossga van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;
- 27.537,-Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékossga van és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

Rokkantsági járadék (A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet)

Rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni. A rokkantsági járadék folyósítása mellett jövedelmi és időbeli korlátozás nélkül lehet kereső tevékenységet folytatni. A rokkantsági járadékban részesülő személ utazási kedvezményre jogosult. Az ellátás havi összege 2019. január 1-jétől 37.350.- forint volt, 2022. január 1-jétől 43.100.- forint.

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásai (A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról 2011. évi CXCI. törvény)

Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az a kérelem benyújtásakor 15. életévét betöltött személy, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

- a kérelem benyújtását megelőző
 - 5 éven belül legalább 1095 napon át,
 - 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy
 - 15 éven belül legalább 3650 napon át
- a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt;
- keresőtevékenységet nem végez és
 - rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs hatóság komplex minősítése keretében megállapított rehabilitációs javaslattól függően:

- rehabilitációs ellátás, vagy
- rokkantsági ellátás. (3. § (1) bekezdés)

Rehabilitációs ellátás

A rehabilitálható megváltozott munkaképességű személy rehabilitációs ellátásra jogosult. (4. §)

Az ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy

- a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges szolgáltatásokra, valamint
- pénzbeli ellátásra jogosult.

A rehabilitációs ellátásban részesülő személy a rehabilitációs hatósággal történő együttműködésre köteles, amelynek keretében teljesíti a rehabilitációs tervben foglalt kötelezettségeket. Ennek keretében a rehabilitációs ellátásban részesülő személy köteles

- a rehabilitációs hatóságnál a rehabilitációs tervben meghatározott időpontban megjelenni,
- értesítési kötelezettségét teljesíteni,
- aktívan munkahelyet keresni,
- a felajánlott rehabilitációs szolgáltatást, valamint a támogatott képzési lehetőséget elfogadni, megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban részt venni, és megfelelő munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadni, ide értve a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást is. (6. § (1) - (3) bekezdés)

Rokkantsági ellátás

A megváltozott munkaképességű személy rokkantsági ellátásra jogosult, ha a rehabilitációja nem javasolt. (5. § (1) bekezdés)

Rokkantsági ellátást kell megállapítani annak a megváltozott munkaképességű személynek is,

- akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, vagy
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és a kérelem benyújtásának, vagy a felülvizsgálat időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg. (5. § (2) bekezdés)

Kivételes rokkantsági ellátás

Különös méltánylást érdemlő körülmények fennállása esetén kivételes rokkantsági ellátás állapítható meg annak a megváltozott munkaképességű személynek,

- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján az egészségi állapota 50 százalékos vagy kisebb mértékű,
- akinek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján a rehabilitációja nem javasolt, vagy rehabilitálható, de a kivételes rokkantsági ellátás iránti kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,
- akinek a megváltozott munkaképességű személyek ellátása iránti kérelmét a szükséges biztosítási idő hiánya miatt elutasító döntés véglegessé vált és e döntésben foglaltak szerint rendelkezik a szükséges biztosítási idő legalább felével,
- aki keresőtevékenységet nem végez és
- aki rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A kivételes rokkantsági ellátás a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott keretek között nyújtható. (13. § (1) bekezdés)

Közlekedési kedvezmény (A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet)

A súlyos mozgáskorlátozott személy személygépkocsi szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezményre) jogosult (4. § - 5. §)

Parkolási igazolvány (A mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról szóló 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet)

Parkolási igazolványra jogosult az a személy,

- aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendeletben foglaltak alapján látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; illetve mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
- aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak („K” betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának („N” betűjel) minősül. (2. §)

Súlyos fogyatékoság után járó adókedvezmény

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 40. § (2) bekezdése alapján súlyosan fogyatékos személynek azt kell tekinteni, aki az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII.29.) számú Kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül. Az adókedvezmény összege az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg.

Akadálymentesítési támogatás (A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 31.) Korm.rendelet)

Mozgáskorlátozott személy részére akadálymentes lakás építéséhez vagy vásárlásához, valamint az akadálymentesítés többletköltségeire vissza nem térítendő állami támogatás nyújtható.

Az akadálymentesítési támogatás

- akadálymentes új lakás építéséhez, lakás vásárlásához legfeljebb háromszázezer forint, ha az építtető vagy a vásárló, illetve az építtetővel vagy a vásárlóval együtt költöző közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,
- meglévő lakáson, lakóépületen végzett akadálymentesítéshez legfeljebb háromszázezer forint, - ha a lakás tulajdonosa, illetve a tulajdonossal közös háztartásban élő közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy,-ha az önkormányzati lakásra határozatlan idejű bérleti jogviszonnyal rendelkező személy vagy vele közös háztartásban élő - a Ptk. szerinti - közeli hozzátartozó vagy élettárs a mozgáskorlátozott személy. (9. § (1) – (2) bekezdés)

Magasabb összegű családi pótlék (a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény)

Magasabb összegű családi pótlék folyósítható a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermek után. Magasabb összegű családi pótlékra jogosult továbbá a tizennyolcadik életévét betöltött tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy is, feltéve, ha utána tizennyolcadik életévének betöltéséig magasabb összegű családi pótlékot folyósítottak.

Vakok személyi járadéka (Fot. 22. § - 23/A. §)

A 18. életévét betöltött látássérült vagy vak személy számára nyújtható támogatás. Kifutó ellátástípus, újonnan már nem lehet megállapítani, helyette a fogyatékosági támogatás kérelmezhető.

Utazási kedvezmény

A belföldi menetrend szerinti közforgalmú közlekedésben utazót megillető kedvezmény, mely Magyarországon területén, belföldi forgalomban vehető igénybe.

Élelmiszersomag

A Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program keretében a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság háromhavonta élelmiszersomagot juttat a kedvezményezett járásokban élő szociálisan rászoruló, megváltozott munkaképességű és alacsony jövedelmű időskorúak számára.

A jogosultak közé tartoznak a rokkantsági- vagy nyugellátásban részesülő, illetve az időskorúak járadékában részesülő személyek, amennyiben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át nem meghaladó jövedelemmel rendelkeznek. Az élelmiszersomag tartós élelmiszerekből áll, súlya 10 kg. A program várhatóan 2023-ig biztosít élelmiszersomagot a jogosultak számára évente 2-4 alkalommal.

A fogyatékossgal élő személyek anyagi támogatása helyi szinten a települési támogatás és a rendkívüli települési támogatás biztosítása keretében kérelemre vagy jelzésre történik.

A fogyatékossgal élő személyek által igénybe vett ellátások kapcsán, kifejezetten a fogyatékossga vonatkozóan nem kerül vezetésre nyilvántartás, így pontos adatok nem állnak rendelkezésünkre az igénybe vevő fogyatékosok számáról. A felmérés is nehézkes lenne, hiszen nem mindenki vallja magát fogyatékosnak, aki ezen meghatározott körbe tartozik.

A kulturális rendezvények, intézmények látogatása a fogyatékossgal élők számára is többnyire ingyenesen vagy kedvezményes formában lehetséges községünkben.

Fogyatékossgal élő személyek számára helyben biztosított szociális szolgáltatások:

- alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, család- és gyermekjóléti szolgáltatás
- szakosított ellátási formák: helyben nem állnak rendelkezésre.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi alapellátások a településen, a szakellátás a Dabason lévő Szakrendelőben érhető el, rehabilitációs ellátások Budapesten.

Az egészségügyi szolgáltatások, köznevelési intézmények, sport- és kulturális programok többnyire akadálymentesített helyszínen érhetőek el. A hatályos jogszabályoknak megfelelően minden új beruházás, felújítás megvalósítása településünkön is akadálymentesített környezet biztosítása mellett történik. A különböző lakó- és szolgáltató épületek esetében az Önkormányzatnak közvetlen ráhatása nincs, de a tapasztalatok alapján elmondható, hogy az újonnan létesülő intézmények, szolgáltató épületek esetében a kialakítás során figyelmet fordítanak az akadálymentesítésre.

Az infokommunikációs akadálymentesítés kapcsán elmondható, hogy az információhoz való egyenlő hozzáférés lehetősége biztosított Alsónémediben. A község honlapja akadálymentes verzióban is elérhető, így az általa nyújtott információ mindenki számára könnyen elérhető, hozzáférhető.

Az újonnan épült középületeknél figyelembevételre kerül a vakok és gyengénlátók részére történő akadálymentesítés is.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Alsónémedi Község Önkormányzata elkötelezett amellett, hogy minden tőle telhetőt megtegyen települési szinten úgy a fizikai, mint az infokommunikációs akadálymentesítés érdekében. Az elmúlt évek folyamán a település minden új beruházás során kiemelt figyelmet fordított az akadálymentesítés kérdéseire. A legtöbb közszolgáltatást nyújtó intézmény akadálymentesítése így már részlegesen vagy teljesen megoldott, és ugyanez mondható el az egyes helyi cégek, nagyobb munkáltatók esetében is.

A legtöbb közszolgáltatást nyújtó intézmény akadálymentesítése így már részlegesen vagy teljesen megoldott, és ugyanez mondható el az egyes helyi cégek, nagyobb munkáltatók esetében is.

c) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Infrastrukturális fejlesztések körében szintén több nagy beruházás van tervben. A belterületi út- és járdaépítés és akadálymentes gyalogátkelőhelyek létesítése nagyon fontos a jövőben, többek közt a mozgásukban korlátozott, fogyatékossgal élő társaink közlekedésének elősegítése érdekében.

d) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Kifejezetten fogyatékossgal élő személyek számára működtetett helyi szolgáltatások nem állnak rendelkezésre. Gyálon néhány éve létrejött egy autista, autisztikus tünetekkel rendelkező gyerekeket ellátó óvodai csoport, de sajnos a létszám telített (ahogy a többi ilyen intézménybe is nehéz a bekerülés).

e) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A fentiekben részletezettekén túl egyéb pozitív intézkedések, hátránykompenzáló juttatások nem segítik a településen élő fogyatékos személyeket.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékosssággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek Alsónémediben. Ilyen programok működtetésére nem mutatkozott igény településünkön. Ugyanakkor a különböző társadalmi szervezetek kezdeményezése révén megvalósuló programok az alsónémedi lakossághoz történő eljuttatásában természetesen minden esetben partner az Önkormányzat.

7.5 A fogyatékosssággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Bár konkrét adataink e téma kapcsán nincsenek, de tapasztalataink alapján feltételezhetjük, hogy nincs olyan társadalmi probléma, mely községünkben fokozottabban érintené a fogyatékosssággal élők csoportját, mint más településeken, vagy országos szinten. Nem talákoztunk olyan esettel az elmúlt időszakban, amikor egy fogyatékosssággal élő személyt bármilyen atrocitás vagy különös nehézség ért volna helyben. Azonban településünkön is minden bizonnyal jelen vannak azok az esetleges problémák, melyekkel bárhol máshol is szembesülhet egy fogyatékosssággal élő személy.

Ilyen probléma lehet, hogy a többségi társadalom tagjai sokszor nem tudják, miként közelítsenek egy fogyatékosssággal élő személyhez, hogy miként kommunikáljanak, mi a számukra megfelelő segítségnyújtási forma stb. Ezért aztán a többségnek néha egyszerűbb úgy tenni, mintha a fogyatékosssággal élők „láthatatlanok” lennének. Ezzel ugyan csak saját bizonytalanságukat próbálják leplezni, mégis a fogyatékossságban érintett másik felet hozzák vele kellemetlen helyzetbe. Nem állítjuk, hogy ez lenne a legjellemzőbb attitűd a többség körében, de az azért valószínűsíthető, hogy sokaknak okoz kisebb-nagyobb nehézséget a fogyatékosssággal élőkkel való társas kapcsolat kialakítása. Ezért mindenképpen szükséges a társadalmi szemléletformálás, az olyan érzékenyítő programok, melyek elsősorban gyermekkorban oldhatják fel eredményesen az esetleges gátlásokat, melyek a fogyatékosssággal élőkkel való kapcsolatok létrejöttét akadályozzák.

Községünkben is vannak olyan civil szerveződések, melyek hasonló programokat már megvalósítottak, de a környékbeli társadalmi szervezetek is alkalmanként elérhetővé tesznek településünkön ilyen jellegű programokat, főleg a köznevelési intézmények berkein belül.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hiányzik a Fogyatékosok nappali ellátását szolgáló intézmény a térségből	Partnerségek, intézmény létrehozása, forrás keresés
Nem rendelkezik az önkormányzata a területén élő fogyatékos személyek számáról és a fogyatékossság típusáról	A célcsoport feltérképezése, bevonva ebbe felmérésbe a védőnőket, háziorvosokat, hogy képet kapjunk helyzetükről. Az adatgyűjtés után, szélesebb körű szolgáltatások szervezése.
Alacsony a fogyatékos személyek, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási aránya. A munkavégzés nem csupán a fizetésről szól, hanem ennél sokkal többről: emberi kapcsolatokról, egy közösséghez való	Munkáltatók érzékenyítése, figyelemfelhívás a foglalkoztatás előnyeire, segítség a munkáltatók részére a képességeknek megfelelő munkakörök megtalálása, felkészítő képzések, munkapróbák, foglalkoztatási tanácsadás, a

tartozásról. A fogyatékos és megváltozott munkaképességű emberek ettől a szociális kapcsolattól is meg vannak fosztva, amikor nem találnak megfelelő munkahelyet.	munkáltatóelőnyeinek hangsúlyozása stb. Fogyatékos foglalkoztatással foglalkozó szervezetekkel való együttműködés.
A közszolgáltatások területén nem történt meg az infokommunikációs akadálymentesítés	Közüntézmények felmérése, együttműködő partnerek keresése, Ütemterv kialakítása Pályázati forrás keresése, pályázatírás, megvalósítás
Kifejezetten fogyatékossggal élöket célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítésének hiánya.	Közösségi programok szervezése fogyatékossggal élök és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése a fogyatékossggal élöket támogató civil szervezetek bevonásával.

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fizikai akadálymentesítés hiánya	Utak, gyalogjárdák építése, felújítása, akadálymentesítése
Konyhai kapacitás hiány	Forráskeresés, pályázatok
Nincsenek szociális és piaci alapon bérbe adható önkormányzati bérlakások	Önkormányzati lakások bérbe adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése, korszerűsítése
További kerékpárutakra is lenne igény a biztonságos közlekedés és az egészséges életmódra nevelés jegyében.	Pályázati lehetőségek keresése
A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat részére, kellene, egy interjú helyiség, ahol külön tudnának vonulni a mediátorral, stb. Adományok tárolására raktár.	Ehhez szükséges pályázatok keresése, pályázatírás
A településen megnőtt a lakosság szám, ezáltal a gyermekek száma, így szükséges a meglévő parkok, spor- és játszóterek felújítása, újak létesítése az újonnan kialakult lakóterületeknél	Folyamatos pályázatfigyelés, önéző

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és or-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Alsónémediben a www.helyicivil.hu adatbázisa alapján 25 bejegyzett civil szervezet (alapítvány, egyesület, szövetség, társaság) működik. Ebből számos szervezet lát el valamilyen formában esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenységet is.

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzata és a civil szervezetek együttműködése elsősorban a személyes kapcsolatokon alapszik, hivatalos partnerségi megállapodások kevésbé jellemzőek. A szervezeteknél tevékenykedő önkéntesek számáról pontos információnk nincs. Elmondható azonban, hogy a helyi társadalmi megmozdulások –a közösség viszonylag alacsony létszám miatt– gördülékenyek, az önkormányzati és civil szféra nagyfokú együttműködése mentén valósulnak meg.

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Helyi folyamatosan együttműködő alapítványok:

- Alsónémedi Községért Közalapítvány
- Széchenyi István Általános Iskoláért Közalapítvány
- Alsónémedi Napköziotthonos Óvodáért Közalapítvány
- Dabas és Környéke Üdülőtábor Alapítvány
- Szent Kereszt Felmagasztalása Plébániáért Alapítvány

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Nemzetiségi önkormányzat évek óta nem működik a településen.

A Katolikus Egyház küldetése szerint hirdeti az evangéliumot, részt vesz a társadalmi életben az emberi alapjogok, az erkölcs, az ifjúság és család védelmében, a közjó szolgálatában.

A Katolikus és a Református Egyházközség tevékenységéhez tartozik a hívek lelki gondozása, a karitatív szolgálat, istentiszteleti cselekmények végzése, hitoktatás, az élet különböző szakaszaiban. A helyi történelmi egyházak és kórusaik aktívan részt vesznek a település közösségi életében is (pl. ünnepi műsorok, sport és egyéb programok).

2022-ben megvalósulhatott egy első Ökumenikus Piknik is, melyet az Önkormányzat hagyományteremtő céllal hozott létre.

A civil szektor főként a település sport, kulturális, szabadidős életének szervezésében vesz részt.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A „Kertváros” Önkormányzati Társulás tagtelepüléseivel való együttműködés.

A Társulás székhelye Gyál. A gazdasági a-pénzügyi, számviteli feladatokat a Gyáli Polgármesteri Hivatal látja el. A Társulás alapvető célja az érintett települések közösen való fellépése - bizonyos ügyekben Budapesttel együtt – agglomerációs települések érdekében. A legfontosabb feladat a közös érdekérvényesítés, érdekvédelem, a közös gondolkodás és a tapasztalatcsere többek között a közösségi közlekedés, a közbiztonság, a turisztika és a katasztrófavédelem területén, illetve a kulturális és sport kapcsolatos elmélyítése.

Emellett Önkormányzatunk több Társulásnak is tagja (pl. Fővárosi Önkormányzati Agglomerációs Települések, Duna-Tiszaközi Hulladékgazdálkodási Társulás), mely mind a települések együttműködésére törekszik, minél több területen.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Jelenleg nem működik nemzetiségi önkormányzat a településen, örmény és bolgár volt korábban.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időskorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét. Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük.

Az Önkormányzat minden évben kiírja pályázatát a civil szervezetek támogatására, melyre az éves költségvetésben keretet biztosít.

- Alsónémedi Községért Közalapítvány

A Közalapítvány célja, hogy a nagyközségben az általános iskolai oktatás tárgyi feltételeit elősegítő tanterem építés, illetve bővítési tevékenység kiegészítéseként tárgyi eszközbeszerzést végezzen, továbbá eszközeivel támogassa a tanulóifjúság sportolási lehetőségeit. E cél elérése érdekében a Közalapítvány támogatja az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, nevelés és oktatás, kulturális tevékenységekkel kapcsolatos iskolai rendezvényeket, megmozdulásokat.

Az alapítvány közhasznú tevékenységet folytat, tevékenységét az öttagú kuratórium és az elnök döntése alapján végzi.

Az elmúlt években nagy segítséget jelentettek számunkra a szülők SZJA 1%-nak és a helyi cégek céltámogatásként tett felajánlásai, valamint az egyéni támogatók befizetései. Ezek biztosították, hogy céljaink megvalósításával – többek között – még szebbé tegyük tanulóink környezetét, fejlesszük az informatikai eszközeinket, anyagilag is elismerjük a kiválóan teljesítő tanulók munkáját.

Néhány alapítványi megvalósított program:

- Az Alsónémedi Községért Közalapítvány idén is megrendezte a Fut a falu 2022 futóversenyt, amelynek a start és cél helyszíne is a Széchenyi István Általános Iskola volt.
- “Becsőngettek, fussunk!” iskolai futóverseny és Családi Sportnap szervezés
- Dzsungel könyve musical előadás szervezése és megvalósítása
- Családi Csaholás III. Alsónémedi Kutyatálalkozó
- Látni és látszani tájékoztatók szerkesztése
- Farsangi retro diszkó
- Fotópályázatok, koncertek, versenyek, közösségi programok szervezése.
- Együttműködések generálása a településen működő egyéb alapítványokkal (iskolai, óvodai)

• Széchenyi István Általános Iskoláért Közalapítvány

Az Alapítvány elsősorban a tárgyi eszközök fejlesztésében, beszerzésében segíti a tanulók és a tanárok munkáját, próbálja a korszerű oktatás feltételeit megteremteni. Támogatják a tanulók sportolási lehetőségeit és szabadidős tevékenységét, iskolai felszereltség bővítését. Úszásoktatást, buborék-focit szerveznek stb., részt vesznek a települési sportrendezvényeken. Nyári táborokat szervez, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, nevelés, oktatás, kulturális örökség megóvása, környezetvédelem és sport közhasznú tevékenységet végez.

• Alsónémedi Napköziotthonos Óvodáért Közalapítvány

A Közalapítvány célja a nagyközség óvodájának tárgyi feltételeit segítse, támogassa az udvar rendezését, játékok és sporteszközök vásárlását. A nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, gyermek- és ifjúságvédelem valamint sport közhasznú tevékenységet végez.

• Dabas és Környéke Üdülőtábor Alapítvány - minden évben tábort szervez az iskola a működtetett táborba

További néhány helyi alapítvány, egyesületek

- NYWYG Íjász és Hagyományőrző Egyesület – aktívan részt vesz a települési programokon, versenyeken örökbíti a település hírnevét
- Alsónémedi Vizisport Egyesület – vízilabda népszerűsítése, táboroztatás, saját uszoda létesítése a településen
- Alsónémedi Sport Egyesület – Sport széleskörű biztosítása
- Ifjú Művészekért Alapítvány- Fantázia Művészeti Iskola támogatása
- Levendula Nyugdíjas Klub – Nyugdíjasok összefogása, kirándulások, foglalkozások
- Alsónémedi Polgárőr Egyesület – járőrözés éjszaka, rendvédelmi napok rendezése

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában

A közösségi rendezvényekhez sok helyi vállalkozó ad támogatást pl. tombola tárgyak, színpadépítés stb. Anyagi támogatásra is sor került, pl. játszótér építéshez, óvodai eszközbeszerzéshez.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórum szervezése, a HEP-ben foglaltak teljesítése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A szereplők igyekeznek részt venni a HEP készítéshez szükséges adatgyűjtésben, tájékoztatás ad az eddig megvalósult intézkedésekről.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A HEP fórum tagjai Alsónémediben:

- Török Lajosné HEP elnök, a Kulturális, Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke,
- „Kertváros” Gyáli Kistérség Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat képviselője
- Széchenyi István Általános Iskola
- Gyermekvédelmi felelős
- Szivárvány Napköziotthonos Óvoda, óvodavezető, óvodavezető helyettes
- Védőnői szolgálat képviselője
- A háziorvosi egészségügyi dolgozók képviselője
- Gyermekorvos
- Levendula Nyugdíjas Klub vezetője
- Polgármesteri Hivatal esélyegyenlőségi munkatársa

A HEP fórum tagjai a saját területükön lévő adatok szolgáltatásában, az igények, változtatások artikulálásában és az eddig vállalt intézkedések nyomonkövetésében vesznek részt.

A HEP-et elfogadó testületi döntés előtt a dokumentumot a település honlapján társadalmasítjuk. A visszajelzéseket, változtatási javaslatokat a HEP fórum tagjai vizsgálják és elfogadás után beépítik a végleges anyagba.

A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Naprakész adatok hiánya a szegénység témakörének egyes aspektusairól	Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés, intézmények közötti információáramlás erősítése
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Tartós munkanélküliek magas aránya az összes álláskereső között.	Képzési, átképzési lehetőség biztosítása az érintetteknek, mentori szolgáltatás igénybevételére történő ösztönzés.
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Gyógypedagógus hiány	Újabb szakemberek bevonása a települési munkába
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Idősek nappali ellátásának ideiglenes megoldottsága	Pályázati lehetőségek keresése, együttműködések kiépítése
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nincsenek szociális és piaci alapon bérbe adható önkormányzati bérlakások	Önkormányzati lakások bérbe adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése, korszerűsítése
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	További kerékpárutakra is lenne igény a biztonságos közlekedés és az egészséges életmódra nevelés jegyében.	Pályázati lehetőségek keresése
Gyermekek	Bűnmegelőzési programok szervezésének hiánya	Együttműködés a Pest Megyei Rendőrség Bűnmegelőzési Osztályával
Gyermekek	Szükséges lenne a szülői szerepek megerősítése	Szülők iskolájának szervezése együttműködve a települési oktatási intézményekkel, művelődési házzal
Gyermekek	Szükség lenne a Gyáli Kistérségben élő 3-18 éves korosztály átmeneti gondozásának biztosítására, akiket a családjuk valamilyen okból, rövid ideig nem tud ellátni.	Gyermekek Átmeneti Otthonának létrehozása, forrás keresés

Gyermekek	Szakember hiány van az egyes területeken	Ujabb szakemberek bevonása az oktatásba, szociális munkába.
Gyermekek	Gyermekek, fiatalok számára több prevenciós program nyújtása szükséges	Prevenációs programsorozat szervezése gyermekek, fiatalok részére
Gyermekek	A Családsegítő és Gyermejjóléti szolgálat részére, kellene, egy interjú helyiség, ahol külön tudnának vonulni a mediátorral, stb. Adományok tárolására raktár. Ehhez szükséges pályázatok keresése, pályázatírás	Forrás keresés, pályázat figyelés
Gyermekek	A két óvodai telephely egyikében szükség lenne egy torna és fejlesztő szobára	Forrás keresés, pályázat figyelés
Gyermekek	Sok a gyengénlátó, beszéd-, mozgásproblémákkal rendelkező gyermek, nem megfelelően érhetőek el a korai fejlesztés szolgáltatásai.	Gyermekek folyamatos szűrése, mérése, megfelelő szakemberek bevonása
Gyermekek	A Családsegítő és Gyermejjóléti szolgálat részére, kellene, egy interjú helyiség, ahol külön tudnának vonulni a mediátorral, stb. Adományok tárolására raktár. Ehhez szükséges pályázatok keresése, pályázatírás	Forrás keresés, pályázat figyelés
Gyermekek	A két óvodai telephely egyikében szükség lenne egy torna és fejlesztő szobára	Forrás keresés, pályázat figyelés
Gyermekek	Óvodaépület bővítésre vagy új épület létesítésére lenne szükség a növekvő gyereklétszám ellátása érdekében	Folyamatos pályázatfigyelés, önerő bevonása
Gyermekek	A településen megnőtt a lakosságszám, ezáltal a gyermekek száma, így szükséges a meglévő parkok, sport- és játszóterek felújítása, újak létesítése az újonnan kialakult lakóterületeknél	Folyamatos pályázatfigyelés, önerő
Gyermekek	A településen élő 14-20 éves korosztály részére kevés a megfelelő, igényre szabott program, szórakozási lehetőség	Az ifjúsági referens koordinációjában igényfelmérés, programok szervezése, pályázatok keresése, a programok beépítése az intézmények szolgáltatásaiba
Gyermekek	Hiányzó oktatást segítő eszközök az iskolában	Eszközök beszerzése
Idősek	Hiányzik a településen egy Idősek bentlakásos intézménye, valamint az idősek nappali ellátása	Pályázati forrás keresése, partnerségek megerősítése
Idősek	A számítógépet és a kommunikációs eszközöket nem ismerik, nem tudják megfelelően használni. Ezáltal kevesebb információhoz jutnak, szűkül az ügyintézési és kapcsolattartási lehetőség.	Ujabb „Kattints rá nagy!” jellegű program szervezése

Idősek	Az idősek szeretnék más települések idős közösségeivel gyakrabban tartani a kapcsolatot, közös programokat szervezni, hiányzik a pénzügyi finanszírozás	Pályázatok keresése. Térségi együttműködési lehetőségek feltárása anyagi források felkutatása. Programok szervezése
Idősek	65 év felettiek magas aránya a teljes népességben belül, helyi társadalom öregedése.	Szociális és egészségügyi ellátórendszer fókuszába az idős korosztály állítása, számukra minél több, szükségletekhez igazodó szolgáltatás és ellátás biztosítása, igény szerint kapacitás-bővítése.
Idősek	56 év felettiek magas aránya a nyilvántartott álláskeresőktől.	Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételek ösztönzése. „Az idős ember, mint erőforrás” szemlélet erősítése a helyi munkáltatók esetében.
Nők	Családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei.	Családbarát munkahelyek létrejöttének támogatása, családbarát intézkedések támogatása az önkormányzati fenntartású intézményekben, ahol magas létszámban dolgoznak nők, atipikus foglalkoztatási formák kialakulásának ösztönzése a településen.
Nők	Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén.	Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciójára jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása, illetve az állampolgári aktivitás fokozása a járási jelzőrendszeri tanácsadó segítségével. Ennek érdekében szakmai megbeszélések szervezése, a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása szóban és írásban, személyes együttműködés fokozása.
Nők	A dolgozó édesanyák nehéz helyzete, testi-lelki egészségük károsodása.	Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára, nagy családosok számára közösségi tér/fórum létrehozása tapasztalat- és információcsere,

		tájékoztatás céljából. A női munkavállalók túlterheltségét jelentős mértékben enyhítheti a családbarát intézkedések megvalósítása állami- és magánszektorban egyaránt, ezért ezeket az intézkedéseket ösztönözni, támogatni szükséges.
Nők	Napközbeni gyermekfelügyelet biztosításának hiánya	Bölcsőde projekt megvalósítása
Nők	GYES, GYED után a munkába állás segítése	Kisgyermeküket nevelő nők foglalkoztatását segítő és tehermentesítő szolgáltatások fejlesztése, bővítése. A sikeres munkaerő-piaci részvétel támogatása programok szervezésével, civilszervezetek felkérésével, információáramoltatás biztosítása a témában az érintettek felé.
Fogyatékkal élők	Hiányzik a Fogyatékosok nappali ellátását szolgáló intézmény a térségből	Partnerségek, intézmény létrehozása, forrás keresés
Fogyatékkal élők	Nem rendelkezik az önkormányzata a területén élő fogyatékos személyek számáról és a fogyatékoság típusáról	A célcsoport feltérképezése, bevonva ebbe felmérésbe a védőnőket, háziorvosokat, hogy képet kapjunk helyzetükről. Az adatgyűjtés után, szélesebb körű szolgáltatások szervezése.
Fogyatékkal élők	Alacsony a fogyatékos személyek, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási aránya. A munkavégzés nem csupán a fizetésről szól, hanem ennél sokkal többről: emberi kapcsolatokról, egy közösséghez való tartozásról. A fogyatékos és megváltozott munkaképességű emberek ettől a szociális kapcsolattól is meg vannak fosztva, amikor nem találnak megfelelő munkahelyet.	Munkáltatók érzékenyítése, figyelemfelhívás a foglalkoztatás előnyeire, segítség a munkáltatók részére a képességeknek megfelelő munkakörök megtalálása, felkészítő képzések, munkapróbák, foglalkoztatási tanácsadás, a munkáltatóelőnyei hangsúlyozása stb. Fogyatékos foglalkoztatással foglalkozó szervezetekkel való együttműködés.
Fogyatékkal élők	A közszolgáltatások területén nem történt meg az infokommunikációs akadálymentesítés	Közüintézmények felmérése, együttműködő partnerek keresése, Ütemterv kialakítása Pályázati forrás keresése, pályázatírás, megvalósítás
Fogyatékkal élők	Kifejezetten fogyatékosággal élőket célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítésének hiánya.	Közösségi programok szervezése fogyatékosággal élők és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése a fogyatékosággal élőket támogató civil szervezetek bevonásával.
Több célcsoportot	Fizikai akadálymentesítés hiánya	Utak, gyalogjárdák építése, felújítása, akadálymentesítése

érintő, településszintű megállapítás		
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Konyhai kapacitás hiány	Forráskeresés, pályázatok
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nincsenek szociális és piaci alapon bérbe adható önkormányzati bérlekások	Önkormányzati lakások bérbe adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése, korszerűsítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	További kerékpárutakra is lenne igény a biztonságos közlekedés és az egészséges életmódra nevelés jegyében.	Pályázati lehetőségek keresése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A Családsegítő és Gyermejjóléti szolgálat részére, kellene, egy interjú helyiség, ahol külön tudnának vonulni a mediátorral, stb. Adományok tárolására raktár.	Ehhez szükséges pályázatok keresése, pályázatírás
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	A településen megnőtt a lakosságszám, ezáltal a gyermekek száma, így szükséges a meglévő parkok, spor- és játszóterek felújítása, újak létesítése az újjonnan kialakult lakóterületeknél	Folyamatos pályázatfigyelés, önerő

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a közösség hasznos és elismert tagjai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük és elősegítsük e csoport felzárkózását a többségi társadalomhoz, továbbá, hogy életszínvonaluk javulását a lehető legnagyobb mértékben előmozdítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását. Nevelésük, oktatásuk befektetés a jövőbe, ezért erre kiemelt figyelmet fordítunk. Célunk továbbá a gyerekszám gyarapodásának előmozdítása, a gyermekvállalás ösztönzése, valamint településünk családbarát jellegének erősítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök jólétének kérdésére, egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, fókuszálva a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére,

életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
0. Település szintű probléma											
1	Hasznos szabadidő eltöltése, rekreáció, sport	A településen élők részére olyan szabadidős elfoglaltságok, rekreációs programok biztosítása, mely elősegíti a településen élők komfortérzetét, a település lakosság megtartó erejét, és turisztikai vonzerejét.	Hasznos szabadidő eltöltését és rekreációt biztosító szolgáltatások számának növelése.	Településfejlesztési koncepció, Sportfejlesztési koncepciója, Kulturális koncepció	---	Az eddig megépült kerékpárutak számának növelése a biztonságos közlekedés és az egészséges életmódra nevelés jegyében. A kerékpárutakkal kapcsolatos fejlesztési forrásainak keresése, pályázatfigyelés, pályázatok írása.	polgármester, jegyző, intézmények	2027. 11. 30. (kedd)	A szabadidős létesítmények, rekreációs célú sportpályák, közösségi terek számának növekedése, a szolgáltatásokat igénybe vevők számának növekedése.	humán, technikai és pénzügyi erőforrások	A kialakított szolgáltatások eredményességi, hatékonysági mutatóinak figyelemmel kísérése, működésük finanszírozása. pályázati lehetőségek figyelem kísérése.
2	Interjúhelyiség, raktár	A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat részére, kellene, egy interjú helyiség, ahol külön tudnának vonulni a mediátorral, stb. Adományok tárolására raktár.	Interjú és adományraktár kialakítása		---	A Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat részére, kellene, egy interjú helyiség, ahol külön tudnának vonulni a mediátorral, stb. Adományok tárolására raktár. Ehhez szükséges pályázatok keresése, pályázatírás	Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat	2027. 11. 28. (vasárnap)	Kialakított helyiségek száma.	humán, pénzügyi	Folyamatos pályázat figyelés, pályázatírás, nyertes pályázat esetén megvalósítás
3	Konyhai kapacitáshiány	A településen megnőtt az iskoláskorú	Az igényeket kiszolgáló konyha		---	Szükséges a konyhabővítéshez pályázati lehetőségek	polgármester, jegyző, iskola	2027. 12. 28. (kedd)	Elkészül a konyha.	humán, pénzügyi	Folyamatos pályázat figyelés

		gyermek szám. Két turnusban is elég nehézkes leülniük az iskolában étkező gyerekeket.	építése			keresése, pályázatírás, megvalósítás					
4	Járdák szélesítése, akadálymentesítése	Mozgássérültek, idősek, kisgyermekes anyák közlekedése nehéz a keskeny, magas padkájú járdákon	A településen lévő összes gyalogjárda akadálymentesítése, vagy kialakítása	Településfejlesztési koncepció	---	A településen lévő összes gyalogjárda akadálymentesítése, vagy kialakítása. Helyzetfelmérés, források, pályázatok keresése. Sikeres forrásteremtés után megvalósítás.	polgármester, jegyző	2027. 12. 31. (péntek)	Akadálymentesített gyalogjárda hossza.	pénzügyi, humán, technikai	karbantartás
5	Bérlakások kialakítása	Nincsenek a szociális vagy piaci alapon bérbeadható lakások a településen	Létrejön egy olyan ingatlankezelő, amelyet az önkormányzat bérbe adhat			Önkormányzati lakások bérbe adása szociális és piaci alapon, lehetőség szerint önkormányzati lakásállomány bővítése, korszerűsítése	polgármester	2027. 12. 20. (hétfő)	Kialakított lakások száma	humán, pénzügyi, technikai	a kiadásokból származó bevételek visszaforgatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Képzési, átképzési lehetőség biztosítása az érintetteknek, mentori szolgáltatás igénybevétele történő ösztönzés	Az alulképzett és beilleszkedési zavarokkal küzdő személyek támogatása	Növekedjen a képzettségi szint, homogénebb közösség kialakulása	Gazdasági Program, Településfejlesztési koncepció	---	a tartós munkanélküliek magas arányának csökkenése az összes álláskereső között.	Családvédelmi és Gyermekjóléti szolgálat	2027. 11. 28. (vasárnap)	Képzettségi szint növekedése, közfoglalkoztatásban, egyéb foglalkoztatási programokban résztvevők számának növekedése, a begyűjtött adatok által a szolgáltatások esetleges átalakítása, minőségének javulása.	Humán és pénzügyi erőforrások	Folyamatos monitoring, alkalmazkodás a piaci igényekhez, a közfoglalkoztatásból a piaci szférába való átvezetés, élethosszig tartó tanulás. Jobb hiánypótló szolgáltatások megszervezése.
2	Naprakész adatok hiánya a szegénység	Naprakész adatok hiánya a szegénység	A szegénységben élők számának és problémáinak			Nyilvántartások folyamatos frissítése, adatgyűjtés,	polgármester, Családsegítő	2027. 06. 01. (kedd)	elkészült adatbázisok, lekérdezések	humán, pénzügyi,	

	témaköreinek egyes aspektusairól.	témaköreinek egyes aspektusairól.	feltérképezésével komplexebb segítségnyújtás			intézmények közötti információáramlás erősítése	Szolgálat		száma, szakmaközi kooperációk száma	technikai	
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Korai fejlesztés szolgáltatásai	Sok a gyengénlátó, beszéd-, mozgásproblémákkal rendelkező gyermek, nem megfelelően érhetőek el a korai fejlesztés szolgáltatásai.	Növekedjen azoknak a gyermekeknek a száma akik megfelelő szolgáltatáshoz jutnak.		---	Intézményi jelzések, tapasztalatok és igényfelmérés után: Mozgó szakszolgálat szervezése, gyerek szemész, ortopédus stb.. Havi 1* 3 óra A koragyermekkori fejlesztések támogatásaként a szülőket meg lehetne tanítani az egyes mozgásformákra - Konduktor, Dévény tornász, fejlesztő pedagógus, otthoni logopédiai gyakorlatokat átadó szakemberek bevonása Önszorgító csoportok létrehozása	Központtási intézményvezetők, Családvédelmi és Gyerekjóléti Szolgálat	2027. 11. 28. (vasárnap)	Mozgó szakszolgálat települési alkalmainak száma, bevont gyerekek száma, szakterületek száma	humán-szakemberek, technikai, pénzügyi	Gyermekek folyamatos szűrés mérése, megfelelő szakemberek bevonása
2	Speciális igényű gyermekek	Egyre nő a speciális igényű gyermekek száma az intézményekben, nincsenek megfelelő eszközök a pedagógusok kezében	Növekedjen azoknak a gyerekeknek a száma, akik megfelelő, igényeiket kielégítő szolgáltatáshoz jutnak. Csökkenjenek az előítéletek, a szakemberek megfelelő módszertani, fizikai eszköztárral rendelkezzenek. Többet tudják igénybe venni a korai fejlesztés szolgáltatásait. A gyermekek		---	Érzékenyítés, szakmai továbbképzés, szakmaközi megbeszélések sűrítése, újabb felkészült szakemberek bevonása az oktatásba, szociális munkába.	Központtási intézményvezetők, Családvédelmi és Gyerekjóléti Szolgálat	2027. 11. 28. (vasárnap)	Emelkedjen a speciális képzésen és továbbképzésen résztvevő szakemberek száma a szociális és oktatási területén. A gyermekek folyamatos szűrésével elősegítsék, hogy minél hamarabb megfelelő ellátásban részesülhessenek. Szűrések típusának	humán, Intézményi költségvetése n belül továbbképzés e biztosított forrás	A képzéseken megszerzett ismeretek összeadódnak, erős az intézményeket, a szakmakö megbeszélések lehetőséget teremtenek a holisztikus megközelítésre.

			folyamatos szűrésével elősegítsék, hogy minél hamarabb megfelelő ellátásban részesülhessenek.						száma, kiszűrt gyermekek száma, ellátásba eljuttatott gyermekek száma.		
3	Fiatalok programlehetőségei	A településen megnőtt a lakosságszám, ezáltal a gyermekek száma, így szükséges a meglévő parkok, sport- és játszóterek felújítása, újak létesítése az újonnan kialakult lakóterületeknél. A településen élő 14-20 éves korosztály részére kevés a megfelelő, igényre szabott program, szórakozási lehetőség. Gyermekek és fiatalok számára nincs intézményi szünetekben elegendő programlehetőség pl.: tábor megszervezése. Életkornak megfelelő kulturális programok hiánya	Nyári időszakokra több helyi támogatott program, tábor szervezése a gyermekeknek. Alternatív felügyelet. Egész évre megfelelő, igényes, korosztálynak szóló kulturális programok szervezése. Aktív és értelmes szabadidő eltöltési lehetőségek szervezése. Parkok, sport és játszóterek létrehozása.		---	• Intézmények igény szerinti nyitva tartása • A szünidei ügyelekek összehangolása, ne maradjon senki ellátatlanul • A településen lévő három intézmény (művelődési ház, óvoda, iskola) szolgáltatásainak/programjainak összehangolása, minőségi szolgáltatások kialakítása, az ifjúság igényeihez alakítva. Az ifjúsági referens koordinációjában igényfelmérés, programok szervezése, pályázatok keresése, a programok beépítése az intézmények szolgáltatásaiba. A szabadidő hasznos eltöltéséhez szükséges infrastruktúra kialakítása forrásteremtés. Pályázatfigyelés, pályázatírás.	Közüktatási intézményvezetők, Családvédelmi és Gyerekjóléti Szolgálat, Művelődési Ház	2027. 11. 28. (vasárnap)	Programok, résztvevők száma. Az ellátatlan napok számának csökkenése, minimalizálása. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló helyszínek számának növekedése.	humán, technikai	A programok beépítése az intézmények éves ütemezésébe. Igényfelmérés alapján.
4	Kamaszprogramok, ifjúsági programok	A településen élő 14-20 éves korosztály részére kevés a megfelelő, igényre szabott program, szórakozási	A középiskolás, fiatal felnőtt korosztály részére szervezett minőségi programok szervezése		---	Az ifjúsági referens koordinációjában igényfelmérés, programok szervezése, pályázatok keresése	Közüktatási intézményvezetők, Családvédelmi és Gyerekjóléti Szolgálat, Művelődési Ház,	2027. 11. 28. (vasárnap)	Programok, résztvevők száma	humán, technikai, pénzügyi	Épüljön be az intézmények programjaiba a szolgáltatás.

		lehetőség					lfjúsági referens				
5	Torna és fejlesztőszoba építése	A két óvodai telephely egyikében szükség lenne egy torna és fejlesztő szobára	Torna és fejlesztőszoba létrehozása az óvodában.	Településfejlesztési koncepció	---	Torna és fejlesztőszoba létrehozása az óvodában.Pályázat figyelés, pályázatírás, kivitelezés	polgármester, jegyző, óvoda	2027. 11. 28. (vasárnap)	Létrejön a torna és fejlesztőszoba	humán, pénzügyi	Folyamatos pályázatfigyelés, önerő
6	Oktatási eszközök	Oktatáshoz szükséges eszközök hiánya az iskolában	Oktatás minőségének javítása a beszerzett eszközök segítségével			Hiányzó eszközök beszerzése	Általános Iskola	2027. 12. 31. (péntek)	beszerzett eszközök száma,	humán, pénzügyi, technikai	a beszerzett eszközök lehetővé teszik a diákok hatékonyabb oktatását.
7	Óvodaépület bővítése	Óvodaépület bővítésre vagy új épület létesítésére lenne szükség a növekvő gyereklétszám ellátása érdekében	Óvodaépület bővítése a megnövekedett gyermekszám miatt			Óvodaépület bővítésre vagy új épület létesítésére lenne szükség a növekvő gyereklétszám ellátása érdekében. Folyamatos pályázatfigyelés, önerő bevonása	polgármester , óvoda	2027. 12. 30. (csütörtök)	Létrejött épület	humán, technikai, pénzügyi	pályázati forrás
8	Szerhasználat megelőzése	Gyermekek, fiatalok számára több prevenció program nyújtása szükséges	A fiatalok szórakozáshoz kapcsolódó szerhasználat kiemelkedő területét jelenti a legális és illegális szerhasználati formáknak. Sokan a közösség hatására kezdenek bele a különböző tudatmódosító szerek használatába (alkohol, drog stb..) Olyan közösség létezés biztosítása, amely nem kívánja meg a tudatmódosító szerek alkalmazását, a fiatalok legyenek tisztában az egyes			Prevenációs programsorozat szervezése gyermekek, fiatalok részére	polgármester, Családsegítő Szolgálat, iskola	2027. 11. 01. (hétfő)	alkalmak száma, észvevők száma		

			szerek károkozó hatásaival, a használatának következményeivel.								
9	bűnmegelőzés	Szükséges a gyermekeket érintő bűnmegelőzési programok megvalósítása a településen	Csökkenjen a gyermekeket érintő bűncselekmény elkövetési esetek száma			Bűnmegelőzési programok és áldozatsegítő programok szervezése	polgármester, Családsegítő Szolgálat, Iskola	2026. 01. 01. (csütörtök)	alkalmak és résztvevők száma	humán, technikai	
10	szülői szerepek	A mai rohanó és változó világban szükséges a szülői szerepek megerősítése, a szülők támogatása gyermeknevelés során. A gyermekek fejlődését számos tényező befolyásolja, melyek közül a szűkebb család, a szülők hatása kiemelt jelentőségű.	Létrejöjjen a támogató családi környezet, a gondoskodó, meleg, bizalommal teli, segítő, támogató kapcsolat alakuljon ki a szülőkkel, amely az egyik legfontosabb védőfaktor a gyermekek életében. A szülővel való biztonságos kötődés jobb társas képességekhez, magasabb népszerűséghez, jobb önértékeléshez, stresszkezeléshez és iskolai képességekhez, valamint jobb felnőttkori egészséghez és lehetőségekhez is kapcsolódik.			Szülők iskolájának szervezése együttműködve a települési oktatási intézményekkel, művelődési házzal	polgármester, Családsegítő Szolgálat, Iskola	2027. 01. 01. (péntek)	alkalmak száma, jelenlévők száma	humán, technikai, pénzügyi	
11	Gyermekek Átmeneti gondozása	Szükség lenne a Gyáli Kistérségben élő 3-18 éves korosztály átmeneti gondozásának biztosítására,	Csökkenjen a megoldatlan családi problémákkal küzdő gyermekek száma			Gyermekek Átmeneti Otthonának létrehozása, forrás keresés	polgármester, Családsegítő Szolgálat	2026. 01. 01. (csütörtök)	Gyermekek Átmeneti Otthona, férőhely	humán, pénzügyi, technikai	normatíva, pályázat, régiós kooperáció

		akiket a családjuk valamilyen okból, rövid ideig nem tud ellátni.									
III. A nők esélyegyenlősége											
1	GYES, GYED után a munkába állás segítése	A gyermekvállalás után nehezebb a munkába állás	Sikeres elhelyezkedés a munkaerő-piacon a GYES és GYED után.		---	Kisgyermeküket nevelő nők foglalkoztatását segítő és tehermentesítő szolgáltatások fejlesztése, bővítése. A sikeres munkaerő-piaci részvétel támogatása programok szervezésével, civilszervezetek felkeresésével, információáramoltatás biztosítása a témában az érintettek felé. Kisgyermeküket nevelő nők foglalkoztatását segítő és tehermentesítő szolgáltatások fejlesztése, bővítése. A sikeres munkaerő-piaci részvétel támogatása programok szervezésével, civilszervezetek felkeresésével, információáramoltatás biztosítása a témában az érintettek felé.	Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat	2027. 12. 30. (csütörtök)	A foglalkoztatást elősegítő szolgáltatások, képzések, programok száma. Résztevő édesanyák száma. Tréninget, képzést sikeresen elvégzők száma. Munkaerőpiacon elhelyezkedett személyek száma.	humán, technikai, pénzügyi	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható
2	A dolgozó édesanyák nehéz helyzete, testi-lelki egészségük károsodása.	A női munkavállalók túlterheltségét jelentős mértékben enyhítheti a családbarát intézkedések megtétele állami-	Csökkenjen a nőket terhelő nyomás, családi és munkahelyi kötelezettségek, feladatok összehangolásának nehézségei csökkentése.			Kulturális és mentálhigiénés programok, sportolási és szabadidős lehetőségek biztosítása kifejezetten nők számára, nagycsaládosok számára közösségi	polgármester, Családsegítő Szolgálat	2027. 12. 01. (szerda)	Létrejövő programok száma, szolgáltatásokat igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai	önszerveződés beindítása, steakholderek helyzetbe hozása

		és magánszektorban egyaránt, ezért ezeket az intézkedéseket ösztönözni, támogatni szükséges.				tér/fórum létrehozása tapasztalat- és információcsere, tájékoztatás céljából. Családbarát munkahelyek létrejöttének támogatása, családbarát intézkedések támogatása az önkormányzati fenntartású intézményekben, ahol magas létszámban dolgoznak nők, atipikus foglalkoztatási formák kialakulásának ösztönzése a településen.					
3	Nőket érő erőszak, családon belüli bántalmazás	Nagy fokú látencia a nőket érintő erőszak terén.	Derüljön minél több nőket ért erőszak ügyére fény és minél többen kapjanak segítséget ebben a nehéz élethelyzetben			Az észlelő- és jelzőrendszer működésének és prevenciók jellegének erősítése, tagjainak aktivizálása, illetve az állampolgári aktivitás fokozása a járási jelzőrendszeri tanácsadó segítségével. Ennek érdekében szakmai megbeszélések szervezése, a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása szóban és írásban, személyes együttműködés fokozása.	polgármester, Családsegítő Szolgálat	2027. 01. 01. (péntek)	Felderített esetek száma, szolgáltatások száma, az ezeket igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai	Civil szervezeti kapcsolatok kialakítása, segítő szervezetek helybeli integrálása a szolgáltatásokba
IV. Az idők esélyegyenlősége											
1	Közösségépítés	A betelepült és őslakos lakosság értékrendje és szokásai eltérők, ez	Idősek aktivitásának fenntartása		---	Az idők szeretnék más települések idős közösségeivel gyakrabban tartani a	Művelődési Ház, Családvédelmi és Gyermekjóléti szolgálat, idők	2027. 11. 28. (vasárnap)	Közösségi programok számának növekedése,	humán, pénzügyi, technikai	Folyamatos közösségi munka, programszervezés

		konfliktusokat okoz a település lakói között.				kapcsolatot, közös programokat szervezni, hiányzik a pénzügyi finanszírozás. Pályázatok keresése. Térségi együttműködési lehetőségek feltárása anyagi források felkutatása. Programok szervezése	klubja				
2	Informatikai képzések	A számítógépet és a kommunikációs eszközöket nem ismerik, nem tudják megfelelően használni. Ezáltal kevesebb információhoz jutnak, szűkül az ügyintézési és kapcsolattartási lehetőség.	Számítástechnikai képzések, internet használat egyre többen elsajátítják Mindennapi életbe beépül az internet használata.		---	Újabb „Kattints rá nagy!” jellegű program folyamatos szervezése	Nyugdíjas Klub, Művelődési Ház, Családvédelmi és Gyermekjóléti Szolgálat	2027. 12. 30. (csütörtök)	Képzések száma és a résztvevők száma	humán, technikai és pénzügyi	Önkéntesek bevonása, igénye alakuló, gyakorlati képzések
3	Idősek Nappali ellátása és Idősek bentlakásos intézményének hiánya	Igény lenne Nappali ellátásra, Nyugdíjas Háza, Napközire ahol napközben is találkozhatnak, igénybe vehetnek szolgáltatásokat	A településen megnövekedett az idős népesség száma, ami új szolgáltatások kialakítását igényli. Szükséges gondoskodni a nappali ellátásukról. A térségben nincs Időseket ellátó bentlakásos intézmény, amelynek létrehozása nagy úrt pótolna.	Településfejlesztési Konceptió	---	Igényfelmérés, Pályázati lehetőség keresése az idősek részére nyújtott bármelyik ellátási formára Nappali Ellátás biztosítása Társulási keretek között, Idősek bentlakásos intézményének létrehozása. Partnerség kialakítása, pályázati forrás keresése, pályázatírás, beruházás megvalósítása.	Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat, polgármester, jegyző	2027. 11. 28. (vasárnap)	Ellátási forma kialakítása, szolgáltatást igénybe vevők száma, Intézmény létrehozása	humán, technikai, pénzügyi	Önkormányzat döntése alapján beépül a szolgáltatás a település életébe, partnerségek mentén szakmai kompetenciák segítik település időseit.
4	65 év felettiek magas aránya a teljes népességen	Az idősek szeretnék más települések idős	Szociális és egészségügyi ellátórendszer		---	Pályázatok keresése Térségi együttműködési	Nyugdíjas Klub, Művelődési Ház, Családvédelmi és	2027. 11. 28. (vasárnap)	Sikeres pályázatok száma, együttműködések	humán, technikai, pénzügyi	Folyamatos pályázatfigyelés, együttműködések fenntartása

	belül, helyi társadalom öregedése.	közösségeivel gyakrabban tartani a kapcsolatot, közös programokat szervezni, hiányzik a pénzügyi finanszírozás	fókuszába az idős korosztály állítása, számukra minél több, szükségletekhez igazodó szolgáltatás és ellátás biztosítása, igény szerint kapacitás-bővítése.			lehetőségek feltárása anyagi források felkutatása Programok szervezése	Gyermekjóléti Szolgálat		száma, szükségletekhez igazodó szolgáltatások számának növekedése.		
5	Munkaképes korú, nyilvántartott álláskereső	Magas az idősebb, de munkaképes korúak aránya a nyilvántartott álláskereső között	Csökkenjen 56 év felettiek magas aránya a nyilvántartott álláskereső közt.			Idősebb korosztály problémáira specializált munkaerő-piaci programok és szolgáltatások biztosítása, igénybevételek ösztönzése. „Az idős ember, mint erőforrás” szemlélet erősítése a helyi munkáltatók esetében.	polgármester, Családsegítő Szolgálat	2027. 12. 20. (hétfő)	Munkaerő-piaci szolgáltatások száma, igénybevevők száma, bevont munkáltatók száma	humán, pénzügyi és technikai	a sikeres elhelyezkedés lehetőségei, teszt a nyugdíj elérését, kevesebb szociális segítségre lesz szükség
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	Adatgyűjtés a településen élő fogyatékos személyekről	Nem rendelkezik az önkormányzata a területén élő fogyatékos személyek számáról és a fogyatékoság típusáról	Minél több információt megtudni a településen élő fogyatékos személyekről, az adatgyűjtésre alapozva igény szerinti szolgáltatások tervezése, szervezése.		---	A célcsoport feltérképezése, bevonva ebbe a felmérésbe a védőnőket, háziorvosokat, hogy képet kapjunk helyzetükről. Az adatgyűjtés után, szélesebb körű szolgáltatások szervezése.	Egészségügyi Szolgáltatók, Családvédelmi és Gyermekjóléti Szolgálat	2026. 11. 28. (szombat)	Adatbank kialakítása.Szervezett szolgáltatások száma.	Humán, technikai, pénzügyi	Folyamatos együttműködés a területen működő intézményekkel, kiépített szolgáltatások fenntartása.
2	Komplex akadálymentesítés a közintézményekben	A közszolgáltatások területén nem történt meg az infokommunikációs akadálymentesítés	Minden közintézmény komplex akadálymentesítése.	Településfejlesztési koncepció	---	Közintézmények felmérése, együttműködő partnerek keresése, Ütemterv kialakítása Pályázati forrás keresése, pályázatírás, megvalósítás	Közintézmények, polgármester, jegyző	2027. 11. 28. (vasárnap)	Komplex módon akadálymentesített intézmények száma	humán, technikai, pénzügyi, pályázati erőforrás	Karbantartás

3	Fogyatékos személyek foglalkoztatása	Alacsony a fogyatékos személyek, megváltozott munkaképességűek foglalkoztatási aránya. A munkavégzés nem csupán a fizetésről szól, hanem ennél sokkal többről: emberi kapcsolatokról, egy közösséghez való tartozásról. A fogyatékos és megváltozott munkaképességű emberek ettől a szociális kapcsolattól is megvannak fosztva, amikor nem találhatnak megfelelő munkahelyet.	Fogyatékos személyek gazdasági aktivitási mutatóinak növelése, a munkaerőpiaci reprezentáltságuk erősítése. Értéktéremtől munka, segély helyett saját jövedelemből éljenek, munkáltatóik pedig értékes, megbízható, lojális munkaerőhöz jussanak.		---	Munkáltatók érzékenyítése, figyelem felhívás a foglalkoztatás előnyeire, segítség a munkáltatók részére a képességeknek megfelelő munkakörök megtalálása, felkészítő képzések, munkapróbák, foglalkoztatási tanácsadás, a munkáltatóelőnyeinek hangsúlyozása stb. Fogyatékos foglalkoztatással foglalkozó szervezetekkel való együttműködés.	Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat,	2027. 11. 28. (vasárnap)	Foglalkoztatásba vont fogyatékos személyek száma	Humán, technikai, pénzügyi	Megfelelő együttműködések kialakítása, közvetítés
4	Kifejezetten fogyatékossgal élőket célzó közösségi programok, helyi társadalom érzékenyítésének hiánya.	Nincs a településen kifejezetten a fogyatékossgal élőket célzó program.	A közösségi programok szervezésével növekedjen a fogyatékos személyeket integráló közösségi programok száma. Növekedjen a település többégi lakosságának elfogadó képessége.			Közösségi programok szervezése fogyatékossgal élők és családjuk számára, érzékenyítő rendezvények, előadások szervezése a fogyatékossgal élőket támogató civil szervezetek bevonásával.	Művelődési Ház, Családvédelmi és Gyermekjóléti szolgálat	2027. 12. 31. (péntek)	Programok és résztvevők száma	humán, pénzügyi, technikai	Integrált programokba való ágyazottság
5	Fogyatékosok nappali ellátását szolgáló intézmény létrehozása	Hiányzik a Fogyatékosok nappali ellátását szolgáló intézmény a térségből	Létrejön egy a Fogyatékosok nappali ellátását szolgáló intézmény			Partnerségek kialakítása, intézmény létrehozása, forrás keresés, beruházás megvalósítása	polgármester, Családsegítő Szolgálat	2027. 12. 31. (péntek)	Az intézmény létrejötte, szolgáltatást igénybe vevők száma	humán, pénzügyi, technikai	Régiós partnerségek kialakítás

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

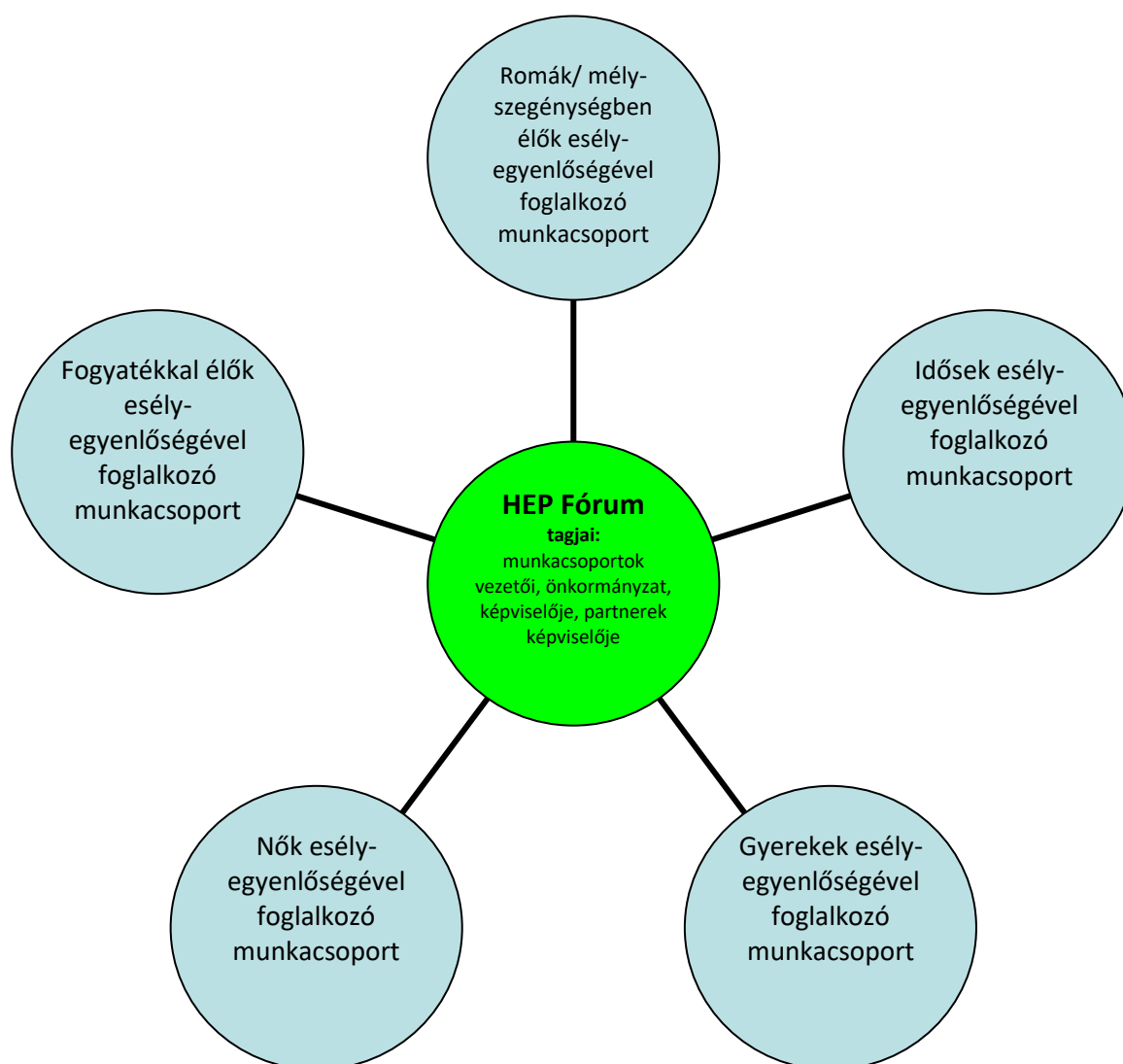
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzeti és önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. **Alsónémedi község** Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Alsónémedi város/**község** képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 336/2022 (XI.23.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

2022. 12. 16.
Dátum

Alsónémedi Polgármesteri Hivatal
2351 Alsónémedi, Fő út 66.

KIVONAT

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete által 2022. november 23-án megtartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete **8 igen** szavazat alapján az alábbi határozatot hozta:

336/2022 (XI. 23.) önkormányzati határozat

Alsónémedi Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete – a Helyi Esélyegyenlőségi Fórum véleményének kikérése és a Kulturális, Sport, Egészségügyi és Szociális Bizottság 89/2022. (XI. 22.) sz. határozati javaslata alapján – a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a 2023-2028 időszakra szólóan elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Dr. Tüske Zoltán polgármester

Dr. Tüske Zoltán
polgármester

k.m.f.

Nagy Ibolya
jegyző

